

JAUNIMO UŽIMTUMO SITUACIJOS IR POREIKIŲ ANALIZĖ TAURAGĖS APSKRITYJE

Rengėjas Tauragės jaunimo ir jaunimo organizacijų sąjunga „Tauragės apskritis stalas“

Tauragės jaunimo ir jaunimo organizacijų sąjunga „Tauragės apskritis stalas“,
Respublikos g. 2, Tauragė
Tel. +370 684 05 430, el. p. taurages.as@gmail.com

[Facebook](#)

TURINYS

ĮVADAS	4
ESAMOS SITUACIJOS ANALIZĖ	5
KIEKYBINIO TYRIMO ANALIZĖ	20
I. JAUNIMO UŽIMTUMAS IR KARJEROS GALIMYBĖS	21
II. SAVANORYSTĖ IR JAUNIMO ĮSITRAUKIMAS	27
III. JAUNIMO GALIMYBIŲ IR GYVENIMO KOKYBĖS VERTINIMAS SAVIVALDYBĖJE ..	32
KOKYBINIO TYRIMO ANALIZĖ	40
IŠVADOS	57
REKOMENDACIJOS	58

IVADAS

Tauragės apskrities savivaldybėse įgyvendinamas jaunimo užimtumo situacijos ir poreikių tyrimas, kurio tikslas – išanalizuoti jaunimo užimtumo, karjeros, savanorystės, laisvalaikio ir įsitraukimo galimybes Tauragės, Jurbarko, Šilalės rajonų bei Pagėgių savivaldybėse. Tyrimu siekiama identifikuoti pagrindinius iššūkius, su kuriais susiduria jauni žmonės regione, bei išgryninti svarbiausius jaunimo poreikius, susijusius su užimtumu ir dalyvavimu visuomeniniame gyvenime.

Tyrimo metu derinami kiekybiniai ir kokybiniai tyrimo metodai. Kiekybinėje tyrimo dalyje vykdyta anoniminė jaunimo apklausa, kurios metu respondentai atsakinėjo į klausimus apie darbo ir savanorystės galimybes, karjeros planavimą, jaunimo veiklas, laisvalaikio infrastruktūrą, įsitraukimą į bendruomeninį ir pilietinį gyvenimą bei pasitenkinimą galimybėmis savo savivaldybėje. Kokybinėje tyrimo dalyje vykdyti pusiau struktūruoti interviu su jaunimo politikos, švietimo, darbo su jaunimu, savanorystės ir bendruomenių atstovais.

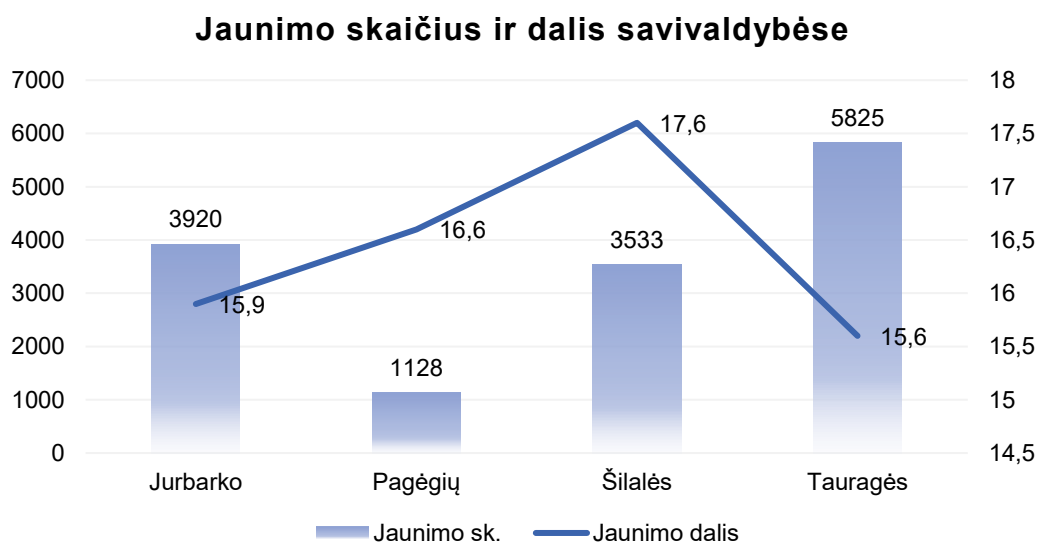
Tyrimo rezultatai bus naudojami rengiant rekomendacijas savivaldybių sprendimų priėmėjams, jaunimo reikalų taryboms ir su jaunimu dirbančioms institucijoms, siekiant stiprinti jaunimo politiką, gerinti jaunimo užimtumo galimybes ir didinti jaunų žmonių įsitraukimą regione, ypatingą dėmesį skiriant kaimiškų vietovių jaunimui.

Tyrimas vykdomas įgyvendinant Europos Sąjungos finansuojamą projektą „TAPK – Tauragės apskrities pokyčių kūrėjai“. Tyrimo metu surinkti duomenys taps pagrindu planuojant tolimesnes jaunimo užimtumo, savanorystės, karjeros ugdymo ir darbo su jaunimu priemones Tauragės apskrityje.

ESAMOS SITUACIJOS ANALIZĖ

Demografinis ir socialinis kontekstas

Tauragės apskritis pasižymi gana netolygiu jaunimo pasiskirstymu tarp savivaldybių. 2026 m. duomenimis, daugiausia jaunų žmonių gyveno Tauragės rajone – 5825, mažiausiai – Pagėgių savivaldybėje, kur registruoti 1128 jauni žmonės. Jurbarko rajone jaunimo skaičius siekė 3920, o Šilalės rajone – 3533. Jaunimo dalis bendroje populiacijoje svyravo nuo 15,6 proc. Tauragės rajone, 15,9 proc. Jurbarko rajone, 16,6 proc. Pagėgių savivaldybėje, iki 17,6 proc. Šilalės rajone.

1 pav. Jaunimo skaičius ir jaunimo dalis savivaldybėse (2026 m.)

2021–2026 m. laikotarpiu Tauragės apskrities savivaldybėse fiksuojami skirtingi gyventojų ir jaunimo skaičiaus pokyčiai. Analizuojant Oficialiosios statistikos portalo duomenis matyti, kad jaunimo skaičius visose savivaldybėse mažėjo sparčiau nei bendras gyventojų skaičius, o tai rodo ryškėjančias regiono demografines problemas ir jaunų žmonių mažėjimo tendencijas. Didžiausias bendro gyventojų skaičiaus mažėjimas fiksuotas Šilalės rajone, kur 2021–2026 m. laikotarpiu gyventojų sumažėjo 6,4 proc. Panaši tendencija matoma ir Pagėgių savivaldybėje, kur gyventojų sumažėjo 4,8 proc. Tuo tarpu Tauragės rajone gyventojų skaičius išliko gana stabilus – sumažėjo tik 0,2 proc. Jurbarko rajonas buvo vienintelė savivaldybė, kurioje fiksuotas nedidelis gyventojų augimas – apie 2 proc.

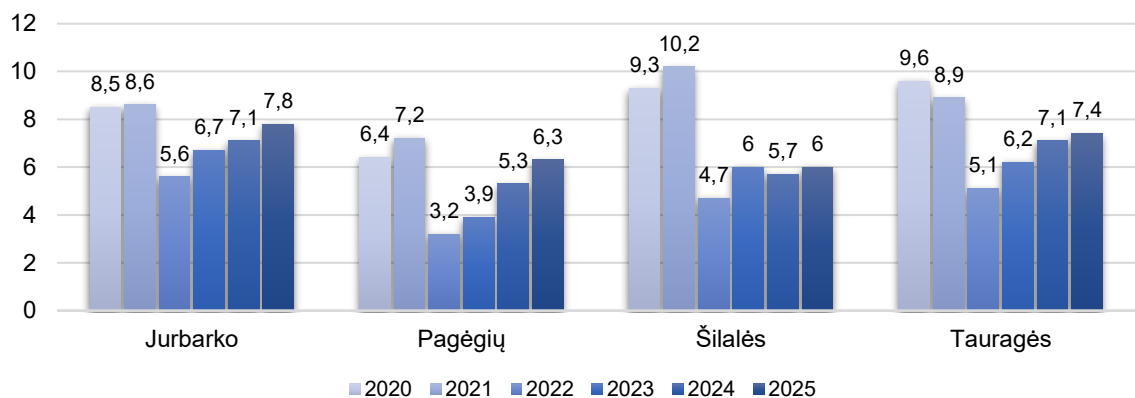
Dar ryškesni pokyčiai matomi analizuojant jaunimo skaičių. Visose savivaldybėse jaunimo skaičius mažėjo reikšmingai sparčiau nei bendras gyventojų skaičius. Didžiausias jaunimo mažėjimas nustatytas Šilalės rajone – jaunimo sumažėjo 23,9 proc. Panaši situacija matoma ir Pagėgių savivaldybėje, kur jaunimo sumažėjo 21,9 proc. Jurbarko rajone jaunimo

skaičius sumažėjo 16,7 proc., o mažiausias jaunimo mažėjimas fiksuotas Tauragės rajone – 15,2 proc.

Vidutiniškai visoje apskrityje bendras gyventojų skaičius 2021–2026 m. laikotarpiu sumažėjo apie 1,5 proc., tačiau jaunimo skaičius sumažėjo net 18 proc. Tai rodo, kad pagrindinis demografinis iššūkis regione yra ne tik bendras gyventojų mažėjimas, bet būtent spartus jaunų žmonių skaičiaus mažėjimas.

Kartu regione išlieka aktuali jaunimo užimtumo problema. 2025 m. nedarbo rodikliai Tauragės apskrities savivaldybėse gana panašūs, tačiau visose savivaldybėse matomas teigiamas pokytis lyginant su 2020 m. Didžiausias nedarbo lygis 2025 m. fiksuotas Jurbarko rajone – 7,8 proc., labai panašus rodiklis buvo Tauragės rajone – 7,4 proc. Mažesnis nedarbo lygis nustatytas Pagėgių savivaldybėje – 6,3 proc. bei Šilalės rajone – 6,0 proc. Vidutinis nedarbo lygis apskrityje siekė 7,2 proc.

Jaunimo (16-29 m.) nedarbo lygis Tauragės apskrityje 2020-2025 m. (proc.)

2 pav. Jaunimo (16-29 m.) nedarbo lygio pokyčiai 2020–2025 m. Tauragės apskrities savivaldybėse

Lyginant 2020–2025 m. laikotarpį, jaunimo (16-29 m.) nedarbo lygis mažėjo visose apskrities savivaldybėse. Didžiausias pokytis fiksuotas Šilalės rajone, kur nedarbo lygis sumažėjo net 35,66 proc. Ryškesnis mažėjimas taip pat matomas Tauragės rajone – 23,05 proc. Mažiausias pokytis nustatytas Jurbarko rajone, kur jaunimo nedarbo lygis sumažėjo 8,33 proc. ir Pagėgių savivaldybėje – 2,07 proc. Palyginimui, vidutinis nedarbo pokytis šalyje 2020–2025 m. laikotarpiu siekė apie –25,08 proc. Tai reiškia, kad Šilalės rajone nedarbo mažėjimas buvo spartesnis nei šalies vidurkis, Tauragės rajone artimas nacionalinei tendencijai, o Jurbarko ir ypač Pagėgių savivaldybėse pokytis buvo gerokai mažesnis.

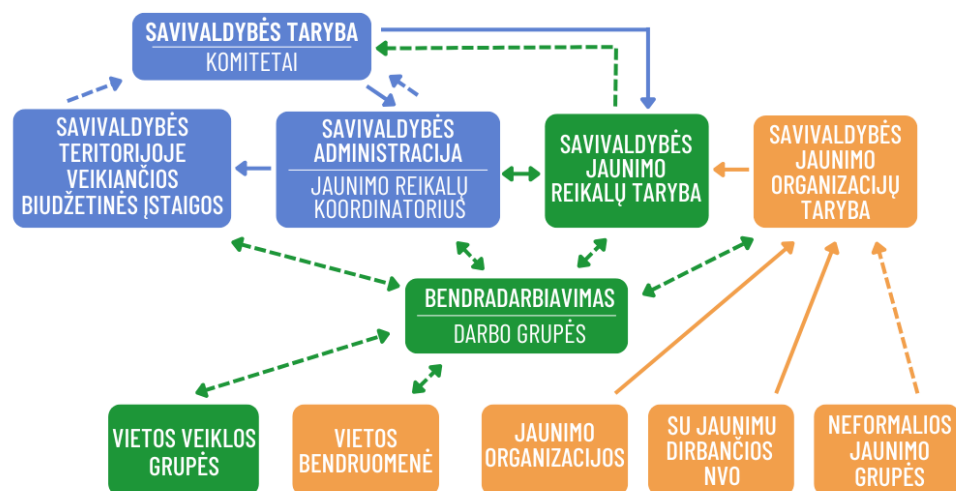
Tauragės apskrityje ugdymo įstaigų tinklas tarp savivaldybių skiriasi tiek mokyklų skaičiumi, tiek jų struktūra. Didžiausią ugdymo įstaigų tinklą turi Tauragės rajonas, kuriame veikia 4 gimnazijos, 4 progimnazijos, 1 pagrindinė mokykla, Tauragės suaugusiųjų mokymo

centras, Tauragės rajono Karšuvos mokykla bei profesinio rengimo įstaiga. Rajone taip pat veikia viena aukštojo mokslo įstaiga – Kauno kolegija Tauragės skyrius. Šilalės rajone veikia 5 gimnazijos, 1 progimnazija bei Šilalės suaugusiųjų mokykla. Jurbarko rajone veikia 3 gimnazijos, 1 progimnazija, 3 pagrindinės mokyklos, Jurbarko „Ažuoliuko“ mokykla bei profesinio rengimo mokykla. Pagėgių savivaldybėje veikia 2 gimnazijos.

Jaunimo politikos formavimas ir koordinavimas

Tauragės apskrities savivaldybėse jaunimo politikos formavimas ir koordinavimas grindžiamas regioninės jaunimo politikos įgyvendinimo modeliu. Savivaldybės taryba bei administracija formuoja ir koordinuoja jaunimo politiką, jaunimo reikalų koordinatorius ją įgyvendina, o Savivaldybės jaunimo reikalų taryba užtikrina institucijų ir jaunimo atstovų bendradarbiavimą. Jaunimo organizacijų taryba, jaunimo ir su jaunu dirbančios organizacijos, neformalios grupės bei vietos bendruomenės įsitraukia atstovaudamos jaunimo interesams ir dalyvaudamos bendrose darbo grupėse.

REGIONINĖ JAUNIMO POLITIKA

3 pav. Regioninės jaunimo politikos įgyvendinimo struktūra (Šaltinis: Jaunimo reikalų agentūra)

2026 m. visose keturiose savivaldybėse veikia savivaldybių jaunimo reikalų tarybos. Tauragės rajono savivaldybės SJRT sudaro 12 narių, Jurbarko rajono, Šilalės rajono ir Pagėgių savivaldybių tarybose dirba po 10 narių. Tarybų sudėtyje dalyvauja savivaldybių administracijų, tarybų ir jaunimo atstovai.

SJRT posėdžiuose svarstomi jaunimo užimtumo, savanorystės, atviro darbo su jaunu, vasaros užimtumo, jaunimo projektų finansavimo, emocinės gerovės, prevencinių veiklų bei jaunimo erdvių klausimai.

2026 m. Tauragės rajono savivaldybėje veikia registruota ir aktyvi savivaldybės jaunimo organizacijų taryba „Tauragės apskritis stalas“, Šilalės rajono savivaldybėje taip pat veikia registruota ir aktyvi SJOT „Apskritis stalas“. Pagėgių ir Jurbarko rajono savivaldybėse registruotų ir veikiančių SJOT nėra.

Tauragės rajono savivaldybėje jaunimo politika planuojama keliuose pagrindiniuose strateginiuose dokumentuose: Tauragės rajono savivaldybės 2021–2030 metų strateginiame plėtros plane, Tauragės rajono savivaldybės 2026–2028 metų strateginiame veiklos plane, Tauragės rajono 2022–2027 m. jaunimo problemų sprendimo plane bei Tauragės rajono savivaldybės klimato neutralumo strategijoje iki 2030 m. Strateginiuose dokumentuose numatytos priemonės, susijusios su atvirojo darbo su jaunimu organizavimu, mobiliojo darbo su jaunimu vykdymu, jaunimo iniciatyvų finansavimu, Jaunimo vasaros užimtumo ir integracijos į darbo rinką programa, Jaunimo savanoriškos tarnybos įgyvendinimu, jaunimo organizacijų stiprinimu, neformaliojo ugdymo veiklomis bei jaunimo pilietiškumo skatinimu. Klimato neutralumo strategijoje jaunimas įvardijamas kaip viena iš pagrindinių grupių, kurią planuojama įtraukti į tvarumo, klimato kaitos mažinimo ir bendruomenines iniciatyvas.

Jurbarko rajono savivaldybėje jaunimo politika integruota į Jurbarko rajono savivaldybės 2016–2026 m. strateginį plėtros planą bei 2026–2028 m. strateginį veiklos planą. Dokumentuose numatytos priemonės jaunimo iniciatyvų finansavimui, jaunimo užimtumo ir vasaros užimtumo programoms, atviro darbo su jaunimu paslaugų organizavimui, Jaunimo savanoriškos tarnybos įgyvendinimui, neformaliojo ugdymo veikloms bei pilietinio aktyvumo skatinimui.

Šilalės rajono savivaldybėje jaunimo politika integruota į Šilalės rajono savivaldybės 2021–2030 m. strateginį plėtros planą, 2026–2028 m. strateginį veiklos planą bei 2011 m. jaunimo politikos koncepciją. Dokumentuose numatytos priemonės atvirojo darbo su jaunimu organizavimui, mobiliojo darbo su jaunimu vykdymui seniūnijose, jaunimo iniciatyvų finansavimui, Jaunimo savanoriškos tarnybos įgyvendinimui, jaunimo užimtumo veikloms, emocinės gerovės stiprinimo priemonėms bei prevencinėms veikloms.

Pagėgių savivaldybėje jaunimo politika integruota į Pagėgių savivaldybės 2021–2030 m. strateginį plėtros planą bei 2026–2028 m. strateginį veiklos planą. Dokumentuose numatytos priemonės atviros jaunimo erdvės veiklos organizavimui, jaunimo renginių ir iniciatyvų organizavimui, Jaunimo savanoriškos tarnybos įgyvendinimui, jaunimo užimtumo veikloms, savanorystės stiprinimui bei kultūrinių ir bendruomeninių veiklų plėtrai.

Savivaldybių jaunimo politikos įgyvendinimo ataskaitose nuolat minimas tarpinstitucinis bendradarbiavimas. Jaunimo politikos įgyvendinime dalyvavo savivaldybių

administracijos, mokyklos, kultūros centrai, bibliotekos, socialinių paslaugų įstaigos, policija, Užimtumo tarnyba, visuomenės sveikatos biurai, nevyriausybinės organizacijos ir jaunimo centrai. Bendros veiklos dažniausiai organizuotos jaunimo užimtumo, prevencijos, emocinės gerovės, pilietiškumo, profesinio orientavimo ir savanorystės temomis. Savivaldybėse vyko jaunimo forumai, karjeros dienos, prevenciniai renginiai, pilietinės akcijos, mokymai, konsultacijos bei bendruomeninės iniciatyvos. Savivaldybės bendradarbiavo ir su Jaunimo reikalų agentūra. Jaunimo darbuotojai bei jaunimo reikalų koordinatoriai dalyvavo mokymuose, konsultacijose, metodiniuose susitikimuose, projektinėse veiklose.

Savivaldybėse jaunimo politikos planavimui ir veiklų organizavimui buvo naudojami įvairūs tyrimai ir apklausos, kuriuos inicijavo savivaldybių jaunimo reikalų tarybos, jaunimo reikalų koordinatoriai, jaunimo ambasadoriai, jaunimo organizacijos, savanoriai, ugdymo įstaigos bei darbo su jaunimu specialistai.

Tauragės rajone atlikta daugiausia įvairių jaunimo situaciją analizuojančių tyrimų. Savivaldybėje vykdyti tyrimai apie mikroklimatą ir diskriminaciją mokyklose, jaunimo požiūrį į atvirojo jaunimo centro paslaugas bei jaunuolių poreikius, kultūros renginių prieinamumą jaunimui, jaunimo nedarbą ir jo priežastis, pilietiškumą, jaunimo politikos įgyvendinimą, lošimų problematiką, verslumo mokymų poreikį bei jaunimo užimtumą. Pagėgių savivaldybėje atlikti tyrimai daugiausia orientuoti į prevencines ir jaunimo savijautos temas. Savivaldybėje vykdytos apklausos apie lošimų problematiką, patyčias, žalingų įpročių prevenciją bei jaunimo poreikius veikloms ir laisvalaikiui. Šilalės rajone atlikti tyrimai buvo orientuoti į emocinės sveikatos, lyčių lygybės, jaunimo laisvalaikio ir jaunimo poreikių temas. Savivaldybėje taip pat atliktas jaunimo situacijos tyrimas, kuriame analizuotas jaunimo užimtumas, savijauta, veiklų prieinamumas ir dalyvavimas bendruomeniniame gyvenime. Jurbarko rajone atlikta mobiliojo darbo su jaunimu poreikio analizė bei jaunimo poreikių/informuotumo tyrimas (SSGG analizė). Tyrimuose daugiausia dėmesio skirta jaunimo paslaugų prieinamumui seniūnijose, susisiektimo problemoms, veiklų trūkumui bei jaunimo laisvalaikio galimybėms.

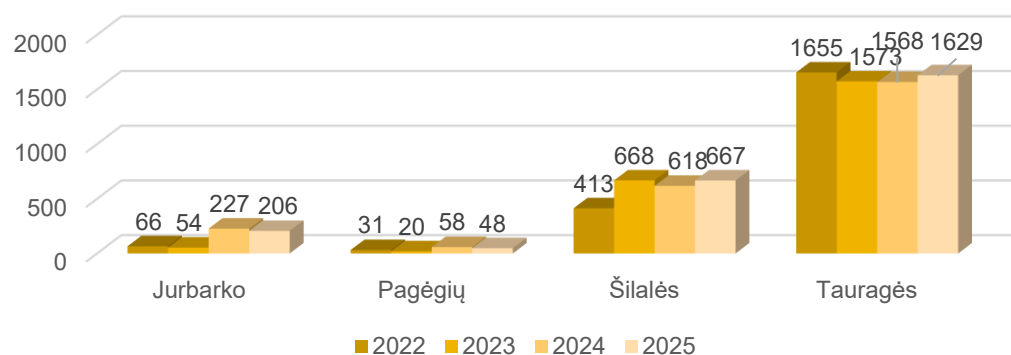
Darbas su jaunimu ir jaunimo paslaugų prieinamumas

Vienas ryškiausių pastarojo laikotarpio pokyčių regione – stiprėjantis darbas su jaunimu. Savivaldybių ataskaitose ir viešiniuose darbo su jaunimu veiklose matyti augantis veiklų mastas, didėjantis jaunimo pasiekiamumas bei kryptingas dėmesys mažiau galimybių turinčiam jaunimui.

Tauragės rajone 2025 m. buvo vykdomos šios darbo su jaunimu formos: atvirasis darbas su jaunimu, mobilusis darbas su jaunimu, jaunimo praktinių įgūdžių ugdymas, darbas su jaunimu mokykloje. Nuo 2026 m. mobilusis darbas su jaunimu nebevykdomas, vykdomos tik mobilios veiklos tose pačiose bendruomenėse. Atvirasis darbas su jaunimu rajone pradėtas vykdyti 2018 m. Atvirajam darbui su jaunimu iš savivaldybės biudžeto 2025 m. buvo skirta 70 000 Eur. Savivaldybėje veikė 1 AJC ir 1 AJE, o bendras jaunimo darbuotojų etatų skaičius siekė 6,1 etato, dirbo 8 darbuotojai. Per metus užfiksuoti 1629 unikalūs lankytojai, iš viso – 8208 apsilankymai. Mobilusis darbas su jaunimu vykdytas trejose vietovėse, tai pat su globoje esančiu jaunimu ir negalią turinčiu jaunimu. 2025 m. įvykdytos 53 išvykos, bendras dalyvių skaičius siekė 935, unikalių dalyvių – 198. 2025 m. darbas su jaunimu mokykloje buvo vykdomas trejose rajono ugdymo įstaigose, įgyvendintos 44 išvykos.

Šilalės rajone 2025 m. buvo vykdomas atvirasis darbas su jaunimu, praktinių įgūdžių ugdymas ir jaunimo informavimas ir konsultavimas, darbas su jaunimu mokykloje. 2024 m. vykdytas ir mobilusis darbas, 2026 m. mobiliojo darbo su jaunimu vykdymas tęsiamas. Atvirasis darbas su jaunimu rajone pradėtas vykdyti 2013 m. Atvirajam darbui su jaunimu iš savivaldybės biudžeto 2025 m. buvo skirta 45 000 Eur. Savivaldybėje veikė 1 AJC, o bendras jaunimo darbuotojų etatų skaičius siekė 2 etatus dviems darbuotojams. Per metus užfiksuoti 667 unikalūs lankytojai, iš viso – 4792 apsilankymai. 2024 m. mobilusis darbas su jaunimu vykdytas 3 seniūnijose. Per metus įvykdytos 137 išvykos, mobiliose veiklose apsilankė 139 unikalūs lankytojai, bendras apsilankymų skaičius viršijo 460 kartų. 2025 m. darbas su jaunimu mokykloje buvo vykdomas dvejose rajono ugdymo įstaigose, įgyvendintos 7 išvykos.

Unikalūs atvirojo darbo su jaunimu paslaugos gavėjai

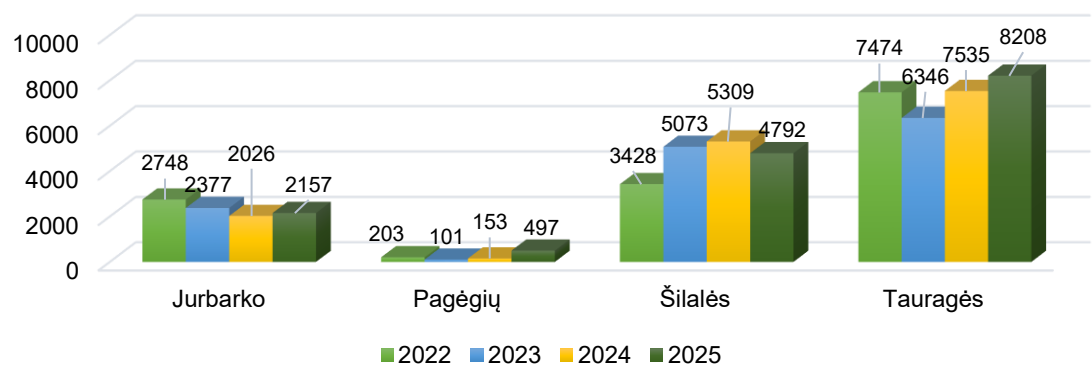
4 pav. Unikalūs atvirojo darbo su jaunimu paslaugos gavėjai Tauragės apskrityje 2022-2025 m.

Jurbarko rajone 2025 m. buvo vykdomas atvirasis darbas su jaunimu, praktinių įgūdžių ugdymas, mobilusis darbas su jaunimu, darbas su jaunimu mokykloje. Nuo 2026 m.

pradedamas jaunimo informavimas ir konsultavimas. Atvirasis darbas su jaunimu rajone pradėtas vykdyti 2014 m. Atvirajam darbui su jaunimu iš savivaldybės biudžeto 2025 m. buvo skirta 61 882 Eur. Savivaldybėje veikė 1 AJC, o bendras jaunimo darbuotojų etatų skaičius siekė 1,5 etato dviems darbuotojams. Per metus užfiksuoti 206 unikalūs lankytojai, iš viso – 2157 apsilankymai. 2025 m. mobilusis darbas su jaunimu vykdytas 2 vietovėse. Per metus įvykdytos 65 išvykos, mobiliose veiklose apsilankė 36 unikalūs lankytojai, bendras apsilankymų skaičius viršijo 50 kartų. 2025 m. darbas su jaunimu mokykloje buvo vykdomas dvejose rajono ugdymo įstaigose.

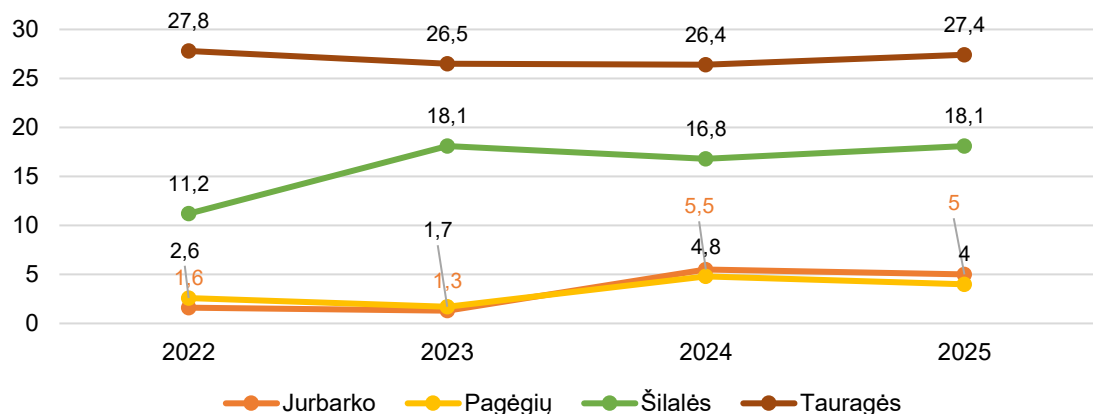
Pagėgių savivaldybėje 2025 m. buvo vykdomas atvirasis darbas su jaunimu ir praktinių įgūdžių ugdymas. Atvirasis darbas su jaunimu rajone pradėtas vykdyti 2019 m. Atvirajam darbui su jaunimu iš savivaldybės biudžeto 2025 m. buvo skirta 9 719 Eur. Savivaldybėje veikė 1 AJE, o bendras jaunimo darbuotojų etatų skaičius siekė 0,5 etato vienam darbuotojui. Per metus užfiksuoti 48 unikalūs lankytojai, iš viso – 497 apsilankymai.

Bendras atvirojo darbo su jaunimu paslaugos gavėjų skaičius

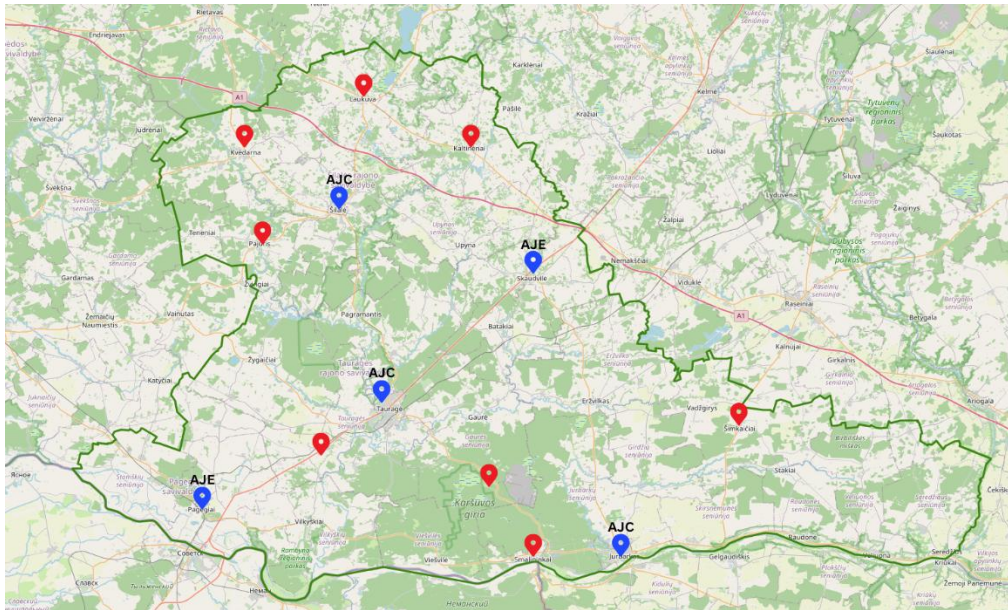

5 pav. Bendras atvirojo darbo su jaunimu paslaugos gavėjų skaičius 2022-2025 m.

Atvirojo darbo su jaunimu paslaugas gavusių jaunuolių dalis

6 pav. Atvirojo darbo su jaunimu paslaugas gavusių jaunuolių dalis 2022-2025 m.

7 pav. Atvirojo ir mobiliojo darbo su jaunimu teritorijos Tauragės apskrityje (2026 m.)

Jaunimo įsitraukimas, savanorystė ir užimtumo galimybės

Tauragės apskrityje veikia įvairios jaunimo organizacijos, su jaunimu dirbančios organizacijos bei neformalios jaunimo grupės.

Tauragės rajone veikia Tauragės jaunimo ir jaunimo organizacijų sąjunga „Tauragės apskritis stalas“, Lietuvos moksleivių sąjungos Tauragės padalinys, Tauragės „Interact“ klubas, Tauragės liberalus jaunimas, Jaunųjų konservatorių lygos Tauragės skyrius bei jaunimo klubas „Feniksas“. Jaunimo pilietinį ir patriotinį ugdymą stiprina Lietuvos šaulių sąjungos Tauragės apskrities LDK Kęstučio 7-oji rinktinė ir Tauragės apskrities vyriausiojo policijos komisariato jaunieji policijos rėmėjai. Savivaldybėje taip pat veikia Tauragės atviras jaunimo centras ir Skaudvilės atvira jaunimo erdvė, sudarantys sąlygas atvirajam darbui su jaunimu. Jaunimas aktyviai įsitraukia į kultūrines, menines ir bendruomenines veiklas per šokių klubą „Amadeus dance“, šokių studiją „Time to move“, Tauragės Švč. Trejybės parapijos jaunimo grupę ir jaunimo grupę „SAVAS“, mokinių tarybas.

Jurbarko rajone veikia gana platus jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų tinklas. Jaunimo organizacijų sektoriui priklauso jaunimo asociacija „Prieštaktis“ ir Lietuvos moksleivių sąjungos Jurbarko skyrius. Su jaunimu dirbančių organizacijų tarpe veikia Jurbarko jaunimo organizacijų sąjunga, asociacija „Jurbarkas gyvas“, jaunimo regbio klubas „Lūšis“, Jurbarko švietimo centro Atviras jaunimo centras, Eržvilkiškių bendruomenės centras, Jurbarko rajono jaunimo iniciatyvos centras, Lietuvos samariečių Jurbarko krašto bendrija, Jurbarko evangelikų liuteronų parapijos diakonija „Jurbarko Sandora“ bei asociacija „Klausučių jaunimo bendruomenė“. Savivaldybėje taip pat veikia gausus neformalių jaunimo grupių tinklas: „PERSONA“, Jaunųjų šaulių būrelis, Jaunųjų miško

bičiulių sambūris, „Veikiam“, „Aktyvatoriai“, „Jaunasis Caritas“, „Bele Kas“, Jurbarko AJC grupė „Stiprūs kartu“, „Jurbarkas-Wheels“, „Jurbarkas Riders“, „DYVA“, Jurbarko Antano Giedraičio-Giedriaus gimnazijos, Veliuonos Antano ir Jono Juškų gimnazijos bei Eržvilko gimnazijos mokinių tarybos, taip pat Lietuvos skautijos Tauragės krašto padalinys ir Jurbarko jaunieji policijos rėmėjai. Toks organizacijų ir neformalių grupių spektras sudaro sąlygas jaunimui įsitraukti į pilietines, savanoriškas, sportines, kultūrines, bendruomenines ir lyderystės veiklas įvairiose rajono vietovėse.

Šilalės rajone veikia įvairialypis jaunimo ir su jaunimu dirbančių organizacijų tinklas, apimantis jaunimo organizacijas, nacionalinių jaunimo organizacijų padalinius, sporto klubus, nevyriausybines organizacijas bei neformalias jaunimo grupes. Pagrindinė jaunimo organizacija yra asociacija „Apskritasis stalas“, vienijanti rajone veikiančias jaunimo ir su jaunimu dirbančias organizacijas. Savivaldybėje aktyviai veikia Jaunųjų konservatorių lygos Šilalės skyrius, keli Lietuvos skautijos padaliniai, jaunieji šauliai ir ateitininkų kuopos. Su jaunimu dirbančių organizacijų ir iniciatyvų lauką papildo VšĮ „Etnoklubas“, VšĮ „Kraštomanija“, sporto klubai „Adijus“, R. Matučio sporto klubas ir Mindaugo Čepausko sporto klubas.

Pagėgių savivaldybėje registruotos jaunimo organizacijos yra „Žukų skalviai“ ir jaunimo klubas „KEY“. Aktyviai veiklą vykdo jaunieji šauliai. Vilkyškiuose veikia neformali jaunimo grupė „JIE“. Jaunimo veiklos daugiausia organizuojamos per ugdymo įstaigas, kultūros centrą, biblioteką, bendruomenes ir su jaunimu dirbančias įstaigas.

Nuo 2023 m. visose Tauragės apskrities savivaldybėse veiklą vykdo Jaunimo politikos ambasadoriai – Jaunimo reikalų agentūros iniciatyvoje dalyvaujantys 14–29 m. jaunuoliai, prisidedantys prie informacijos apie jaunimo galimybes, savanorystę, organizacijas ir jaunimo politiką sklaidos. Daugiausia jaunimo politikos ambasadorių 2026 m. veikia Šilalės rajone – 6, Jurbarko rajone veiklą vykdo 5 ambasadoriai, Pagėgių savivaldybėje – 4, o Tauragės rajone – 1 jaunimo politikos ambasadorius.

Tauragės apskrityje veikia ir specializuotos neformaliojo švietimo įstaigos, orientuotos į meninį, sportinį ir papildomą vaikų bei jaunimo ugdymą. Tauragės rajone veikia dvi pagrindinės neformaliojo švietimo įstaigos – Tauragės meno mokykla ir Tauragės sporto centras. Šilalės rajone neformalųjį ugdymą vykdo Šilalės meno mokykla ir Šilalės sporto mokykla. Jurbarko rajone veikia Jurbarko sporto centras bei Jurbarko švietimo centras, organizuojantis įvairias neformaliojo ugdymo ir suaugusiųjų švietimo veiklas. Pagėgių savivaldybėje veikia viena neformaliojo švietimo įstaiga – Pagėgių savivaldybės meno ir sporto mokykla.

Neformaliojo vaikų švietimo (NVŠ) veiklų pasiūla savivaldybėse skiriasi tiek programų skaičiumi, tiek mokinių įsitraukimu. Daugiausia NVŠ programų 2025–2026 mokslo metais vykdoma Tauragės rajone – 43 programos. Jurbarko rajone vykdomos 38 programos, Šilalės rajone – 26, o mažiausiai programų registruota Pagėgių savivaldybėje – 13.

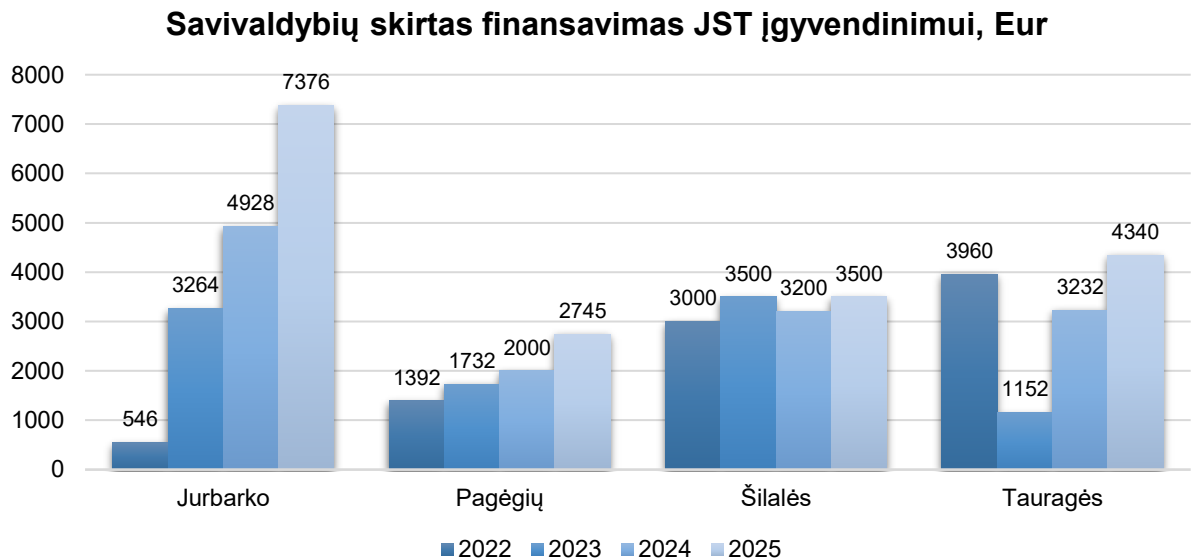
Didžiausias mokinių įsitraukimas į NVŠ veiklas taip pat fiksuojamas Tauragės rajone – veiklose dalyvauja 75,6 proc. visų bendrojo ugdymo mokyklose besimokančių mokinių. Aukštas įsitraukimo rodiklis matomas ir Šilalės rajone, kur NVŠ veiklose dalyvauja 67,2 proc. mokinių. Tuo tarpu Pagėgių savivaldybėje į NVŠ veiklas įsitraukia 39,5 proc. mokinių, o mažiausias rodiklis fiksuojamas Jurbarko rajone – 32,1 proc.

2025 m. savivaldybės finansavo vaikų ir jaunimo vasaros poilsio stovyklų programas, tačiau finansavimo mastai ir pasiektų dalyvių skaičius tarp savivaldybių gana ryškiai skyrėsi. Tauragės rajono savivaldybė išsiskyrė kaip viena stipriausių šalyje: stovykloms skyrė 106 110 Eur, vienam vaikui teko apie 23,7 Eur, o stovyklose dalyvavo net 60,3 proc. vaikų, tai yra aukščiausias rodiklis tarp visų savivaldybių. Jurbarko rajone finansavimas siekė 43 221 Eur, vienam vaikui teko apie 18,8 Eur, o dalyvavusių vaikų dalis sudarė 20,9 proc. Šilalės rajone stovykloms skirta 30 000 Eur, vienam vaikui teko apie 12,4 Eur, dalyvavo 27,0 proc. vaikų. Pagėgių savivaldybėje finansavimas buvo mažiausias apskrityje – 6 000 Eur, vienam vaikui teko apie 9,6 Eur, tačiau dalyvavusių vaikų dalis siekė 21,9 proc. Nepaisant skirtumų tarp savivaldybių, matyti bendra tendencija, kad finansavimas vaikų ir jaunimo vasaros užimtumui savivaldybėse nuosekliai didėja, kartu auga ir vaikų bei jaunuolių įsitraukimas į vasaros stovyklas, edukacines programas ir organizuotas užimtumo veiklas.

Jurbarko, Tauragės ir Šilalės rajono savivaldybėse įgyvendinamas mokinių dalyvaujamojo biudžeto modelis, suteikiantis mokiniams galimybę patiems siūlyti idėjas mokyklų aplinkos gerinimui ir spręsti dėl dalies lėšų panaudojimo. 2025 m. Jurbarko rajono savivaldybėje mokinių dalyvaujamajam biudžetui skirta 11 400 Eur, o Tauragės rajone – 58 000 Eur. Šios priemonės savivaldybėse naudojamos kaip jaunimo pilietiškumo, iniciatyvumo ir įsitraukimo į sprendimų priėmimą skatinimo forma.

Svarbi jaunimo politikos ir užimtumo dalis savivaldybėse yra savanorystės veiklų plėtra. Šilalės, Jurbarko ir Tauragės rajonų savivaldybėse, siekiant skatinti trumpalaikę savanorystę, yra parengti ir viešinami savanorystės katalogai (žemėlapiai), kuriuose pateikiamos organizacijos ir įstaigos, priimančios epizodinius ir (ar) ilgalaikius savanorius. Itin išplėtotas savanorystės tinklas veikia Jurbarko rajone, kur įgyvendinama iniciatyva „Prasmingi metai“ – joje sukurta savanorystės sistema, vienijanti savanorius priimančias

organizacijas ir savanorių ieškančias įstaigas, o jaunimas gali savarankiškai ieškoti savanorystės vietų ir galimybių. Jaunimas savanoriauja anksčiau išvardintose jaunimo, su jaunimu dirbančiose organizacijose, neformaliose grupėse. Apskrities savivaldybėse įgyvendinama nacionalinė Jaunimo savanoriškos tarnybos programa. Visose savivaldybėse matomas augantis finansavimas jos įgyvendinimui. Didžiausias finansavimas JST veikloms skiriamas Jurbarko rajono savivaldybėje (žr. 7 pav).

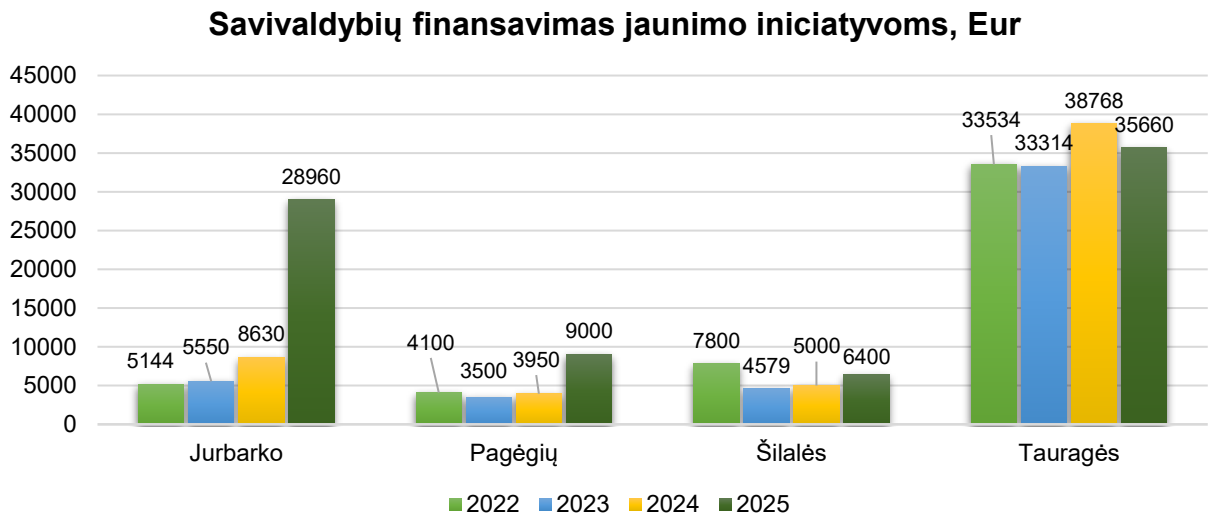
8 pav. Savivaldybių skirtas finansavimas JST įgyvendinimui, Eur

2022–2025 m. Jaunimo savanoriškoje tarnyboje (JST) Šilalės rajono savivaldybėje dalyvavo 52 jaunuoliai, Jurbarko ir Tauragės rajonuose per šį laikotarpį JST programą baigė po 57 savanorius, o Pagėgių savivaldybėje – 22 jaunuoliai. Duomenys rodo, kad savanorystė savivaldybėse tampa vis labiau matoma jaunimo užimtumo ir kompetencijų ugdymo forma.

Projektinė veikla ir tarptautinis bendradarbiavimas

Jaunimo iniciatyvų finansavimas, nacionalinių projektų įgyvendinimas ir tarptautinio mobilumo galimybės yra svarbios jaunimo politikos priemonės, leidžiančios ne tik plėsti jaunimo veiklų pasiūlą, bet ir stiprinti jaunų žmonių kompetencijas, savarankiškumą bei įsitraukimą į vietos ir tarptautines veiklas. Savivaldybių finansavimas jaunimo iniciatyvoms 2022–2025 m. augo beveik visoje Tauragės apskrityje, tačiau augimo tempai tarp savivaldybių skyrėsi. Didžiausias finansavimas jaunimo iniciatyvoms visą laikotarpį buvo skiriamas Tauragės rajono savivaldybėje – nuo 33 534 Eur 2022 m. iki 35 660 Eur 2025 m., o didžiausia suma fiksuota 2024 m., kai jaunimo iniciatyvoms skirta 38 768 Eur. Jurbarko rajone finansavimas taip pat augo itin ryškiai – nuo 5 144 Eur 2022 m. iki 28 960 Eur 2025

m. Didžiausias augimas fiksuotas 2024–2025 m., kai finansavimas jaunimo iniciatyvoms išaugo daugiau nei tris kartus. Šilalės rajone finansavimas išliko gana stabilus: nuo 7 800 Eur 2022 m. iki 6 400 Eur 2025 m., didžiausią finansavimą pasiekus 2022 m., kai buvo skirta 7 800 Eur. Pagėgių savivaldybėje finansavimo pokyčiai buvo nuosaikesni – nuo 4 100 Eur 2022 m. finansavimas išaugo iki 9 000 Eur 2025 m.

9 pav. Savivaldybių skirtas finansavimas jaunimo iniciatyvoms, Eur

Lėšos jaunimo ir jaunimui skirtoms iniciatyvoms ir renginiams taip pat skiriamos ir iš kitų savivaldybių biudžetuose patvirtintų priemonių, pvz. sveikatos iniciatyvų rėmimo, bendruomenių rėmimo, stovyklų finansavimo, sporto renginių finansavimo ir pan.

Visos apskrities savivaldybės pastaraisiais metais daugiau ar mažiau dalyvavo ir nacionalinio lygmens projektų finansavimo konkursuose – SADM, KAM, kitų ministerijų fondų, plėtros strategijų ir kituose. Vienas iš tokių projektų – „Jungtys“ – įgyvendinamas visose Tauragės apskrities savivaldybėse ir orientuotas į mažiau galimybių turinčių jaunuolių individualų palydėjimą, mokymosi pagalbą, socialinių bei gyvenimo įgūdžių stiprinimą. Savivaldybėse projekte dirba jaunimo darbuotojai-atvejo koordinatoriai bei siaurų sričių specialistai, teikiantys tiek akademinę, tiek emocinę ir socialinę pagalbą. Didžiausios projekto apimtys šiuo metu matomos Tauragės rajonuose, kur dirba po 2 jaunimo darbuotojus-atvejo koordinatorių ir po 1 siaurų sričių specialistų etatą. Šilalės rajone projekte dirba 2 jaunimo darbuotojai-atvejo koordinatoriai ir 1 siaurų sričių specialistas. Pagėgių savivaldybėje projektą įgyvendina 1,5 etato darbuotojų komanda. Savivaldybėse dirbantys specialistai teikia matematikos, lietuvių kalbos, anglų kalbos, chemijos, biologijos, fizikos konsultacijas, taip pat psichologo, socialinio pedagogo bei priklausomybių konsultanto paslaugas.

Svarbi jaunimo politikos ir darbo su jaunimu dalis savivaldybėse yra tarptautinių projektų įgyvendinimas, sudarantis galimybes jaunimui dalyvauti tarptautiniuose mainuose, mokymuose, savanorystės veiklose bei įgyti tarpkultūrinių kompetencijų. Eurodesk Lietuva atstovybė Tauragės apskrityje veikia tik Šilalės rajone – ją koordinuoja Šilalės atviras jaunimo centras, vykdamas informavimo apie tarptautines jaunimo galimybes, mobilumo programas ir savanorystę veiklas.

2022–2025 m. Tauragės apskrities savivaldybėse augo jaunimo dalyvavimas tarptautiniuose projektuose, Erasmus+ veiklose ir Europos solidarumo korpuso iniciatyvose. Tauragės rajono savivaldybėje kasmet buvo įgyvendinama ir teikiama daugiausia tarptautinių projektų paraiškų (laimėta 15 Europos solidarumo korpuso ir Erasmus+ projektų), organizuojami jaunimo mainai, darbuotojų mobilumai, tarptautiniai mokymai bei priimami savanoriai iš užsienio. Šilalės rajono savivaldybėje tarptautinės veiklos taip pat buvo aktyvios – organizuoti informaciniai renginiai apie tarptautines galimybes, įgyvendinti jaunimo iniciatyvų projektai, priimti tarptautiniai savanoriai. 2023–2025 m. savivaldybėje savanoriavo jaunuoliai iš kelių užsienio valstybių, o vietos jaunimas dalyvavo savanorystės veiklose užsienyje. Jurbarko rajono savivaldybėje tarptautinė veikla daugiausia vyko per ugdymo įstaigas, biblioteką ir jaunimo organizacijas. Savivaldybėje įgyvendinti keli Erasmus+ projektai, teiktos Europos solidarumo korpuso paraiškos, organizuotos konsultacijos ir informaciniai renginiai jaunimui. Pagėgių savivaldybėje teikti ir įgyvendinti keli Erasmus+ projektai, teiktos Europos solidarumo korpuso paraiškos. Įgyvendintas Europos Solidarumo korpuso projektas. Įgyvendintos tarptautinės iniciatyvos. Visose apskrities savivaldybėse matomas augantis dėmesys tarptautiniam mobilumui, jaunimo mainams ir savanorystei užsienyje.

Jaunimo asmeninių, socialinių ir pilietinių kompetencijų ugdymas

Savivaldybėse įgyvendinamos priemonės apima emocinės sveikatos stiprinimą, profesinį orientavimą, pilietiškumo ir lyderystės ugdymą, verslumo skatinimą, prevencinį darbą, socialinių įgūdžių ugdymą bei sveikos gyvensenos formavimą. Šios veiklos vykdomos bendradarbiaujant jaunimo centrams, ugdymo įstaigoms, visuomenės sveikatos biurams, karjeros specialistams, nevyriausybinėms organizacijoms ir kitoms institucijoms.

Profesinio orientavimo srityje vyksta karjeros dienos, susitikimai su profesinio mokymo įstaigų, kolegijų, universitetų, verslo įmonių ir Užimtumo tarnybos atstovais, organizuojami vizitai į įmones, praktiniai užsiėmimai bei profesijų pristatymai. Tauragės rajone veikia regioninis karjeros centras „KARJERAS“, teikiantis profesinio orientavimo ir

karjeros planavimo paslaugas mokiniams ir jaunimui. Jaunuoliai taip pat dalyvauja verslumo, finansinio raštingumo, projektų rengimo bei karjeros planavimo veiklose.

Pilietiškumas ir lyderystė ugdomi per jaunimo organizacijų veiklą, mokinių savivaldas, jaunimo reikalų tarybas, savanorystę, jaunimo politikos ambasadorių veiklą, jaunimo forumus, diskusijas ir valstybinių švenčių minėjimus. Tauragės, Jurbarko ir Šilalės rajonuose įgyvendinamas mokinių dalyvaujamas biudžetas, suteikiantis galimybę mokiniams siūlyti idėjas ir dalyvauti priimant sprendimus dėl mokyklų aplinkos gerinimo. Jaunimas skatinamas inicijuoti veiklas, organizuoti renginius, rengti projektus ir aktyviai dalyvauti bendruomenės gyvenime.

Verslumo kompetencijos ugdomos organizuojant susitikimus su verslininkais, verslumo dirbtuves, finansinio raštingumo užsiėmimus, projektų rengimo mokymus ir jaunimo iniciatyvų konkursus, bendradarbystės centro „Spiečius“, karjeros centro „KARJERAS“, Užimtumo tarnybos veiklą. Jaunimas skatinamas generuoti idėjas, planuoti veiklas ir įgyvendinti savo iniciatyvas, o savivaldybės finansuoja jaunimo projektus bei iniciatyvas.

Socialinių įgūdžių ugdymas vyksta per atvirą ir mobilų darbą su jaunimu, savanorystę, jaunimo organizacijų veiklą bei projektą „Jungtys“. Jaunuoliai dalyvauja komandinio darbo, bendravimo, konfliktų sprendimo, viešojo kalbėjimo, savarankiškumo ir problemų sprendimo veiklose. Mažiau galimybių turintiems jaunuoliams teikiamas individualus palydėjimas, konsultacijos ir pagalba sprendžiant mokymosi, motyvacijos ar socialines problemas.

Visuomenės sveikatos biurai organizuoja psichikos sveikatos stiprinimo programas, paskaitas, mokymus ir prevencines akcijas mokyklose bei bendruomenėse. Savivaldybėse taip pat vykdoma Ankstyvosios intervencijos programa, skirta jaunuoliams, eksperimentuojantiems su alkoholiu ar kitomis psichoaktyviosiomis medžiagomis. Tauragės rajono savivaldybėje veikia Jaunimui palankių sveikatos priežiūros paslaugų (JPSP) koordinatorius, kuris koordinuoja jaunimo sveikatos stiprinimo veiklas, konsultuoja jaunas žmones, nukreipia juos reikalingoms paslaugoms gauti ir stiprina bendradarbiavimą tarp sveikatos, švietimo, socialinių paslaugų bei jaunimo srities institucijų. Projekte „Jungtys“ jaunimui prieinamos psichologo, socialinio pedagogo, priklausomybių konsultanto bei kitų specialistų paslaugos.

Sąlygų jaunam žmogui gyventi ir dirbti regione stiprinimas

Tauragės apskrities savivaldybėse įgyvendinamos įvairios priemonės, kuriomis siekiama sudaryti palankesnes sąlygas jaunimui gyventi, mokytis, dirbti ir kurti ateitį regione.

Didžiausias dėmesys skiriamas specialistų pritraukimui, jaunimo užimtumui, verslumo skatinimui, jaunų šeimų rėmimui ir darbo rinkos galimybių plėtrai.

Aktyviausia šioje srityje yra Tauragės rajono savivaldybė, kurioje taikomas kompleksinis priemonių paketas. Savivaldybė teikia finansines paskatas trūkstantiems specialistams, kompensuoja dalį studijų išlaidų, remia gydytojų rezidentūrą, yra patvirtinusi finansinės paramos pirmąjį būstą įsigyjančioms jaunoms šeimoms tvarką bei trūkstančių policijos pareigūnų pritraukimo programą. 2025 m. specialistų pritraukimo priemonėms numatyta daugiau kaip 200 tūkst. Eur. Jaunimo verslumui skatinti veikia bendradarbiystės centras „Spiečius“, įgyvendinama smulkaus ir vidutinio verslo rėmimo programa, mokyklose vykdomos „Junior Achievement“ veiklos. Tauragė taip pat skiria didžiausią finansavimą jaunimo vasaros užimtumui apskrityje – 2025 m. šiai priemonei numatyta 70 tūkst. Eur, o vasaros metu įdarbinti 69 jauni žmonės. Be specialistų pritraukimo, būsto ir užimtumo priemonių, Tauragės rajono savivaldybė vykdo mokinių pažangumo skatinimo projektą, pagal kurį premijuojami didžiausią pažangą padarę mokiniai, klasės ir jų vadovai. Ši priemonė papildoma kitas jaunimo ir švietimo skatinimo iniciatyvas, orientuotas į mokymosi motyvacijos ir akademinį pasiekimų gerinimą.

Jurbarko rajono savivaldybėje pagrindinis dėmesys skiriamas jaunų šeimų rėmimui, specialistų pritraukimui ir jaunimo integracijai į darbo rinką. Savivaldybė finansuoja mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų studijas, skiria išmokas gimusiems vaikams bei papildomas išmokas pirmokų šeimoms. Jaunimo vasaros užimtumo programai 2025 m. skirta 15 tūkst. Eur, o jos dėka įdarbinta 14 jaunuolių.

Šilalės rajono savivaldybėje didžiausias dėmesys skiriamas jaunimo verslumui, gabių mokinių ir studentų skatinimui bei specialistų pritraukimui. Veikia Smulkaus ir vidutinio verslo rėmimo programa, pagal kurią jauniems verslininkams kompensuojama iki 80 proc. verslo pradžios išlaidų. Savivaldybė taip pat finansuoja Gabių mokinių ir studentų skatinimo programą, pagal kurią premijuojami aukščiausių rezultatų pasiekę mokiniai ir puikiai besimokantys studentai. Jaunimo vasaros užimtumo programai 2025 m. skirta 3 tūkst. Eur, jos metu įdarbinti 8 mokiniai. 2026 m. patvirtintas Trūkstančių specialistų ir gydytojų pritraukimo į rajoną tvarkos aprašas, kuriuo siekiama didinti rajono patrauklumą kvalifikuotiems specialistams.

Pagėgių savivaldybėje jaunimui skirtų priemonių spektras siauresnis, tačiau reikšmingas dėmesys skiriamas specialistų pritraukimui. 2025 m. pradėtas įgyvendinti projektas „Sveikatos specialistų rengimas, pritraukimas Pagėgių savivaldybėje“, kurio vertė siekia daugiau kaip 140 tūkst. Eur. Projekto lėšomis finansuojamos slaugos ir medicinos studijos, rezidentūra, stipendijos bei praktikos. Taip pat patvirtintas Trūkstančių policijos

pareigūnų pritraukimo į Tauragės apskrities vyriausiojo policijos komisariato Pagėgių policijos komisariatą tvarkos aprašas. Jaunimo vasaros užimtumo programa savivaldybėje pradėta vykdyti 2026 m., jai skirta 3000 Eur.

Apibendrinant galima teigti, kad visos Tauragės apskrities savivaldybės įgyvendina priemonės, skirtas didinti teritorijų patrauklumą jaunimui, tačiau jų mastas ir įvairovė skiriasi. Visose savivaldybėse matomas siekis kurti palankesnes sąlygas jaunimui likti regione, integruotis į darbo rinką ir sieti savo profesinę bei asmeninę ateitį su gyvenamąja vietove.

KIEKYBINIO TYRIMO ANALIZĖ

Kiekybinis tyrimas buvo atliktas naudojant anketinės apklausos metodą. Anketa parengta pasitelkus Microsoft Forms platformą. Apklausos nuoroda buvo platinama bendradarbiaujant su ugdymo įstaigomis, jaunimo organizacijomis, jaunimo darbuotojais, savivaldybių jaunimo reikalų koordinatoriais bei socialinių tinklų kanalais.

Respondentai buvo apklausiami Tauragės rajono, Jurbarko rajono, Šilalės rajono ir Pagėgių savivaldybėse.

Pagal Oficialiosios statistikos portalo duomenis (2026 m. gegužės mėn.), šiose savivaldybėse registruota:

- Tauragės rajono savivaldybėje – 5825 jauni žmonės;
- Jurbarko rajono savivaldybėje – 3920 jaunų žmonių;
- Šilalės rajono savivaldybėje – 3533 jauni žmonės;
- Pagėgių savivaldybėje – 1128 jauni žmonės.

Tyrime dalyvavo 1024 respondentai, todėl surinkta imtis laikoma pakankama regioninėms jaunimo užimtumo ir poreikių tendencijoms analizuoti bei savivaldybių lygmens palyginimams atlikti. Apklausa yra pakankama regioninėms tendencijoms apžvelgti, tačiau rezultatai turėtų būti interpretuojami kaip jaunimo nuomonės ir poreikių indikacijos, o ne kaip visos 14–29 m. populiacijos reprezentatyvus matavimas.

Demografiniai respondentų duomenys pateikiami lentelėse žemiau.

1 lentelė. Respondentų pasiskirstymas pagal amžių

Amžiaus grupė	Tauragės r.	Jurbarko r.	Šilalės r.	Pagėgių	Kita	Iš viso
<14 m.	40 (10 %)	12 (4 %)	12 (6 %)	5 (4 %)	3 (13 %)	72 (7 %)
14–18 m.	335 (80 %)	238 (89 %)	168 (82 %)	92 (84 %)	15 (65 %)	848 (83 %)
19–24 m.	22 (5 %)	11 (4 %)	16 (8 %)	5 (4 %)	3 (13 %)	57 (5 %)
25–29 m.	11 (2 %)	2 (1 %)	3 (1 %)	2 (2 %)	1 (4 %)	19 (2 %)
>29 m.	12 (3 %)	4 (2 %)	5 (3 %)	6 (6 %)	1 (4 %)	28 (3 %)
Iš viso	420	267	204	110	23	1024

2 lentelė. Respondentų pasiskirstymas pagal gyvenamąją vietovę

		Moterys	Vyrai	Kita/Nenoriu atsakyti
		611	389	24
		Respondentai, proc.		
Gyvenamoji vietovė	Miestas	35		
	Miesto rajonas/priemiestis	16		
	Kaimiška vietovė/kaimas/miestelis	49		

Tyrimė daugiausiai dalyvavo 14–18 metų jaunuoliai – jie sudarė didžiąją dalį respondentų visose keturiose savivaldybėse (83 proc.). Didžiausias respondentų skaičius fiksuotas Tauragės rajono savivaldybėje (420), mažiausias – Pagėgių savivaldybėje (110). Mažesnę dalį respondentų priklausė 19–24 m. ir 25–29 m. amžiaus grupėms, todėl tyrimo rezultatai labiausiai atspindi mokyklinio amžiaus jaunimo požiūrį ir patirtis.

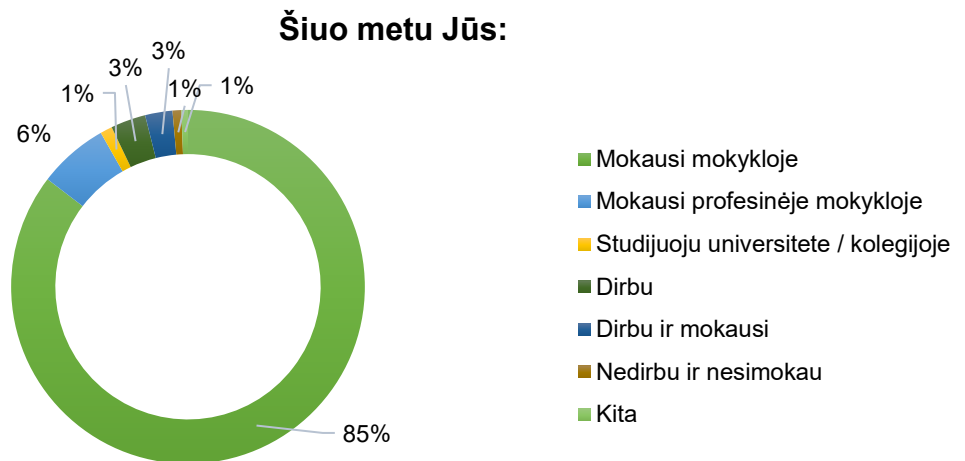
Taip pat nedidelė dalis respondentų buvo jaunesni nei 14 metų arba vyresni nei 29 metų. Šie atsakymai įtraukti į bendrą analizę kaip papildomas kontekstas, tačiau pagrindinis tyrimo dėmesys skirtas 14–29 metų jaunimui.

Tyrimė daugiausiai dalyvavo moterys – jos sudarė beveik tris ketvirtadalius visų respondentų. Vyrių dalyvavimas buvo mažesnis, o kita ar neįvardyta lytis sudarė labai nedidelę respondentų dalį. Tokia tendencija dažnai pastebima savanoriškose jaunimo apklausose, kuriose merginos paprastai aktyviau įsitraukia į apklausų pildymą ir visuomenines iniciatyvas.

Daugiau nei pusė tyrimo dalyvių gyvena miestuose, tačiau reikšmingą respondentų dalį sudarė ir jaunimas iš kaimiškų vietovių bei miestelių. Tai svarbu tyrimo kontekste, nes viena iš pagrindinių tyrimo kryptų yra jaunimo galimybių ir paslaugų prieinamumo analizė ne tik miestuose, bet ir mažesnėse gyvenamosiose vietovėse. Skirtingų gyvenamųjų vietovių respondentų įtraukimas leidžia geriau identifikuoti regioninius skirtumus ir kaimiškų vietovių jaunimo poreikius.

I. JAUNIMO UŽIMTUMAS IR KARJEROS GALIMYBĖS

Siekiant geriau suprasti tyrimė dalyvavusio jaunimo situaciją, respondentų buvo prašoma nurodyti, kuo jie šiuo metu užsiima – mokosi, dirba, studijuoja ar derina kelias veiklas (žr. 10 pav.).

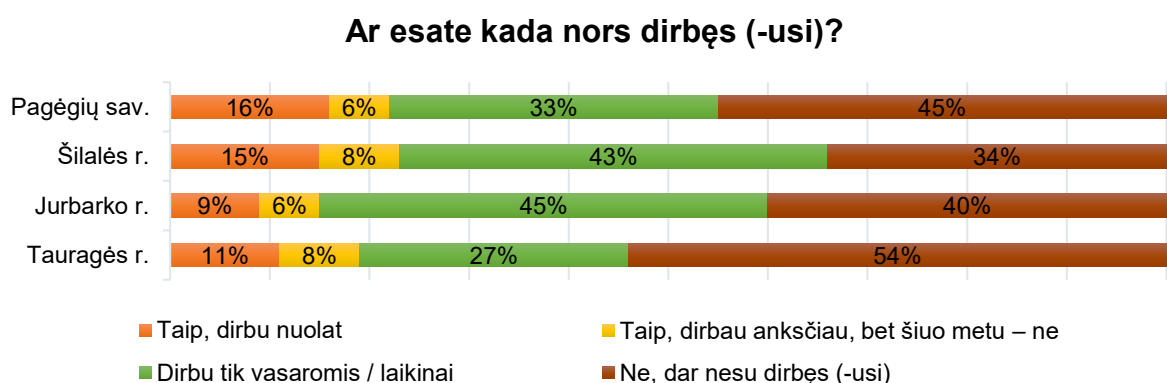

10 pav. Respondentų užimtumas

10 pav. pavaizduoti duomenys parodė, kad didžioji dalis respondentų šiuo metu mokosi mokykloje – tokių respondentų buvo 85 proc. Mažesnę dalis respondentų mokosi profesinėje mokykloje (6 proc.), dirba (3 proc.) arba derina darbą su mokslu (3 proc.). Studijuojančių universitete ar kolegijoje respondentų dalis sudarė 1 proc., o nedirbančių ir nesimokančių jaunuolių – 1 proc.

Tokių respondentų pasiskirstymą daugiausia lėmė tyrime dominavusi 14–18 metų amžiaus grupė, todėl apklausos rezultatai labiausiai atspindi mokyklinio amžiaus jaunimo požiūrį ir patirtis.

Siekiant įvertinti jaunimo darbo patirtį, respondentų buvo klausiama, ar jie yra kada nors dirbę nuolatinį, laikiną ar sezoninį darbą (žr. 11 pav.).

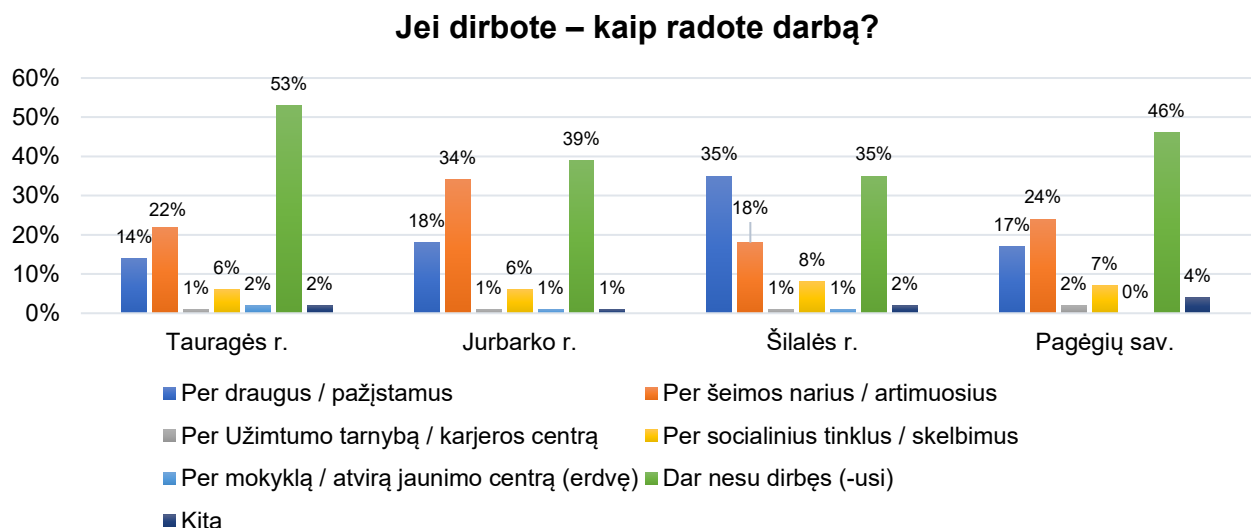

11 pav. Respondentų darbinė patirtis

Tyrimo rezultatai, pavaizduoti 11 pav., rodo, kad jaunimo darbo patirtis savivaldybėse skiriasi. Jurbarko rajone (45 proc.) ir Šilalės rajone (43 proc.) didžiausia dalis respondentų nurodė dirbę tik vasaros ar laikinus darbus, todėl galima teigti, kad šiose savivaldybėse jaunimo pirmoji darbo patirtis dažniausiai įgyjama sezoninio užimtumo metu.

Tuo tarpu Tauragės rajone daugiau nei pusė respondentų (54 proc.), o Pagėgių savivaldybėje 45 proc. respondentų nurodė dar niekada nedirbę. Mažiausia niekada nedirbusių jaunuolių dalis fiksuota Šilalės rajone (34 proc.). Nuolatinio darbo patirties visose savivaldybėse turi palyginti nedidelė dalis jaunimo: daugiausia tokių respondentų buvo Pagėgių savivaldybėje (16 proc.) ir Šilalės rajone (15 proc.), mažiausiai – Jurbarko rajone (9 proc.). Taip pat dalis respondentų nurodė anksčiau dirbę, tačiau šiuo metu nebedirbantys; didžiausia jų dalis buvo Tauragės rajone ir Šilalės rajone (po 8 proc.). Tyrimo rezultatai leidžia daryti išvadą, kad jaunimo darbo patirtis regione dažniausiai susijusi su laikinu ar sezoniniu užimtumu, o nemaža dalis jaunų žmonių, ypač Tauragės rajone ir Pagėgių savivaldybėje, dar nėra įgiję darbo patirties.

Respondentų, turėjusių darbo patirties, buvo prašoma nurodyti, kokiais būdais jie susirado darbą (žr. 12 pav.).

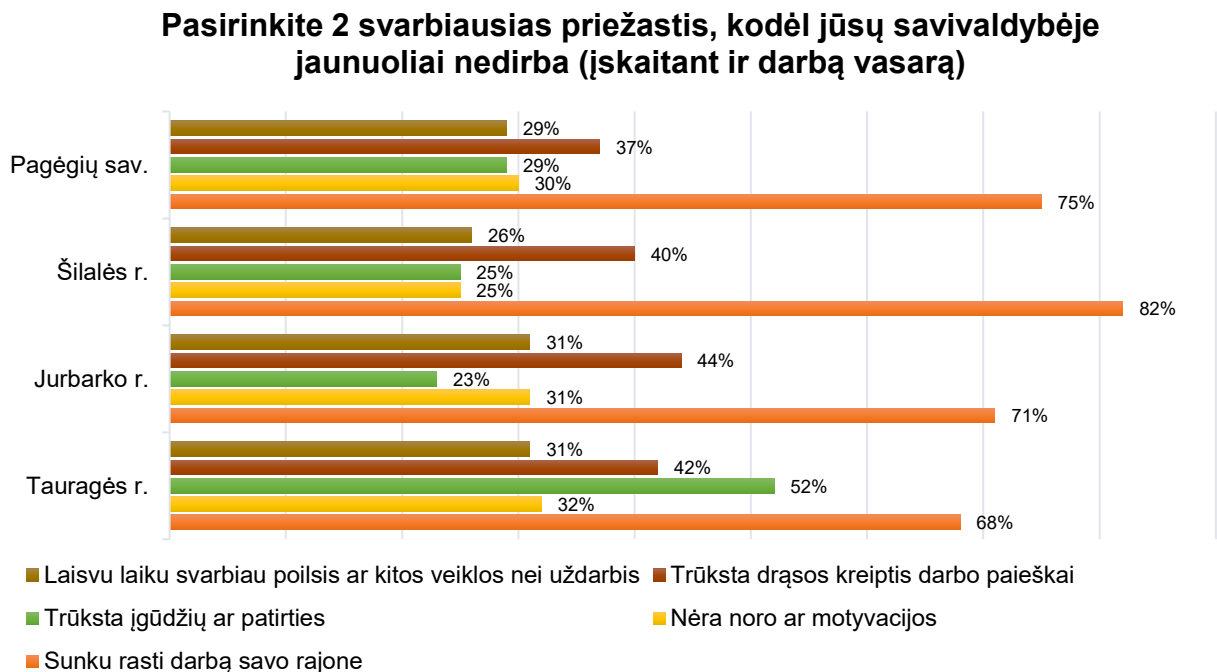
12 pav. Jaunimo darbo paieškos būdai pagal savivaldybes

12 paveiksle pateikti tyrimo rezultatai rodo, kad jaunimas darbą dažniausiai susiranda per artimą socialinę aplinką – draugus, pažįstamus ar šeimos narius. Visose savivaldybėse būtent šie darbo paieškos būdai buvo dažniausiai pasirenkami, o formalūs įsidarbinimo kanalai naudojami gerokai rečiau. Per draugus ar pažįstamus darbą dažniausiai rado Šilalės rajono respondentai (35 proc.), tuo tarpu per šeimos narius ar artimuosius – Jurbarko rajono jaunimas (34 proc.). Tai leidžia daryti prielaidą, kad jaunimo įsidarbinimas regione vis dar stipriai priklauso nuo asmeninių ryšių, pažinčių tinklo ir artimos aplinkos pagalbos.

Pastebima, kad darbo paieškai itin retai naudojamos institucinės ar organizuotos pagalbos priemonės. Tik nedidelė dalis respondentų nurodė darbą radę per Užimtumo tarnybą, karjeros centrus, mokyklą ar atvirą jaunimo centrą (erdvę). Daugelyje

savivaldybių šie rodikliai nesiekė net 5 proc. Tai gali rodyti ne tik ribotą tokių paslaugų matomumą jaunimui, bet ir nepakankamą jaunimo pasitikėjimą šiomis institucijomis. Tyrimo rezultatai leidžia daryti prielaidą, kad jaunimui regione svarbu ne tik darbo vietų prieinamumas, bet ir didesnis praktinis supažindinimas su darbo paieškos galimybėmis, karjeros konsultavimu bei įsidarbinimo tarpininkavimo priemonėmis.

Respondentų buvo prašoma įvardyti pagrindines priežastis, kurios, jų nuomone, trukdo jaunimui dirbti ar įsidarbinti savo savivaldybėje (žr. 13 pav.).

13 pav. Respondentų įvardytos jaunimo nedarbo priežastys

13 paveiksle pavaizduoti tyrimo rezultatai rodo, kad pagrindine priežastimi, trukdančia jaunimui dirbti, respondentai dažniausiai įvardijo darbo pasiūlymų trūkumą savo savivaldybėje. Visose savivaldybėse būtent ši priežastis buvo minima dažniausiai. Didžiausia dalis respondentų, manančių, kad jų savivaldybėje jaunimui sunku rasti darbą, buvo Šilalės rajone (82 proc.), taip pat labai aukšti rodikliai fiksuoti Pagėgių savivaldybėje (75 proc.) ir Jurbarko rajone (71 proc.). Mažiausia, tačiau vis tiek reikšminga dalis tokių respondentų buvo Tauragės rajono savivaldybėje (68 proc.). Tai leidžia daryti prielaidą, kad mažesnėse ir labiau kaimiškose savivaldybėse jaunimas darbo galimybes vertina prasčiau.

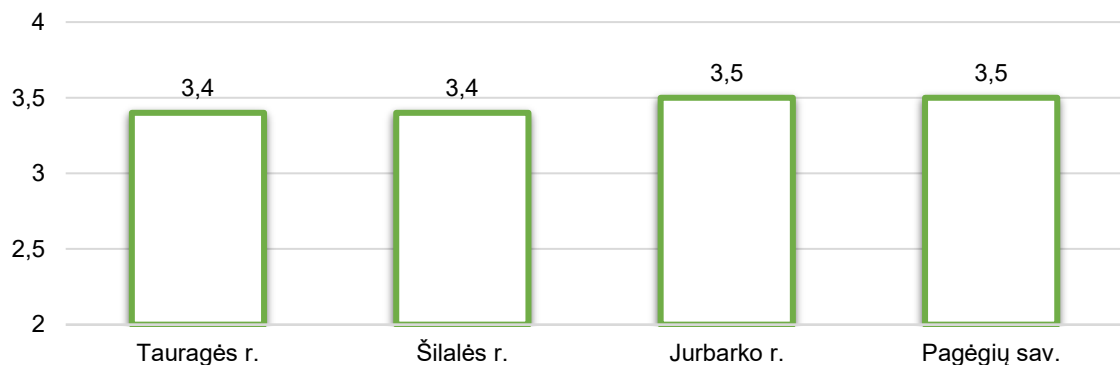
Kita itin ryški problema – praktinių įgūdžių ir darbo patirties trūkumas. Šią priežastį dažniausiai rinkosi Tauragės rajono respondentai (52 proc.), o kitose savivaldybėse šis rodiklis buvo mažesnis, tačiau taip pat reikšmingas. Tyrimo duomenys rodo, kad jaunimas susiduria ne tik su darbo vietų trūkumu, bet ir su sunkumais įgyjant pirmąją darbo patirtį.

Dalis respondentų kaip kliūtį taip pat įvardijo drąsos trūkumą kreiptis darbo paieškai. Šis rodiklis buvo aukščiausias Jurbarko rajone (44 proc.) ir Tauragės rajone (42 proc.). Tai leidžia manyti, kad daliai jaunimo trūksta pasitikėjimo savimi, praktinių darbo paieškos įgūdžių ar palaikymo ieškant pirmojo darbo. Mažesnė dalis respondentų kaip pagrindines priežastis nurodė motyvacijos stoką ar kitų veiklų prioritetą. Tai rodo, kad jaunimo nedarbo problemą regione dažniau lemia ne asmeninės motyvacijos trūkumas, o praktinės bei struktūrinės kliūtys.

Tyrimo rezultatai atskleidžia poreikį stiprinti jaunimo profesinį orientavimą, praktinių įgūdžių ugdymą, ankstyvą supažindinimą su darbo rinka bei didinti jaunimo įsidarbinimo galimybes regionuose, ypač mažesnėse savivaldybėse ir kaimiškose vietovėse.

Respondentų buvo prašoma įvertinti savo pasirengimą darbo rinkai penkiabalėje skalėje, atsižvelgiant į turimas žinias apie darbą, praktinius įgūdžius bei pasitikėjimą savimi (žr. 14 pav.).

Kaip vertinate savo pasirengimą darbo rinkai (pvz., žinios apie darbą, praktiniai įgūdžiai, pasitikėjimas savimi)?

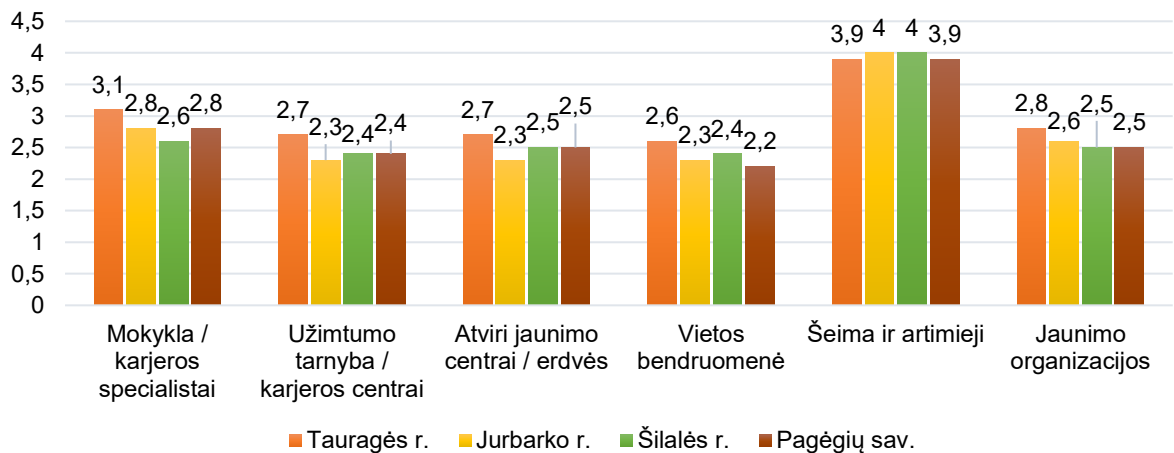
14 pav. Respondentų pasirengimo darbo rinkai vertinimas

Tyrimo rezultatai, pavaizduoti 14 paveiksle, rodo, kad jaunimas savo pasirengimą darbo rinkai visose savivaldybėse vertina gana panašiai ir vidutiniškai teigiamai. Visų savivaldybių vertinimo vidurkiai svyruoja tarp 3,4 ir 3,5 balo iš 5 galimų. Rezultatai leidžia daryti prielaidą, kad jaunimo pasitikėjimas savo gebėjimais ir pasirengimu įsidarbinti regione yra vidutiniškai geras, tačiau dar nepakankamai stiprus.

Tyrimo duomenys rodo, kad jaunimas jaučiasi turintis bazinių žinių ar gebėjimų, tačiau kartu išlieka poreikis stiprinti praktinių įgūdžių ugdymą, profesinį orientavimą ir ankstyvą supažindinimą su darbo rinka. Tai ypač svarbu siekiant didinti jaunimo pasitikėjimą savimi bei pasirengimą savarankiškai įsiliesti į darbo rinką.

Respondentų buvo prašoma įvertinti, kiek skirtingos institucijos ir organizacijos padeda jaunimui pasiruošti karjerai bei darbo rinkai (žr. 15 pav.).

**Įvertinkite, kiek šios įstaigos ar organizacijos padeda Jums
pasiruošti karjerai nuo 1 iki 5, kai 1 - visiškai nepadeda, o 5 -
labiausiai padeda**

15 pav. Įstaigų ir organizacijų indėlio į jaunimo pasirengimą karjerai vertinimas

15 paveiksle matyti, kad didžiausią pagalbą ruošiantis karjerai jaunimas sieja su šeima ir artimaisiais. Visose savivaldybėse būtent ši grupė buvo vertinama palankiausiai, o vertinimo vidurkis siekė beveik 4 balus. Tai leidžia daryti prielaidą, kad jaunimui svarbiausias informacijos, padrąsinimo ir praktinės pagalbos šaltinis vis dar yra artimiausia aplinka.

Iš institucijų geriausiai vertintos mokyklos ir karjeros specialistai. Aukščiausias šios grupės vertinimo vidurkis fiksuotas Tauragės rajono savivaldybėje (3,1), o žemiausias – Šilalės rajone (2,6). Rezultatai rodo, kad ugdymo įstaigos jaunimui išlieka vienu svarbiausių karjeros informacijos šaltinių, tačiau jų teikiama pagalba ne visose savivaldybėse vertinama vienodai. Tuo tarpu Užimtumo tarnybos, karjeros centrai bei atviri jaunimo centrai ir erdvės buvo vertinami vidutiniškai. Daugelyje savivaldybių šių institucijų vertinimo vidurkis nesiekė 3 balų. Tai gali rodyti, kad dalis jaunimo nepakankamai žino apie šių institucijų teikiamas galimybes arba nevertina jų kaip svarbios pagalbos ruošiantis darbo rinkai.

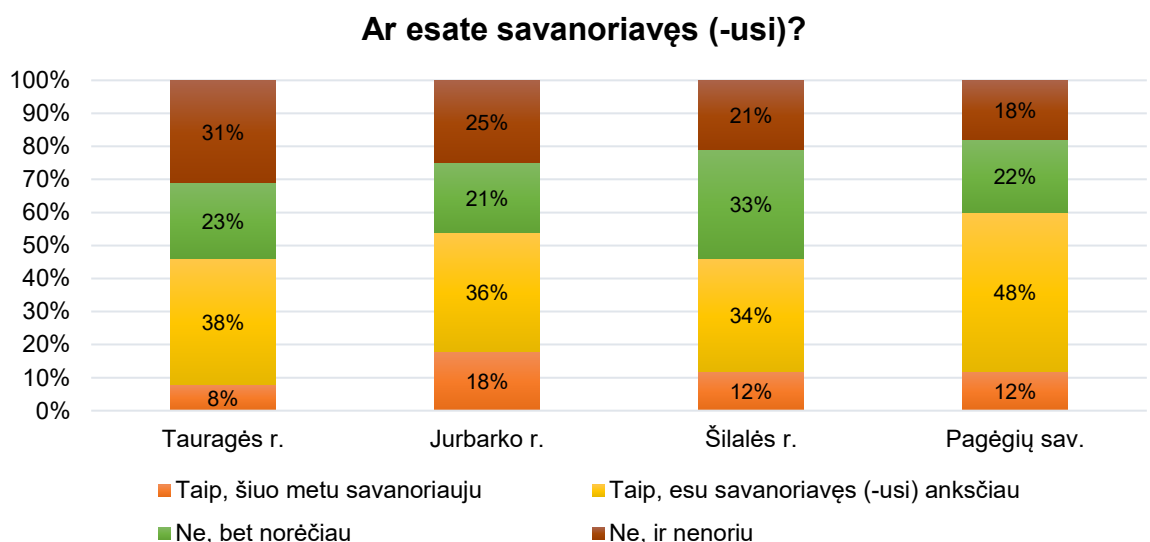
Jaunimo organizacijų ir vietos bendruomenių vaidmuo taip pat buvo vertinamas gana panašiai visose savivaldybėse (vidurkiaai atitinkamai 2,6 ir 2,4). Nors jų vertinimai nėra aukšti, rezultatai leidžia matyti potencialą stiprinti neformaliojo ugdymo, savanorystės ir bendruomeninių veiklų indėlį ugdant jaunimo socialinius bei praktinius įgūdžius.

Apibendrinant galima teigti, kad jaunimo pasirengimas karjerai regione vis dar labiausiai remiasi artimos aplinkos pagalba, o institucinės karjeros konsultavimo ir jaunimo užimtumo sistemos galėtų būti labiau matomos, prieinamos ir aktyviau įtraukiančios jaunus žmones.

Tyrimo rezultatai rodo, kad didžioji dalis jaunimo jau yra turėję bent trumpalaikės ar sezoninės darbo patirties, tačiau reikšminga dalis respondentų vis dar nėra dirbę. Didžiausia niekada nedirbusių jaunuolių dalis fiksuota Tauragės rajono savivaldybėje. Jaunimas darbą dažniausiai susiranda per asmeninius ryšius – draugus, pažįstamus ar šeimos narius, o formalios institucijos, tokios kaip Užimtumo tarnyba ar karjeros centrai, darbo paieškoje dalyvauja palyginti nedaug. Tai rodo, kad jaunimo įsidarbinimas regione vis dar stipriai priklauso nuo neformalios aplinkos ir socialinių ryšių. Pagrindinėmis kliūtimis jaunimo užimtumui respondentai įvardijo darbo pasiūlymų trūkumą bei nepakankamą praktinę patirtį ir įgūdžius. Nors jaunimas savo pasirengimą darbo rinkai vertina vidutiniškai teigiamai, tyrimas atskleidė poreikį stiprinti praktinių įgūdžių ugdymą, profesinį orientavimą bei ankstyvą supažindinimą su darbo rinka. Respondentai didžiausią pagalbą ruošiantis karjerai sieja su šeima, artimaisiais bei mokykla, tuo tarpu jaunimo organizacijų, atvirų jaunimo centrų, karjeros centrų ir kitų institucijų vaidmuo vertinamas gerokai silpniau. Tai rodo poreikį stiprinti institucijų matomumą, prieinamumą ir tarpusavio bendradarbiavimą jaunimo karjeros ugdymo srityje.

II. SAVANORYSTĖ IR JAUNIMO ĮSITRAUKIMAS

Respondentų buvo klausiama, ar jie šiuo metu savanoriauja, yra savanoriavę anksčiau ar norėtų įsitraukti į savanorišką veiklą ateityje (žr. 16 pav.).

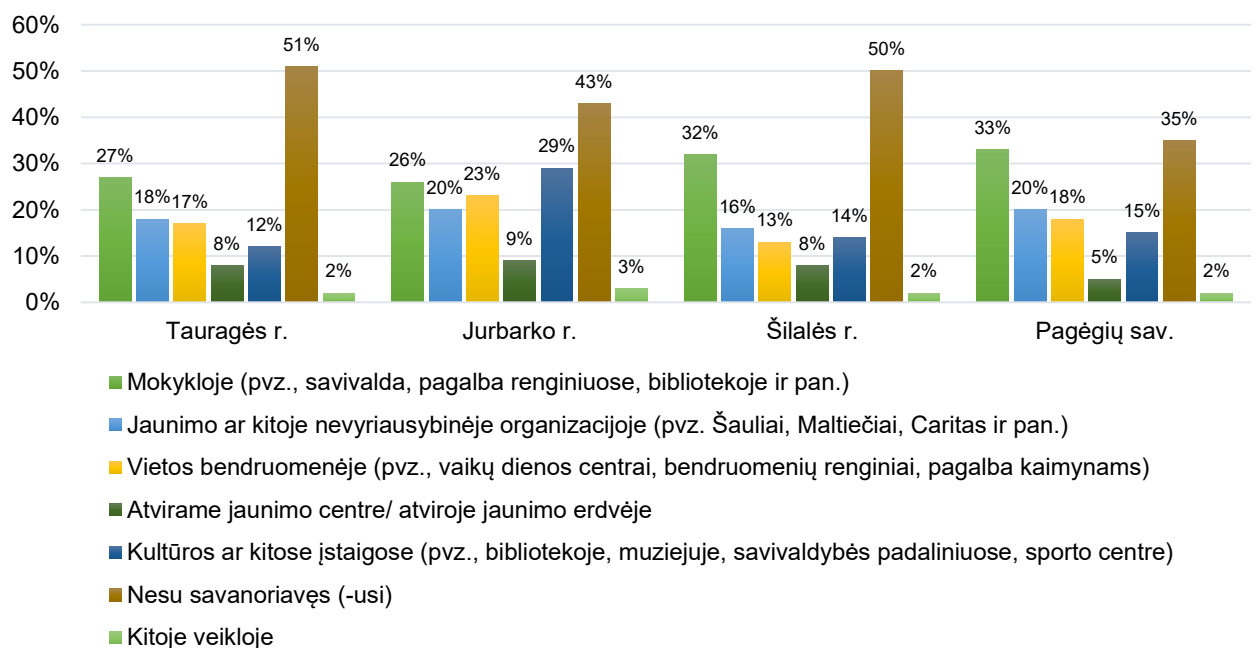
16 pav. Respondentų savanorystės patirtis

Tyrimo rezultatai, pavaizduoti 16 paveiksle, rodo, kad reikšminga dalis jaunimo visose savivaldybėse turi savanorystės patirties arba domisi galimybe savanoriauti ateityje. Tai leidžia teigti, kad savanorystė jaunimui regione yra aktuali ir priimtina veikla. Didžiausia dalis šiuo metu savanoriaujančių respondentų buvo Jurbarko rajono savivaldybėje (18 proc.), tuo tarpu Tauragės rajone aktyviai savanoriaujančių respondentų dalis buvo

mažiausia (8 proc.). Tačiau Tauragės rajone didelė dalis jaunimo nurodė savanoriavę anksčiau (38 proc.), o Pagėgių savivaldybėje tokių respondentų buvo beveik pusė (48 proc.). Tai rodo, kad dalis jaunimo turi savanorystės patirties, tačiau ne visada išlieka aktyviai įsitraukę ilgesnį laiką. Pastebima ir nemaža dalis respondentų, kurie šiuo metu nesavanoriauja, tačiau norėtų tai daryti. Didžiausia tokių respondentų dalis fiksuota Šilalės rajono savivaldybėje (33 proc.). Tai leidžia daryti prielaidą, kad dalis jaunimo turi motyvacijos įsitraukti į savanorišką veiklą, tačiau galimai susiduria su informacijos, prieinamumo ar veiklų pasiūlos trūkumu. Tuo tarpu respondentų, kurie nurodė nenorintys savanoriauti, dalis visose savivaldybėse išliko palyginti nedidelė. Mažiausia tokių respondentų dalis buvo Pagėgių savivaldybėje (18 proc.), didžiausia – Tauragės rajone (31 proc.). Apibendrinant galima teigti, kad jaunimo požiūris į savanorystę regione iš esmės yra teigiamas, tačiau išlieka poreikis stiprinti jaunimo informavimą apie savanorystės galimybes, didinti veiklų prieinamumą bei sudaryti daugiau sąlygų jaunimui ilgalaikiai įsitraukti į savanorišką veiklą.

Respondentų buvo prašoma nurodyti, kokiose organizacijose, įstaigose ar veiklose jie dažniausiai savanoriauja arba yra savanoriavę (žr. 17 pav.).

Kur savanoriavote (jei savanoriavote)?

17 pav. Respondentų savanorystės vietos

Tyrimo rezultatai, pavaizduoti paveiksle, rodo, kad jaunimas savanoriškoje veikloje dažniausiai įsitraukia per mokyklą. Visose savivaldybėse būtent mokyklos buvo dažniausiai minima savanorystės aplinka. Daugiausia tokių respondentų buvo Pagėgių savivaldybėje (33 proc.) ir Šilalės rajone (32 proc.). Jaunimo ar kitose nevyriausybiniame organizacijose

dažniausiai savanoriauja Jurbarko rajono ir Pagėgių savivaldybių jaunimas (po 20 proc.), tuo tarpu Šilalės rajone šis rodiklis buvo mažiausias (16 proc.). Tai leidžia daryti prielaidą, kad nevyriausybinis sektorius ir jaunimo organizacijos ne visose savivaldybėse vienodai pasiekia jaunus žmones. Vietos bendruomenėse aktyviausiai savanoriauja Jurbarko rajono respondentai (23 proc.). Tai gali rodyti stipresnį bendruomeninį įsitraukimą bei vietos iniciatyvų svarbą jaunimo veiklose. Pastebima, kad atviri jaunimo centrai ir erdvės savanorystės kontekste minimi palyginti retai. Daugelyje savivaldybių šį atsakymą pasirinko mažiau nei dešimtadalis respondentų. Tai gali rodyti ribotą šių erdvių pasiekiamumą, mažesnę jaunimo informuotumą arba tai, kad savanorystės veiklos jose vykdomos mažesniu mastu.

Tyrimo rezultatai leidžia daryti prielaidą, kad jaunimo savanorystė regione dažniausiai vyksta per ugdymo įstaigas ir vietos bendruomenes, tačiau išlieka poreikis stiprinti jaunimo organizacijų, atvirų jaunimo centrų bei kitų neformalaus ugdymo erdvių įtrauktį į savanorystės veiklas.

Respondentų buvo prašoma atvirai įvardyti, kokiose organizacijose, iniciatyvose ar veiklose jie yra savanoriavę. Atsakymai buvo suskirstyti į pagrindines savanorystės sritis pagal dažniausiai pasikartojančias temas ir veiklų pobūdį.

3 lentelė. Respondentų savanorystės vietos pagal veiklos pobūdį

Savanorystės sritis	Tauragės r.	Jurbarko r.	Šilalės r.	Pagėgių sav.
Jaunimo organizacijos ir jaunimo veiklos	TAJE, LMS, Tauragės liberalus jaunimas (TLJ), Interact klubas, Erasmus jaunimo mainai	JST, „Jurbarkas gyvas“, Eurodesk, jaunimo politikos ambasadorystė, jaunimo erdvės	Jaunimo centras, „Pulsas“	Jaunimo centras, Tauragės liberalus jaunimas
Socialinė pagalba ir savanorystė bendruomenei	Maisto bankas, Caritas, dienos centras	Maisto bankas, Caritas, pagalba senjorams, senelių namai	Maltiečiai, Maisto banko akcijos, Adakavo socialinių paslaugų namai	Maisto bankas, Caritas, vaikų dienos centrai, pagalba kaimynams
Mokyklų ir ugdymo įstaigų veiklos	Mokyklų renginiai, darželiai	Mokyklos renginiai, gimnazija, pagalba stovyklose	Pagalba mokytojams, Kvėdarnos mokykla	Mokyklos renginiai, Pagėgių lopšelis-darželis, darželiai
Kultūros viešosios įstaigos	Tauragės Birutės Baltrušaitytės biblioteka, muziejus „Santaka“, sporto centras	Jurbarko viešoji biblioteka, kultūros centras, muziejus, sporto centras	Kaltinėnų kultūros namai, kultūros centras	Pagėgių Vydūno viešoji biblioteka, Vilkyškių biblioteka, muziejus
Pilietinės ir patriotinės veiklos	Šauliai, Jaunieji policijos rėmėjai, Raudonasis Kryžius	Jaunimo politikos ambasadorystė, miesto iniciatyvos	Šauliai	Šauliai
Bendruomeninės ir aplinkosauginės veiklos	Talkos, šiukšlių rinkimas, aplinkos tvarkymas	Miesto renginiai, akcijos, aplinkos tvarkymas	Žadeikių seniūnijos bendruomenė, pagalba miestelio renginiuose	Aplinkos tvarkymas, pagalba bendruomenei

Kitos veiklos	Žirgynas, gyvūnų veiklos	Bilietai skanavimas, skrajučių dalinimas	Pagalba kasant sniegą, knygų tvarkymas	Šunų prieglauda, Japonijos dienos
---------------	--------------------------	--	--	-----------------------------------

Atvirų atsakymų analizė rodo, kad jaunimo savanorystė visose savivaldybėse dažniausiai vyksta mokyklų, bendruomenių, jaunimo organizacijų bei socialinės pagalbos veiklose. Respondentai dažnai minėjo dalyvavimą renginiuose, pagalbą vietos bendruomenei, savanorystę kultūros įstaigose bei įsitraukimą į jaunimo iniciatyvas.

Tauragės rajono respondentų atsakymuose ypač ryškus jaunimo organizacijų ir atviro darbo su jaunimu vaidmuo. Dažnai minėtos tokios organizacijos ir veiklos kaip TAJE, LMS, Tauragės liberalus jaunimas, Interact klubas bei Erasmus jaunimo mainai. Taip pat aktyviai minima socialinė pagalba – Maisto bankas, Caritas bei bendruomeninės iniciatyvos.

Jurbarko rajono respondentų atsakymuose išsiskyrė itin platus kultūrinių ir bendruomeninių veiklų spektras. Jaunimas dažnai savanoriauja miesto renginiuose, festivaliuose, kultūros centre, bibliotekoje ar sporto centre. Taip pat ryškus jaunimo iniciatyvų ir JST programos vaidmuo.

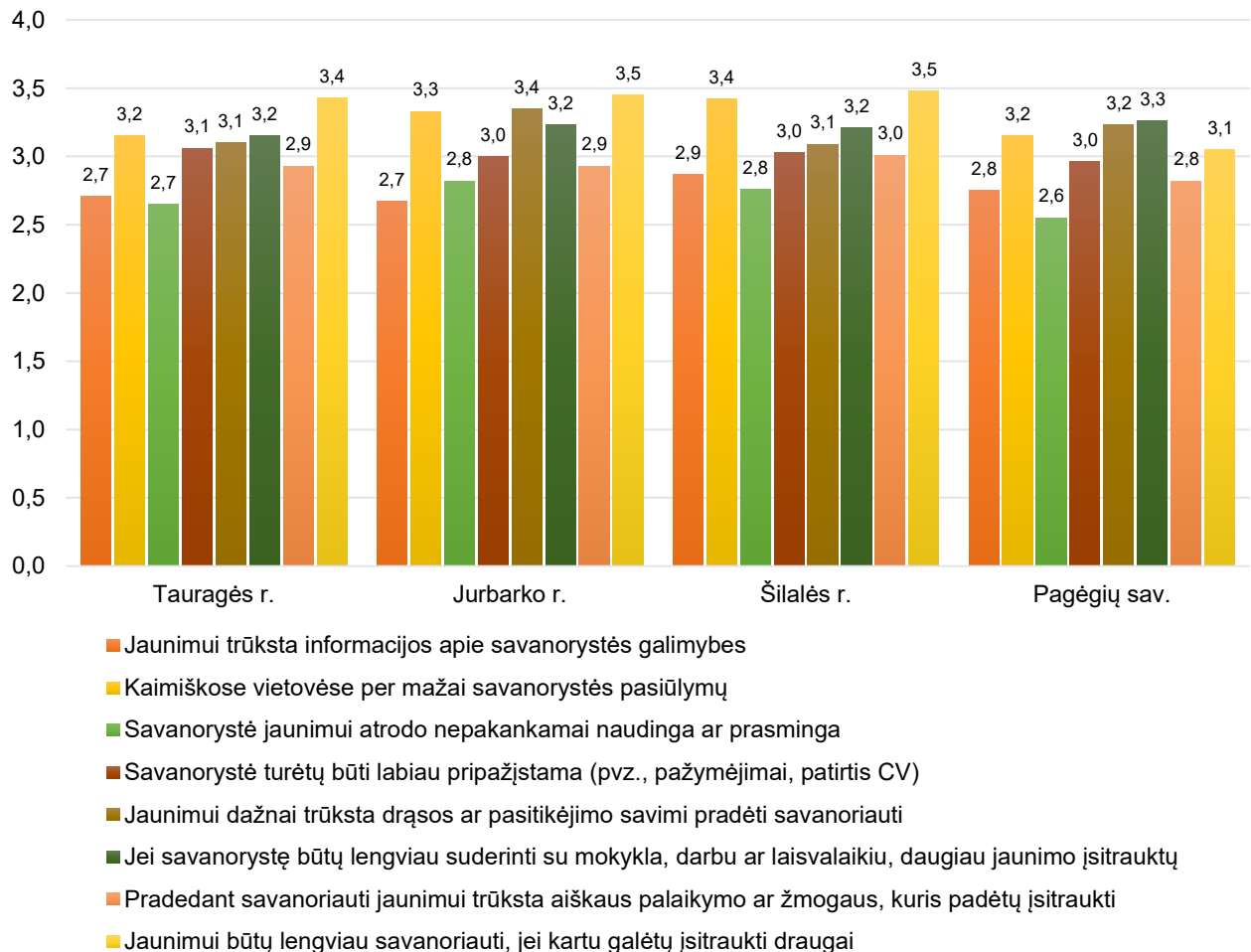
Šilalės rajono respondentų atsakymuose dažniausiai dominavo socialinės pagalbos bei mokyklų veiklos. Ypač dažnai minėti Maltiečiai, Maisto banko akcijos, pagalba mokyklose bei vietos bendruomenių ir kultūros namų veiklos.

Pagėgių savivaldybėje ryškiausiai atsiskleidė bendruomeninių, kultūrinių bei socialinės pagalbos veiklų kryptys. Respondentai dažnai minėjo bibliotekas, vaikų dienos centrus, Maisto banką, Caritas bei pagalbą vietos bendruomenei.

Apibendrinant galima teigti, kad jaunimo savanorystė regione dažniausiai grindžiama vietos bendruomenių, ugdymo įstaigų ir nevyriausybinių organizacijų veiklomis. Tyrimo rezultatai taip pat rodo svarbų atvirų jaunimo centrų, jaunimo organizacijų ir kultūros įstaigų vaidmenį sudarant jaunimui galimybes įsitraukti į aktyvią ir visuomenei naudingą veiklą.

Respondentų buvo klausiama, kokie veiksniai, jų nuomone, labiausiai paskatintų jaunimą įsitraukti į savanorišką veiklą skirtingose savivaldybėse (žr. 18 pav.).

**Įvertinkite, kiek sutinkate su šiais teiginiais apie tai, kas paskatintų
jaunimą savanoriauti (kai 1 - visiškai nesutinku, o 4 - visiškai
sutinku)**

18 pav. Teiginių apie savanorystę vertinimas

Analizuojant rezultatus 18 paveiksle matyti, kad visose tirtose savivaldybėse didžiausią įtaką jaunimo įsitraukimui į savanorystę turėtų socialinis aspektas ir palaikymo sistema. Aukščiausi vidurkiai fiksuojami teiginiuose, jog jaunimui būtų lengviau savanoriauti, jei kartu galėtų įsitraukti draugai (vidurkiai siekia 3,1–3,5 balo), taip pat jei savanorystę būtų lengviau suderinti su mokykla, darbu ar laisvalaikiu (apie 3,2–3,4 balo). Tai rodo, kad jaunimui svarbus ne tik pats savanorystės turinys, bet ir galimybė ją vykdyti patogiai bei socialiai palaikančioje aplinkoje. Taip pat gana aukštai vertinamas savanorystės pripažinimas, pavyzdžiui, pažymėjimai ar patirties įtraukimas į CV. Daugelyje savivaldybių šio veiksnio vidurkis siekia apie 3,0–3,2 balo, todėl galima teigti, kad jaunimui svarbus praktinės naudos ir ateities perspektyvų matymas.

Žemesni vidurkiai pastebimi teiginiuose, susijusiuose su informacijos trūkumu ar savanorystės pasiūlymų stoka kaimiškose vietovėse. Nors šie aspektai taip pat aktualūs, jie

vertinami silpniau nei motyvaciniai ir socialiniai veiksniai. Mažiausiai aktualiu veiksmu kai kuriose savivaldybėse laikomas savanorystės naudingumo ar prasmės suvokimo trūkumas, kas leidžia daryti prielaidą, jog dauguma jaunimo savanorystės vertę suvokia, tačiau jiems trūksta palankių sąlygų įsitraukti.

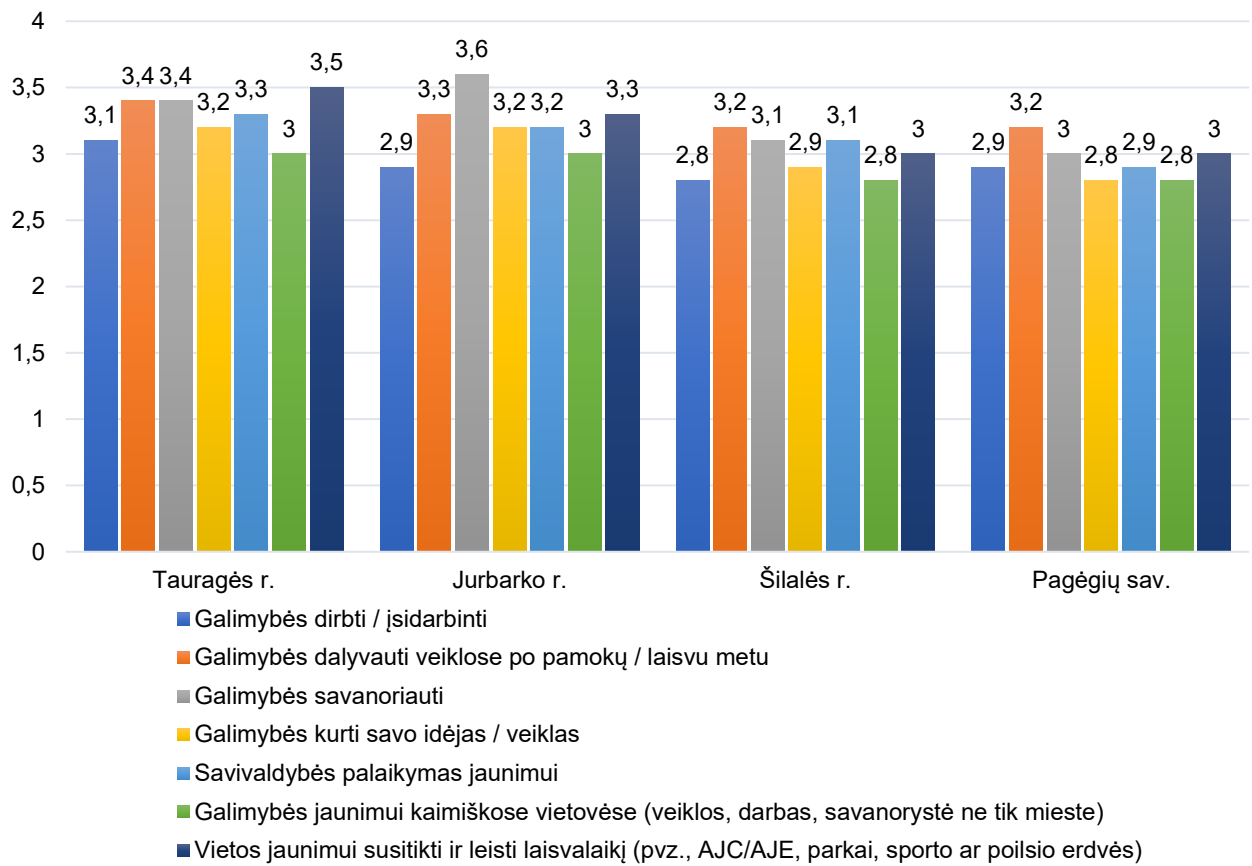
Apibendrinant galima teigti, kad jaunimo savanorystės skatinimui svarbiausia kurti lankstesnes įsitraukimo galimybes, stiprinti socialinį palaikymą ir užtikrinti, kad savanorystė jaunimui būtų matoma kaip naudinga, lengvai prieinama ir su kasdieniu gyvenimu suderinama veikla.

Apibendrinant antrojo bloko rezultatus, galima teigti, kad jaunimas savanorystės skatinimą pirmiausia sieja su palankių sąlygų sudarymu ir socialiniu palaikymu. Tyrimas parodė, kad jaunimui svarbu galėti savanorystę derinti su kasdienėmis veiklomis, jaustis drąsiau pradedant savanoriauti bei turėti galimybę į veiklas įsitraukti kartu su draugais. Taip pat reikšmingu motyvaciniu veiksmu laikomas savanorystės pripažinimas ir jos kuriama praktinė nauda ateičiai. Nors informacijos ar pasiūlymų trūkumas taip pat išlieka aktualus, vis dėlto didžiausią reikšmę respondentai skiria emociniams, socialiniams ir organizaciniais aspektams, kurie gali sustiprinti jaunimo motyvaciją įsitraukti į savanorišką veiklą.

III. JAUNIMO GALIMYBIŲ IR GYVENIMO KOKYBĖS VERTINIMAS SAVIVALDYBĖJE

Siekiant išsiaiškinti, kaip jaunimas vertina galimybes savo savivaldybėje, respondentų buvo prašoma įvertinti įvairias jaunimui aktualias sritis nuo 1 iki 5, kur 1 reiškė labai blogai, o 5 – labai gerai. Vertintos darbo, savanorystės, laisvalaikio, saviraiškos bei jaunimo palaikymo galimybės savivaldybėse (žr. 19 pav.).

Kaip vertinate šias galimybes savo savivaldybėje nuo 1 iki 5, kai 1 – labai blogai, o 5 – labai gerai?

19 pav. Galimybių savivaldybėse vertinimas

Tyrimo rezultatai 19 pav. rodo, kad visose savivaldybėse jaunimo galimybių vertinamos vidutiniškai gerai, tačiau pastebimi tam tikri skirtumai tarp sričių ir savivaldybių. Aukščiausiai respondentai vertino galimybes dalyvauti veiklose po pamokų ar laisvu metu. Tauragės rajone šios galimybės įvertintos 3,4 balo, Jurbarko rajone – 3,3 balo, Šilalės rajone – 3,2 balo, o Pagėgių savivaldybėje – 3,2 balo. Tai rodo, kad jaunimui svarbios laisvalaikio ir užimtumo veiklos yra gana prieinamos visoje apskrityje.

Tauragės rajonas daugelyje sričių išsiskiria aukščiausiais vertinimais. Ypač gerai įvertintos vietos jaunimui susitikti ir leisti laisvalaikį – 3,5 balo. Taip pat aukštai vertinamos galimybės savanoriauti ir savivaldybės palaikymas jaunimui. Tai leidžia daryti prielaidą, kad Tauragės rajone jaunimo infrastruktūra ir veiklų pasiūla yra labiau išvystyta.

Jurbarko rajone geriausiai įvertintos galimybės savanoriauti – 3,6 balo. Taip pat gana palankiai vertinamos laisvalaikio veiklos bei vietos jaunimo susitikimams. Tai rodo aktyvesnį savanorystės ir jaunimo įtraukimo potencialą savivaldybėje.

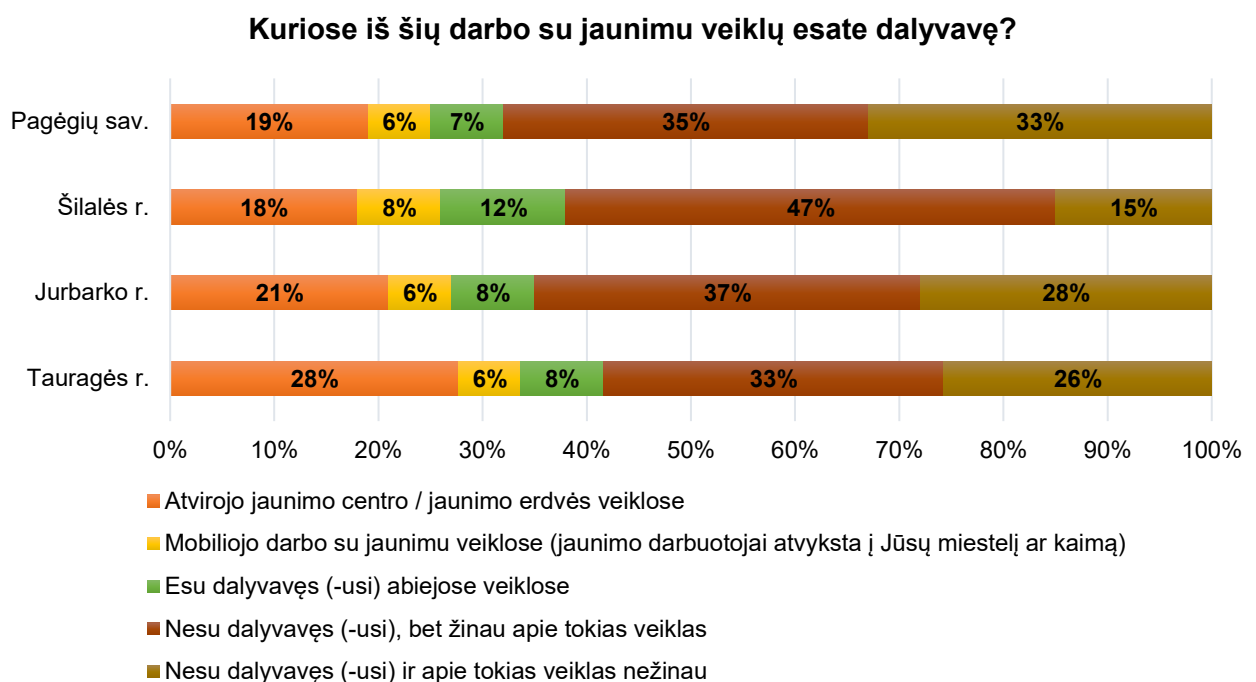
Šilalės rajone visi rodikliai išlieka artimi 3 balų vidurkiui, tačiau žemiausiai vertinamos galimybės jaunimui kaimiškose vietovėse – 2,8 balo. Panaši tendencija matoma

ir Pagėgių savivaldybėje, kur ši sritis taip pat įvertinta prasčiausiai. Tai leidžia teigti, kad jaunimas regionų ir kaimiškose teritorijose susiduria su mažesniu veiklų, darbo ar savanorystės prieinamumu.

Pagėgių savivaldybėje aukščiausiai vertinamos galimybės dalyvauti veiklose po pamokų ar laisvu metu – 3,2 balo, tačiau bendri vertinimai išlieka kiek žemesni nei kitose savivaldybėse. Tai gali rodyti ribotesnes jaunimo užimtumo ir saviraiškos galimybes.

Apibendrinant galima teigti, kad jaunimas visose savivaldybėse palankiausiai vertina laisvalaikio veiklas ir savanorystės galimybes, tačiau didžiausi iššūkiai išlieka užtikrinant kokybiškas galimybes jaunimui kaimiškose vietovėse bei stiprinant darbo ir saviraiškos galimybių prieinamumą mažesnėse savivaldybėse.

Siekiant įvertinti jaunimo įsitraukimą į darbo su jaunimu veiklas, respondentų buvo klausama, kuriose veiklose jie yra dalyvavę. Tyrime buvo vertinamas dalyvavimas atvirųjų jaunimo centrų ir erdvių veiklose, mobiliajame darbe su jaunimu bei bendras informuotumas apie šias galimybes (žr. 20 pav.).

20 pav. Patirtis darbo su jaunimu veiklose

Tyrimo rezultatai, pavaizduoti 20 pav. rodo, kad didžiausia dalis jaunimo visose savivaldybėse nėra tiesiogiai dalyvavę darbo su jaunimu veiklose, tačiau apie jas žino. Šis atsakymo variantas dažniausiai pasirinktas Šilalės rajone, kur taip atsakė net 47 proc. respondentų. Jurbarko rajone tokių respondentų buvo 37 proc., Pagėgių savivaldybėje – 35 proc., o Tauragės rajone – 33 proc. Tai rodo, kad informacija apie darbo su jaunimu veiklas jaunimą pasiekia, tačiau realus įsitraukimas išlieka mažesnis.

Aktyviausiai jaunimas dalyvauja atvirųjų jaunimo centrų ar jaunimo erdvių veiklose. Daugiausia tokių respondentų buvo Tauragės rajone – 28 proc. Jurbarko rajone šiose veiklose dalyvavo 21 proc., Pagėgių savivaldybėje – 19 proc., o Šilalės rajone – 18 proc. Tai leidžia daryti prielaidą, kad Tauragės rajone atvirasis darbas su jaunimu yra labiau išplėtotas ir pasiekiamas jaunimui.

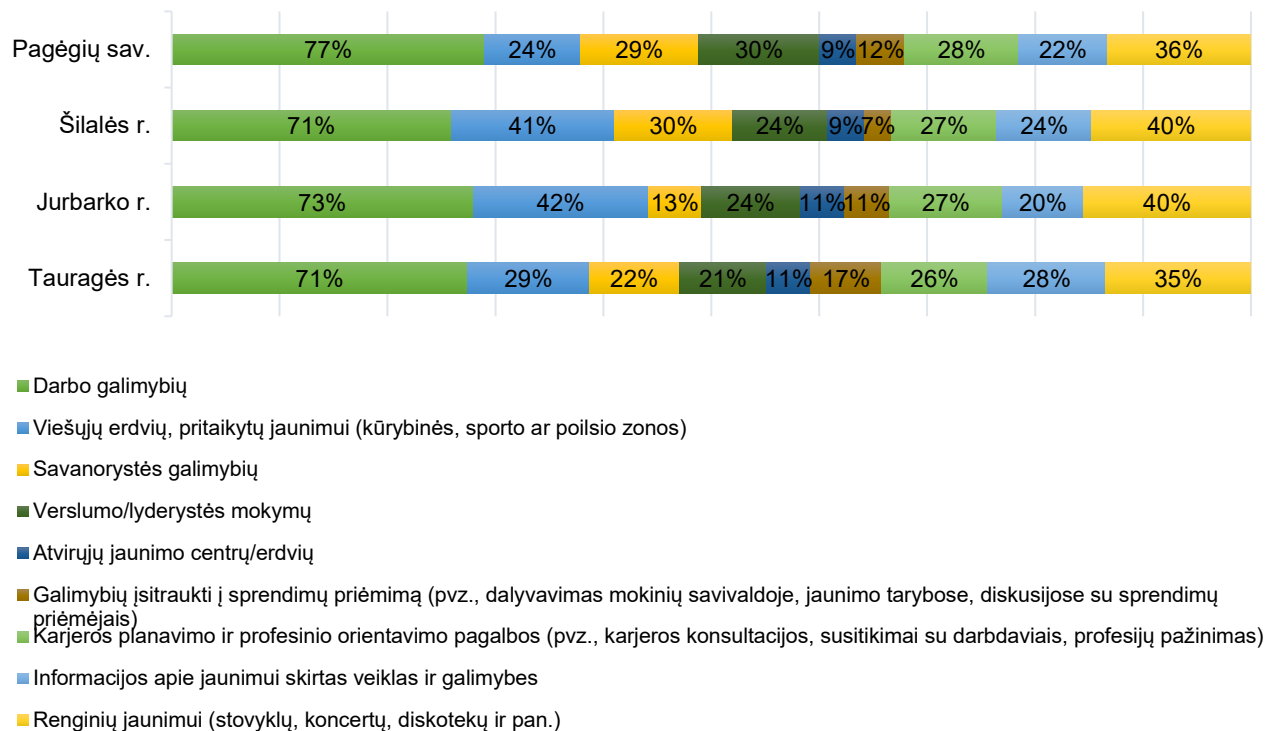
Mobiliojo darbo su jaunimu veiklose dalyvavusių respondentų dalis visose savivaldybėse išlieka nedidelė. Tauragės ir Jurbarko rajonuose ši dalis siekia po 6 proc., Pagėgių savivaldybėje – 6 proc., o Šilalės rajone – 8 proc. Tai rodo, kad mobiliojo darbo su jaunimu veiklos dar nėra plačiai pasiekiamos arba pakankamai žinomos jaunimui. Svarbu turėti omenyje ir tai, kad mobilusis darbas vykdomas kaimiškose vietovėse, kur daug mažesnė jaunimo koncentracija, todėl natūralu, kad šiose veiklose dalyvavusių asmenų yra daug mažiau.

Svarbu atkreipti dėmesį į respondentus, kurie nurodė, kad nėra dalyvavę veiklose ir apie jas nežino. Didžiausia tokio jaunimo dalis nustatyta Pagėgių savivaldybėje – 33 proc. Tauragės rajone tokių respondentų buvo 26 proc., Jurbarko rajone – 28 proc., o mažiausiai – Šilalės rajone, kur ši dalis siekė 15 proc. Tai leidžia manyti, kad kai kuriose savivaldybėse vis dar trūksta veiksmingos informacijos sklaidos apie jaunimui prieinamas veiklas.

Apibendrinant galima teigti, kad darbo su jaunimu veiklos jaunimui yra žinomos, tačiau aktyvus dalyvavimas jose išlieka santykinai nedidelis. Tyrimas atskleidė poreikį stiprinti jaunimo įtraukimą į praktines veiklas, didinti mobiliojo darbo su jaunimu matomumą bei užtikrinti geresnę informacijos sklaidą, ypač mažesnėse ir kaimiškose savivaldybėse.

Siekiant išsiaiškinti, kokių galimybių ar paslaugų jaunimui labiausiai trūksta jų savivaldybėje, respondentų buvo prašoma pasirinkti iki trijų svarbiausių sričių. Tyrimas atskleidė, kokie jaunimo poreikiai ir problemos yra aktualiausi skirtingose Tauragės apskrities savivaldybėse (žr. 21 pav.).

Ko labiausiai trūksta jaunimui jūsų savivaldybėje? (proc.)

21 pav. Trūkstamų veiklų savivaldybėse vertinimas

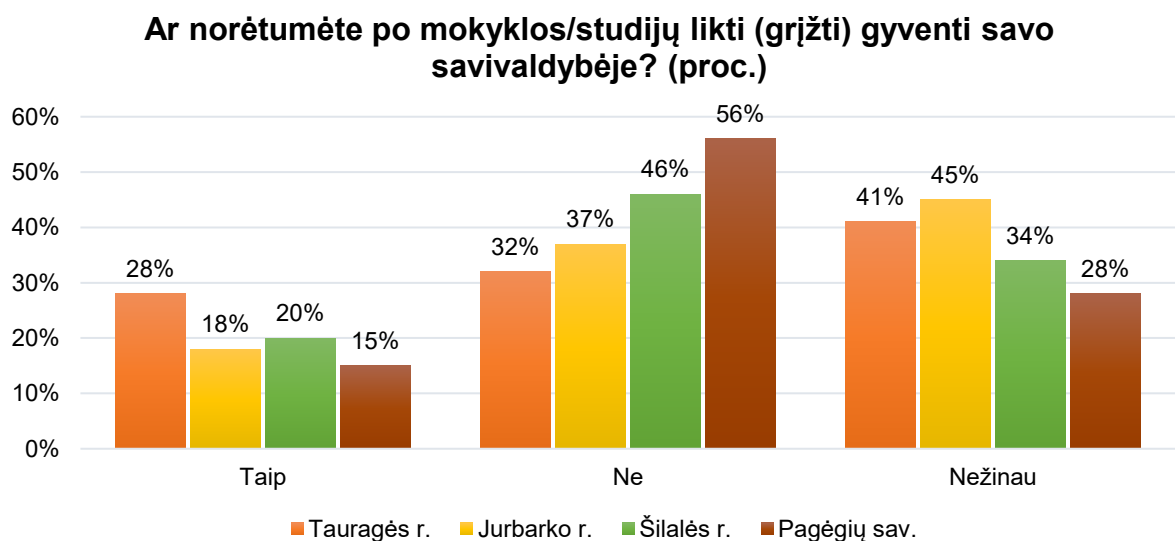
Rezultatai, pavaizduoti 21 pav., rodo, kad visose savivaldybėse labiausiai jaučiamas darbo galimybių trūkumas. Šį variantą dažniausiai rinkosi visų savivaldybių respondentai. Tai leidžia teigti, kad jaunimo užimtumo ir įsidarbinimo klausimai išlieka viena svarbiausių problemų visoje apskrityje.

Antroji dažniausiai minima problema buvo renginių jaunimui trūkumas. Šilalės rajone šį variantą pasirinko 40 proc. respondentų, Jurbarko rajone – 40 proc., Pagėgių savivaldybėje – 36 proc., o Tauragės rajone – 35 proc. Tai rodo jaunimo poreikį aktyvesniam kultūriniam ir socialiniam gyvenimui bei didesnei laisvalaikio veiklų pasiūlai. Viešųjų erdvių, pritaikytų jaunimui, trūkumas taip pat išryškėjo kaip reikšminga problema. Ypač tai akcentavo Jurbarko rajono (42 proc.) ir Šilalės rajono (41 proc.) respondentai. Tuo tarpu Pagėgių savivaldybėje ši problema buvo minima rečiau – 24 proc. Tai gali rodyti netolygų jaunimo infrastruktūros išvystymą skirtingose savivaldybėse. Karjeros planavimo ir profesinio orientavimo pagalbos trūkumą gana panašiai vertino visų savivaldybių respondentai. Šią problemą nurodė apie ketvirtadalis apklaustųjų: Pagėgių savivaldybėje – 28 proc., Jurbarko rajone – 27 proc., Šilalės rajone – 27 proc., Tauragės rajone – 26 proc. Tai rodo poreikį stiprinti karjeros konsultavimo ir profesinio orientavimo paslaugas jaunimui.

Savanorystės galimybių trūkumas labiausiai išryškėjo Šilalės rajone (30 proc.) ir Pagėgių savivaldybėje (29 proc.), o mažiausiai ši problema buvo akcentuojama Jurbarko rajone – 13 proc. Tai leidžia daryti prielaidą, kad savanorystės veiklos ir jų prieinamumas savivaldybėse skiriasi. Mažiausiai respondentai išskyrė atvirųjų jaunimo centrų ir erdvių trūkumą. Visose savivaldybėse šis rodiklis nesiekė 11 proc. Tai gali rodyti, kad jaunimo centrai apskrityje jau yra gana gerai žinomi ir prieinami, nors jų veiklų kokybė ar patrauklumas gali skirtis.

Apibendrinant galima teigti, kad pagrindiniai jaunimo poreikiai Tauragės apskrityje susiję su darbo galimybėmis, aktyvesniu laisvalaikiu, jaunimui pritaikytomis erdvėmis bei stipresniu karjeros orientavimu. Tyrimo rezultatai rodo poreikį savivaldybėms daugiau dėmesio skirti jaunimo užimtumui, praktinių galimybių kūrimui ir jaunimo socialinio gyvenimo stiprinimui.

Siekiant išsiaiškinti jaunimo požiūrį į savo gyvenamąją vietą ateityje, respondentų buvo klausiama, ar jie norėtų po mokyklos ar studijų likti gyventi arba sugrįžti į savo savivaldybę (žr. 22 pav.). Šis klausimas leidžia įvertinti jaunimo ryšį su gyvenamąja vietove bei savivaldybių patrauklumą jaunam žmogui.

22 pav. Jaunimo ketinimai po mokyklos ar studijų likti (grįžti) gyventi savo savivaldybėje pagal savivaldybes

Tyrimo rezultatai, atvaizduoti 22 pav., rodo, kad didelė dalis jaunimo nėra apsisprendę dėl savo ateities gyvenamosios vietos. Daugiausia respondentų, pasirinkusių atsakymą „Nežinau“, buvo Jurbarko rajone – 45 proc. Tauragės rajone tokių respondentų buvo 41 proc., Šilalės rajone – 34 proc., o Pagėgių savivaldybėje – 28 proc. Tai rodo, kad

nemaža dalis jaunimo dar svarsto savo ateities galimybes ir nėra priėmę galutinio sprendimo dėl gyvenimo savo savivaldybėje.

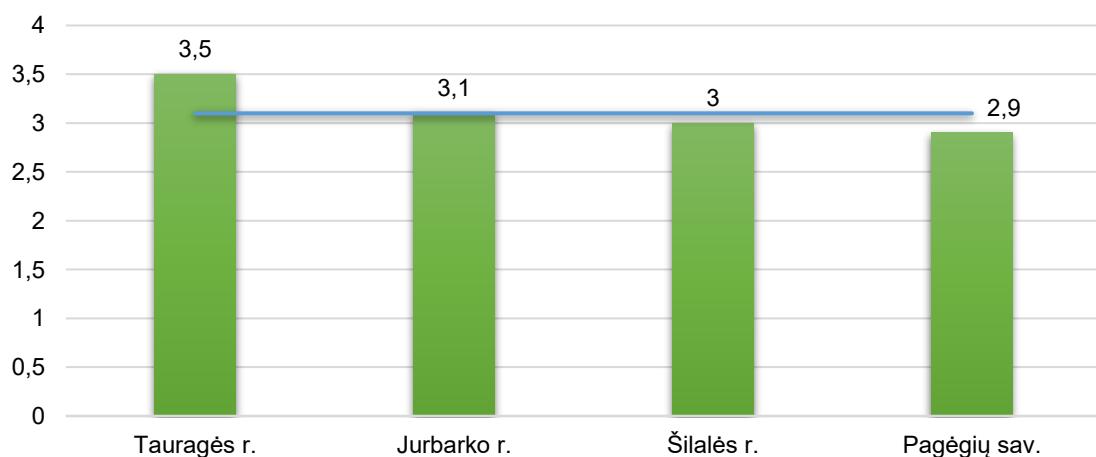
Didžiausia dalis respondentų, nenorinčių likti ar grįžti gyventi į savo savivaldybę, nustatyta Pagėgių savivaldybėje – 56 proc. Taip pat gana aukštas rodiklis pastebimas Šilalės rajone – 46 proc., Jurbarko rajone – 37 proc., o Tauragės rajone – 32 proc. Šie rezultatai leidžia daryti prielaidą, kad dalis jaunimo savo ateities perspektyvas labiau sieja su didesniais miestais ar kitomis vietovėmis, kuriose mato daugiau studijų, darbo ir saviraiškos galimybių.

Tuo tarpu daugiausia respondentų, norinčių likti ar grįžti gyventi į savo savivaldybę, buvo Tauragės rajone – 28 proc. Šilalės rajone taip atsakė 20 proc. respondentų, Jurbarko rajone – 18 proc., o mažiausiai tokių respondentų buvo Pagėgių savivaldybėje – 15 proc. Tai rodo, kad nors dalis jaunimo jaučia ryšį su savo gyvenamąja vieta, bendras noras ateitį sieti su savo savivaldybe nėra labai stiprus.

Apibendrinant galima teigti, kad dauguma jaunimo arba nėra apsisprendę dėl savo ateities gyvenamosios vietos, arba neplanuoja likti savo savivaldybėje. Tyrimo rezultatai atskleidžia poreikį stiprinti jaunimo užimtumo, karjeros, laisvalaikio ir saviraiškos galimybes regionuose, siekiant didinti savivaldybių patrauklumą jaunam žmogui bei skatinti jaunimo pasilikimą ar sugrįžimą po studijų.

Siekiant įvertinti bendrą jaunimo požiūrį į gyvenimą savo savivaldybėje, respondentų buvo prašoma įvertinti savo pasitenkinimą skalėje nuo 1 iki 5, kur 1 reiškė visišką nepasitenkinimą, o 5 – labai didelį pasitenkinimą (žr. 23 pav.). Šis rodiklis leidžia geriau suprasti, kaip jaunimas vertina gyvenimo sąlygas, galimybes ir aplinką savo gyvenamojoje vietoje.

Kiek esate patenkintas (-a) gyvenimu savo savivaldybėje kaip jaunas žmogus (1-5)?

23 pav. Jaunimo pasitenkinimas gyvenimu savivaldybėse

Tyrimo rezultatai, pavaizduoti 23 pav., rodo, kad jaunimo pasitenkinimas gyvenimu savivaldybėse yra vidutiniškai teigiamas, tačiau tarp savivaldybių pastebimi tam tikri skirtumai. Aukščiausias pasitenkinimo rodiklis nustatytas Tauragės rajone – 3,5 balo. Jurbarko rajone pasitenkinimo gyvenimu rodiklis siekia 3,1 balo, o Šilalės rajone – 3 balus. Mažiausias pasitenkinimo rodiklis nustatytas Pagėgių savivaldybėje – 2,9 balo. Nors vertinimas išlieka artimas vidutiniui, jis rodo mažesnį jaunimo pasitenkinimą gyvenimo kokybe ir galimybėmis savo savivaldybėje. Tai gali būti susiję su ribotesnėmis darbo, laisvalaikio, savanorystės ar jaunimo veiklų galimybėmis.

Apibendrinant galima teigti, kad jaunimo pasitenkinimas gyvenimu savivaldybėse nėra žemas, tačiau nė viena savivaldybė nepasiekė labai aukšto vertinimo. Tyrimo rezultatai rodo poreikį toliau stiprinti jaunimo užimtumo, laisvalaikio, saviraiškos ir dalyvavimo galimybes, siekiant didinti jaunų žmonių pasitenkinimą gyvenimu regione bei skatinti jų norą ateitį sieti su savo savivaldybe.

KOKYBINIO TYRIMO ANALIZĖ

Siekiant geriau suprasti jaunimo situaciją Tauragės apskrityje, tyrimo metu buvo atlikta kokybinė tyrimo dalis – pusiau struktūruoti interviu su skirtingais jaunimo srityje veikiančiais dalyviais. Pokalbiuose dalyvavo jaunimo darbuotojai, jaunimo reikalų koordinatoriai, mokinių savivaldų atstovai ir jų kuratoriai, karjeros specialistai, savanorius priimančių organizacijų atstovai, bendruomenių bei kitų su jaunimu dirbančių institucijų atstovai.

Kokybinės dalies tikslas buvo ne surinkti statistinius duomenis, o giliau pažvelgti į tai, kaip jaunimo situaciją mato skirtingose srityse dirbantys žmonės, su kokiais iššūkiais jie susiduria kasdienėje praktikoje ir kokios tendencijos šiandien ryškiausiai atsiskleidžia regione. Interviu metu buvo kalbama apie jaunimo įsitraukimą į veiklas, savanorystę, darbo rinką, jaunimo poreikius, skirtumus tarp miesto ir kaimiškų vietovių, jaunimo politikos įgyvendinimą bei veikiančias praktikas.

Analizuojant interviu medžiagą buvo pasirinkta teminė analizė. Tai reiškia, kad duomenys nėra skirstomi pagal respondentų grupes ar savivaldybes, o analizuojami pagal pasikartojančias temas ir problemas, kurios kartojosi skirtinguose pokalbiuose. Toks analizės principas leido pamatyti ne pavienes nuomones, bet bendras tendencijas, pasikartojančias įtampas ir dažniausiai minimus jaunimo poreikius.

Toliau pateikiama kokybinės tyrimo dalies analizė suskirstyta pagal pagrindines temas, kurios ryškiausiai atsiskleidė interviu metu.

1. Jaunimo įsitraukimas: aktyvus branduolys ir sunkiau pasiekiamą jaunimo dalis

Analizuojant interviu medžiagą, vienas ryškiausių aspektų buvo netolygus jaunimo įsitraukimas į veiklas. Beveik visose savivaldybėse buvo kalbama apie gana aiškiai matomą aktyvaus jaunimo branduolį – jaunuolius, kurie dalyvauja savanorystėje, mokinių savivaldose, projektuose, jaunimo organizacijose ar bendruomeninėse iniciatyvose. Šie jauni žmonės dažnai tampa pagrindiniais veiklų iniciatoriais, organizatoriais ir kitų jaunuolių įtraukėjais.

Daugelyje pokalbių kartojosi mintis, kad jaunimo aktyvumas labai priklauso nuo socialinės aplinkos ir draugų rato. Respondentai pabrėžė, kad jaunimas į veiklas dažniausiai įsitraukia ne vien dėl pačių veiklų turinio, bet dėl santykių, pažįstamų žmonių ir bendrumo

jausmo. Jeigu draugų grupėje atsiranda aktyvus žmogus ar lyderis, jis dažnai paskatina dalyvauti ir kitus.

„Dažnai tai priklauso, ar draugų grupėje atsiranda lyderis, kuris įtraukia ir kitus.“

„Į savanorystę jaunimas dažnai eina kartu būriais su draugais.“

Tuo pačiu beveik visuose interviu atsiskleidė ir kita jaunimo grupė – mažiau matomi, sunkiau pasiekiami jaunuoliai, kurie nedalyvauja nei savanorystėje, nei jaunimo organizacijose, nei bendruomeninėse veiklose. Kai kurie respondentai šią grupę apibūdino kaip „pilkąją zoną“. Svarbu tai, kad ši jaunimo dalis nebuvo vertinama vien kaip pasyvi ar nemotyvuota. Priešingai – ne vienas pašnekovas pabrėžė, kad dalis jaunuolių tiesiog neranda sau tinkamos vietos siūlomose veiklose.

„Yra tie aktyvistai (...), bet tada mes turim tą pilkąją masę už nugaros, kurie niekur nedalyvauja.“

„Galbūt jie ką nors piešia, konstruoja ar dar kažką daro.“

Šios mintys atskleidžia svarbią tendenciją – dalis jaunimo regione lieka už tradicinio jaunimo veiklų lauko ribų ne todėl, kad neturi interesų, bet todėl, kad jų pomėgiai ir saviraiškos būdai dažnai nėra atpažįstami ar palaikomi. Interviu metu ne kartą buvo kalbama apie jaunuolius, kuriems įdomesnės techninės, kūrybinės ar alternatyvios veiklos, tačiau jie retai atranda vietą standartiniuose renginiuose ar organizuotose veiklose.

Kalbant apie mažiau aktyvų jaunimą, respondentai dažnai minėjo ir pasitikėjimo savimi stoką. Mokyklų atstovai, karjeros specialistai bei jaunimo darbuotojai pastebėjo, kad daliai jaunų žmonių sunku užmegzti kontaktą, išsakyti nuomonę ar išdrįsti dalyvauti naujoje aplinkoje.

„Dalis jaunų žmonių yra uždaresni, vengia tiesioginio bendravimo, bijo išreikšti savo nuomonę ar būti nepriimti.“

„Labai pastebima baimė bendrauti, pristatyti save.“

Šios įžvalgos rodo, kad jaunimo įsitraukimas regione glaudžiai susijęs ne tik su veiklų pasiūla, bet ir su emociniu saugumu, santykiu su aplinka bei priėmimo jausmu. Daliai jaunimo pirmiausia reikia ne dar vienos veiklos, o saugios aplinkos, kurioje jie galėtų jaustis priimti ir nevertinami.

Apibendrinant galima teigti, kad Tauragės apskrityje egzistuoja gana ryškus skirtumas tarp aktyvaus jaunimo branduolio ir sunkiau pasiekiamos jaunimo dalies. Tyrimas atskleidė, kad jaunimo įsitraukimą stipriausiai veikia socialiniai ryšiai, emocinis saugumas, draugų įtaka ir galimybė atrasti veiklas, kurios atitinka individualius jaunuolio interesus bei saviraiškos būdus.

2. Užimtumas kaimiškose vietovėse: tarp noro dalyvauti ir ribotų galimybių

Viena ryškiausių temų, atsiskleidusių interviu metu, buvo jaunimo užimtumo situacija kaimiškose vietovėse ir mažesniuose miesteliuose. Nors daugelyje savivaldybių jaunimui siūlomos įvairios veiklos, respondentai ne kartą pabrėžė, kad galimybės jose dalyvauti skirtingose vietovėse išlieka labai nevienodos. Jaunimo užimtumą regione dažnai riboja ne motyvacijos trūkumas, o praktiniai ir infrastruktūriniai veiksniai.

Daugelyje pokalbių kartojosi mintis, kad jaunimo gyvenamoji vieta tiesiogiai lemia jo galimybes dalyvauti veiklose, pasiekti jaunimo centrus, įsitraukti į savanorystę ar net tiesiog susitikti su bendraamžiais. Ypač tai išryškėjo kalbant apie kaimiškas vietoves, kuriose po pamokų jaunimas dažnai iš karto išvežiojamas namo, o viešasis transportas tampa viena didžiausių kliūčių aktyvesniam įsitraukimui.

„Jaunimas po pamokų išvežiojamas po kaimus, ir jei nori pasilikti erdvėje, turi organizuoti kaip grįžti.“

„Dalyvavimas veiklose labai yra ribotas iki to, koks yra viešasis transportas, koks yra jo tvarkaraštis.“

Respondentai pabrėžė, kad problema ypač išryškėja vakarais. Nors dalis jaunimo centrų ar veiklų vyksta po pamokų, viešojo transporto sistema dažnai nėra tam pritaikyta. Dėl to jaunuoliai turi rinktis: arba grįžti namo iš karto po pamokų, arba ieškoti, kas juos galėtų parvežti vėliau. Kai kuriose vietovėse tai tampa beveik neįveikiama kliūtimi.

„Pirmoj eilėj turbūt visus pinigus dėčiau į susisiekimą.“

„Kad tas jaunas žmogus galėtų grįžti ir vakare, ir po renginių, ir devintą, ir dešimtą.“

Šios įžvalgos rodo, kad susisiekimas regione tampa ne tik infrastruktūros klausimu, bet ir jaunimo socialinio gyvenimo dalimi. Galimybė dalyvauti veiklose tiesiogiai priklauso nuo to, ar jaunas žmogus gali fiziškai pasiekti vietą ir saugiai grįžti namo. Dėl šios priežasties dalis veiklų tampa prieinamos tik miesto jaunimui arba tiems, kurių šeimos gali užtikrinti pavėžėjimą.

Kalbant apie kaimiškų vietovių jaunimo užimtumą, respondentai taip pat akcentavo ribotą veiklų pasirinkimą. Mažesniuose miesteliuose jaunimui dažnai trūksta ne tik renginių, bet ir ilgalaikių veiklų, neformalių susitikimo vietų, sporto ar kūrybinių užsiėmimų.

„Mažuose miestuose trūksta po pamokinės veiklos pasirinkimų.“

„Ribotas veiklų pasirinkimas, ypač mažesniuose miestuose ar kaimiškose vietovėse.“

Dalis respondentų pastebėjo, kad kaimiškose vietovėse jaunimo socialinis gyvenimas tampa daug siauresnis. Jauni žmonės turi mažiau spontaniškų galimybių

susitikti, bendrauti ar atrasti naujas veiklas. Kai kuriuose interviu buvo kalbama ir apie tai, kad mažesnėse gyvenvietėse vis dar jaučiamas gana uždaras požiūris į kitoniškumą ar alternatyvias veiklas, todėl dalis jaunimo jaučiasi nesuprasti arba neturi erdvės saviraiškai.

„Uždaresnis požiūris į įvairovę ir į galimybes, stipresni stereotipai.“

Vis dėlto tyrimo metu išryškėjo ir pozityvūs aspektai. Kai kurios savivaldybės aktyviai vysto mobilų darbą su jaunimu, ieško būdų veiklas atvežti arčiau jaunuolių gyvenamosios vietos. Respondentai pabrėžė, kad mobilus darbas tampa itin svarbus ten, kur nėra jaunimo centrų ar kitų nuolatinių erdvių.

„Galima būtų vykdyti mobilų darbą į vietas, kur jaunimui trūksta užimtumo.“

Taip pat ne kartą buvo minima, kad mažesnėse vietovėse labai svarbus tampa vienas aktyvus žmogus – jaunimo darbuotojas, mokytojas, bibliotekininkas ar bendruomenės narys, kuris geba užmegzti ryšį su jaunimu ir suburti aplink save veiklas. Tokiose vietovėse santykis dažnai tampa svarbesnis už pačią infrastruktūrą.

Kalbant plačiau, tyrimas atskleidė, kad kaimiškų vietovių jaunimo situacija reikalauja kitokio požiūrio nei didmiesčiuose. Čia itin svarbus tampa prieinamumas: ne tik veiklų kiekis, bet ir galimybė jose dalyvauti realiomis regiono sąlygomis. Jaunimo užimtumo klausimas regione glaudžiai susijęs su transportu, infrastruktūra, socialine aplinka ir vietos bendruomenės aktyvumu.

Apibendrinant galima teigti, kad jaunimo užimtumą kaimiškose vietovėse labiausiai riboja ne motyvacijos trūkumas, o galimybių pasiekiamumas. Tyrimas parodė, kad net ir esant aktyvioms iniciatyvoms, dalis jaunimo vis dar lieka nuošalyje dėl atstumo, susisiekimo, veiklų stokos ar tiesiog dėl to, kad jų gyvenamojoje vietoje nėra erdvės būti jaunam žmogui.

3. Jaunimo erdvės ir saugios buvimo vietos poreikis

Kalbant apie jaunimo poreikius regione, viena dažniausiai pasikartojusių temų buvo neformalių jaunimo erdvių trūkumas. Interviu metu respondentai ne kartą akcentavo, kad jaunimui svarbios ne tik organizuotos veiklos ar renginiai, bet ir paprastos, saugios vietos, kuriose jie galėtų būti, susitikti, bendrauti ar tiesiog leisti laiką be spaudimo kažką „produktyviai veikti“.

Ši tema itin ryškiai atsiskleidė kalbant apie vakarinį laiką. Dalis jaunimo centrų ar atvirų jaunimo erdvių dirba ribotomis valandomis, todėl po jų užsidarymo jaunimas dažnai nebeturi kur rinktis. Respondentai pastebėjo, kad ypač mažesniuose miestuose ar miesteliuose jaunimo laisvalaikio infrastruktūra išlieka gana ribota.

„Pas mus nėra jiems, kur tiesiog būti. Iš esmės, ypač vakare.“

„Jiems labiausiai trūksta to tokio – o kur būti?“

Interviu metu buvo pabrėžiama, kad jaunimo poreikis „tiesiog būti“ dažnai nėra pakankamai suprantamas. Suaugusiųjų požiūriu jaunimo politika neretai orientuojama į renginius, projektus ar užimtumo programas, tačiau patys jauni žmonės dažnai pirmiausia ieško ne formalios veiklos, o socialinės erdvės, kurioje jaustųsi savi.

Kai kurie respondentai pastebėjo, kad jaunimui svarbu turėti ne vieną didelę bendrą erdvę, bet skirtingas zonas, kuriose galėtų būti įvairios jaunimo grupės. Buvo kalbama apie mažesnes, jaukesnes vietas, kuriose nereikėtų nuolat dalyvauti organizuotose veiklose ar jausti kontrolės.

„Jeigu tu padarysi vieną didžiulį suolą, jeigu ten nusės viena chebra, kita ten šalia nebesės.“

„Reikia tokių skirtingų erdvių.“

Šios mintys atskleidžia, kad jaunimo erdvės respondentų buvo suvokiamos ne tik kaip infrastruktūros objektai, bet kaip socialinio saugumo vietos. Dalis jaunų žmonių, ypač uždaresni ar mažiau aktyvūs, į tradicines veiklas ateina sunkiau, tačiau neformaliose erdvėse jaučiasi laisviau ir natūraliau.

Tyrimo metu taip pat išryškėjo, kad jaunimo centrai regione atlieka labai svarbų vaidmenį. Daugelyje savivaldybių jie tampa viena pagrindinių vietų, kur jaunimas gali susitikti, bendrauti ir kurti santykį su jaunimo darbuotojais. Respondentai ne kartą akcentavo, kad atviras darbas su jaunimu yra viena veiksmingiausių darbo formų, nes suteikia jaunam žmogui galimybę ateiti be išankstinio įsipareigojimo ar spaudimo.

Vis dėlto buvo pastebima, kad net ir veikiančių jaunimo centrų nepakanka, ypač regionuose. Dalis jaunimo gyvena toliau nuo miestų centrų, neturi galimybių reguliariai atvykti, o kai kuriose vietovėse apskritai nėra nuolatinių jaunimo erdvių.

„Neformalių erdvių jaunimui susitikti ir leisti laiką saugioje aplinkoje.“

„Komunikuojant su jaunais žmonėmis, išryškėja jų poreikis neformalioms erdvėms, kurios leistų jaunimui kurti be griežtų laiko rėmų.“

Kalbant apie jaunimo erdves, respondentai pabrėžė ir emocinio saugumo svarbą. Jauni žmonės daug drąsiau įsitraukia ten, kur jaučia mažiau vertinimo, kontrolės ar spaudimo. Tai ypač svarbu mažiau pasitikinčiam, uždaresniam ar sunkiau į veiklas įsitraukiančiam jaunimui.

Kai kuriuose interviu buvo akcentuojama, kad jaunimo erdvės neturėtų būti suvokiamos vien kaip „laisvalaikio vietos“. Respondentai jas matė ir kaip prevencinę priemonę – vietą, kur jaunimas gali užmegzti santykius, gauti palaikymą, atrasti bendraminčių ar tiesiog nebūti vieni.

Taip pat buvo pastebima, kad dalis jaunimo šiandien ieško ne oficialių kultūros renginių ar didelių projektų, o paprastesnių, mažiau formalių susitikimo formų. Jaunimui svarbus spontaniškumas, galimybė ateiti be registracijos, be pareigos dalyvauti ar kažką atlikti.

Šios įžvalgos rodo, kad jaunimo erdvių klausimas regione yra daug platesnis nei infrastruktūra. Tai klausimas apie jaunimo santykį su bendruomene, priklausymo jausmą ir galimybę turėti vietą, kurioje jaunas žmogus gali jaustis savas.

Apibendrinant galima teigti, kad jaunimui Tauragės apskrityje trūksta ne tik organizuotų veiklų, bet pirmiausia neformalių, saugių ir lengvai pasiekiamų erdvių. Tyrimas atskleidė, kad jaunimo centrai ir atviros jaunimo erdvės regione turi itin svarbų vaidmenį, tačiau poreikis tokioms vietoms išlieka didelis, ypač mažesniuose miesteliuose ir kaimiškose vietovėse.

4. Savanorystė kaip galimybė ir kaip iššūkis

Savanorystės tema interviu metu buvo minima itin dažnai ir daugeliu atvejų vertinama kaip viena stipriausių jaunimo įsitraukimo formų regione. Respondentai akcentavo, kad savanorystė jaunimui suteikia ne tik galimybę dalyvauti veiklose, bet ir padeda ugdyti socialinius, komunikacinius bei praktinius įgūdžius, stiprina pasitikėjimą savimi ir leidžia jauniems žmonėms jaustis reikalingais bendruomenėje.

Dalis pašnekovų pastebėjo, kad savanorystė regione tampa viena pirmųjų erdvių, kuriose jaunimas gali išbandyti save saugioje aplinkoje, įgyti pirmųjų atsakomybių ir patirti priklausymo jausmą. Ypač svarbu tai, kad savanorystė dažnai tampa tarpine stotele tarp mokyklos ir tolimesnio profesinio ar visuomeninio gyvenimo.

„Jaunuoliai tampa drąsesni ir savarankiškesni.“

„Ši patirtis padeda jiems geriau pažinti save ir tvirčiau planuoti studijų ar karjeros kryptis.“

Savanorystę organizuojančių įstaigų atstovai pabrėžė, kad jaunimas savanorystės metu dažnai sustiprėja ne tik socialiai, bet ir emociškai. Respondentai pastebėjo, kad dalis jaunuolių pradžioje būna nedrąsūs, nepasitikintys savimi, vengiantys atsakomybės, tačiau palaipsniui tampa aktyvesni, drąsiau bendrauja ir imasi iniciatyvos.

„Dažniausiai susiduriama su savanorių nepasitikėjimu savo jėgomis.“

„Savanorystė bibliotekoje vertinama kaip tvirtas pagrindas įsilieti į darbo rinką.“

Kai kuriose savivaldybėse savanorystės sistema jau gana stipriai išplėtotą. Respondentai minėjo, kad dalis jaunimo į savanorystę įsitraukia aktyviai, o kai kurie

jaunuoliai dalyvauja net keliose veiklose vienu metu. Buvo pabrėžiama, kad svarbų vaidmenį čia atlieka ir draugų įtaka – jaunimas daug drąsiau įsitraukia tada, kai veiklose dalyvauja pažįstami žmonės.

Vis dėlto kartu su pozityviomis patirtimis interviu metu gana aiškiai atsiskleidė ir kita savanorystės pusė – formalumo bei „socialinių valandų“ problema. Ne vienas respondentas pastebėjo, kad dalis jaunimo į savanorystę įsitraukia ne dėl pačios veiklos prasmės, o dėl praktinės naudos: papildomų balų stojant, socialinių valandų ar galimybės praleisti pamokas.

„Per daug viską jau vadinom savanoryste.“

„Labai dažnai jaunimas savanoriauja tam, kad išeitų iš pamokų.“

Kai kurie respondentai gana kritiškai kalbėjo apie tai, kad kartais savanorystė tampa labiau formaliu procesu nei tikru ugdymu. Buvo akcentuojama, kad jaunuoliai kartais pripranta tik vykdyti nurodymus, tačiau neįgauna savarankiškumo ar atsakomybės jausmo.

„Savanorius labai dažnai sunku atskirti nuo nemokamos darbo jėgos.“

„Jie yra pratę būti tiesiog vykdytojais.“

Šios įžvalgos atskleidžia svarbų skirtumą tarp formalios ir kokybiškos savanorystės. Respondentai ne kartą pabrėžė, kad vien valandų skaičius ar dalyvavimas veiklose dar nereiškia tikros įtraukties ar augimo. Kokybiška savanorystė, jų nuomone, turi ugdyti jauno žmogaus gebėjimą mąstyti, priimti sprendimus, jaustis atsakingu ir matyti savo veiklos prasmę.

Kalbant apie savanorystės organizavimą, nemažai dėmesio buvo skiriama ir savanorių kuravimo klausimui. Organizacijų atstovai pabrėžė, kad darbas su savanoriais reikalauja daug laiko, individualaus dėmesio ir nuolatinio palaikymo.

„Svarbiausia užtikrinti nuolatinį kokybišką kuravimą.“

„Reikia rasti balansą tarp organizacijos darbų ir savanorio ugdymo poreikių.“

Tai rodo, kad savanorystė nėra savaime veikiantis procesas. Tam, kad ji taptų prasminga patirtimi jaunam žmogui, reikalingas stiprus santykis su koordinuojančiu žmogumi, aiški struktūra ir saugi aplinka mokytis iš klaidų.

Interviu metu taip pat atsiskleidė, kad savanorystė regione dažnai tampa viena iš nedaugelio galimybių jaunimui įgyti pirmosios praktinės patirties. Ypač mažesniuose miestuose ar kaimiškose vietovėse, kur darbo pasiūla jaunimui yra ribota, savanorystė tampa svarbiu būdu išbandyti save skirtingose srityse, išmokti bendravimo, organizavimo ar komandinio darbo.

Apibendrinant galima teigti, kad savanorystė Tauragės apskrityje turi didelį potencialą ir daugeliu atvejų jaunimui tampa reikšminga augimo patirtimi. Tačiau tyrimas taip

pat atskleidė poreikį daugiau dėmesio skirti savanorystės kokybei, prasmingam jaunimo įtraukimui ir individualiam savanorių palaikymui, kad savanorystė netaptų tik formalumu ar „socialinių valandų rinkimu“.

5. Darbo rinka, karjera ir pasirengimas darbui

Kalbant apie jaunimo situaciją regione, viena svarbiausių temų tapo pasirengimas darbo rinkai, karjeros planavimas ir pirmųjų darbo patirčių galimybės. Interviu metu atsiskleidė, kad jaunimo santykis su darbu ir karjera šiandien yra gana prieštaringas – viena vertus, jauni žmonės turi nemažai lūkesčių ateities darbui, ieško prasmės, lankstumo ir gerų darbo sąlygų, kita vertus, dažnai susiduria su ribotomis galimybėmis regione, patirties stoka ir nepasitikėjimu savimi.

Karjeros specialistai bei su jaunimu dirbantys respondentai ne kartą pabrėžė, kad viena didžiausių problemų išlieka praktinės darbo patirties trūkumas. Jauni žmonės dažnai nori dirbti, tačiau neturi kur įgyti pirmosios patirties, o darbdaviai ne visada pasirengę priimti jauną žmogų be įgūdžių.

„Sunku ją įgauti, kai darbdaviai nesuteikia galimybės išbandyti save naujose veiklose.“

„Didelė dalis jaunimo neturi darbo patirties.“

Dalis respondentų pastebėjo, kad ši problema regione jaučiama stipriau nei didmiesčiuose. Mažesnėse savivaldybėse darbo pasiūla jaunimui yra gerokai siauresnė, ypač kalbant apie nekvalifikuotą ar pirmąjį darbą. Kai kurie pašnekovai atkreipė dėmesį, kad jaunimui dažnai sudėtinga rasti darbą ne tik dėl darbo vietų stokos, bet ir dėl ribotų pasirinkimų pagal interesų sritis.

„Darbo vietų pasirinkimas mažesnis.“

„Jaunimas dažnai nemato aiškos profesinės perspektyvos savo gyvenamojoje vietoje.“

Tyrimo metu gana dažnai buvo minima ir jaunimo migracijos tema. Respondentai pastebėjo, kad dalis jaunimo, išvykę studijuoti ar dirbti į didesnius miestus, į regioną nebegrįžta. Ypač tai siejama su aukštojo mokslo galimybėmis, didesniu atlyginimu ir platesnėmis profesinėmis perspektyvomis.

„Jie tiesiog išvažiuoja. Ir labai retai grįžta.“

„Jaunimas neatsukdamas bėga iš mažesnių miestų ir kaimų.“

Kalbant apie jaunimo požiūrį į darbą, respondentai išskyrė ir pasikeitusius jaunosios kartos lūkesčius. Karjeros specialistai pastebėjo, kad šiandieninis jaunimas daug daugiau

dėmesio skiria emocinei savijautai, darbo ir asmeninio gyvenimo balansui bei prasmingam darbui.

„Labai akcentuoja emocinę gerovę.“

„Jie nori kuo greičiau pasiekti karjeros, ieško prasmės.“

Dalis respondentų atkreipė dėmesį, kad jauni žmonės šiandien turi gana aukštus lūkesčius darbui, tačiau kartu ne visada adekvačiai vertina savo turimą patirtį ar kompetencijas. Buvo kalbama apie norą greitai uždirbti daugiau, tačiau tuo pačiu stokojant praktinių įgūdžių ar profesinio pasirengimo.

„Sieks užsidirbti daugiau, nors patys galbūt nelabai turi ką pasiūlyti darbdaviui.“

Šios įžvalgos rodo, kad jaunimo santykis su darbu regione keičiasi. Darbas jaunam žmogui tampa ne vien finansinio stabilumo šaltiniu, bet ir savirealizacijos, emocinės gerovės bei gyvenimo kokybės dalimi. Vis dėlto regionuose šiuos lūkesčius dažnai riboja realios darbo rinkos galimybės.

Interviu metu nemažai dėmesio buvo skiriama ir vasaros užimtumo bei sezoninio darbo klausimui. Respondentai pastebėjo, kad vasaros darbas jaunimui tampa svarbia pirmąja patirtimi, tačiau tokių galimybių regione vis dar nepakanka.

„Mažuose miestuose trūksta darbo vasaros metu.“

„Tikrai yra tos programos ir jie dirba kiek įmanoma.“

Kai kurie respondentai pabrėžė, kad vasaros užimtumo programos jaunimui dažnai tampa ne tik galimybe užsidirbti, bet ir pirmu kontaktu su atsakomybe, darbo kultūra bei savarankiškumu.

Kalbant apie karjeros planavimą, respondentai dažnai minėjo informacijos stoką. Pastebėta, kad dalis jaunimo nežino apie egzistuojančias konsultavimo, praktikos ar profesinio orientavimo galimybes.

„Atrodo žino daug, bet tuo pačiu ir nežino, kur informacijos ieškoti.“

„Nežino, kad gali gauti visą reikalingą informaciją.“

Tai atskleidžia, kad viena problema nėra vien galimybių trūkumas – ne mažiau svarbus tampa jų matomumas ir prieinamumas jaunam žmogui.

Tyrimo metu taip pat atsiskleidė, kad labai svarbiu veiksmu ruošiantis darbo rinkai tampa individualus santykis su specialistu. Karjeros konsultantai pabrėžė, kad efektyviausiai veikia individualios konsultacijos, kurių metu jaunimas gali kalbėti apie savo abejones, lūkesčius ir baimes.

„Jauni žmonės turi didesnę galimybę kalbėti, atsiskleisti ir išsakyti savo lūkesčius.“

Šios įžvalgos rodo, kad pasirengimas darbo rinkai regione glaudžiai susijęs ne tik su ekonominėmis galimybėmis, bet ir su jaunimo pasitikėjimu savimi, informacijos prieinamumu bei galimybe saugioje aplinkoje išbandyti save.

Apibendrinant galima teigti, kad jaunimo santykis su darbo rinka Tauragės apskrityje yra gana kompleksiškas. Jauni žmonės turi lūkesčių, nori prasmingo ir lankstaus darbo, tačiau regionuose susiduria su ribota darbo pasiūla, praktinės patirties trūkumu ir ne visuomet aiškia profesine perspektyva. Tyrimas atskleidė, kad vienas svarbiausių poreikių šiandien yra ne tik darbo vietos, bet ir saugios galimybės jaunam žmogui įgyti pirmąją patirtį, išbandyti save ir atrasti kryptį.

6. Veiklų turinys: nuo standartinių renginių prie įvairesnių patirčių

Interviu metu gana aiškiai atsiskleidė, kad dalis šiandien jaunimui siūlomų veiklų nebėra tokios patrauklios kaip anksčiau. Respondentai ne kartą pabrėžė, kad jaunimo poreikiai keičiasi, o tradiciniai renginiai ar įprastos veiklų formos ne visada atliepia tai, kas jaunam žmogui šiandien iš tikrųjų įdomu.

Jaunimo darbuotojai ir savivaldybių atstovai pastebėjo, kad ankstesnėms kartoms patrauklios veiklos šiandien nebūtinai veikia taip pat. Buvo kalbama apie mažėjantį susidomėjimą standartiniais renginiais, diskotekomis ar formaliomis veiklomis ir augantį poreikį aktyvesnėms, praktinėms, autentiškesnėms patirtims.

„Kur anksčiau labai norėdavo diskotekų, šiuo metu tai mažai aktualu.“

„Reikia pasibuvimų su didesniu užimtumu.“

Respondentai gana dažnai akcentavo, kad daliai jaunimo nebeužtenka vien „ateiti į renginį“. Jauni žmonės nori veikti, išbandyti save, kurti, patirti arba turėti daugiau laisvės veiklą prisitaikyti pagal save. Ypač ryškėjo praktinių veiklų poreikis.

„Jie norėtų labiau praktikos, kad galėtų pačiupinėti tam tikrus įrankius.“

„Daugiau praktinių veiklų ir iniciatyvų, kuriose jaunimas galėtų realizuoti savo idėjas.“

Kalbant apie veiklų turinį, interviu metu išryškėjo ir svarbi problema – jaunimo veiklų pasiūla dažnai išlieka gana standartizuota. Kai kurie respondentai gana atvirai kalbėjo apie tai, kad ne visi jauni žmonės save atranda tradicinėse kultūrinėse ar kūrybinėse veiklose.

„Nu negali visi piešti, dainuoti, šokti. Ką dar mes siūlom?“

Ši citata gana tiksliai atspindi vieną pagrindinių tyrimo įžvalgų – dalis jaunimo šiandien ieško alternatyvių, nišinių ar mažiau tradicinių veiklų, tačiau ne visada randa joms vietas. Interviu metu buvo minimi įvairūs jaunimo interesai: automobiliai, motociklai,

parkūras, graffiti, techniniai pomėgiai, aktyvios fizinės veiklos ar net sodininkystė bei individualūs kūrybiniai interesai.

„Yra jaunuolių, kuriems jėga galbūt yra graffiti.“

„Automobilistų bendruomenė yra fantastiškai didelė.“

„Ne visi nori piešti ir dainuoti.“

Šios mintys rodo, kad daliai jaunimo svarbus ne tiek pats veiklos formatas, kiek galimybė joje atpažinti save. Respondentai pastebėjo, kad kai kurios veiklos išlieka orientuotos į gana siaurą auditoriją, o mažiau tradicinius pomėgius turintys jauni žmonės lieka nuošalyje.

Tyrimo metu taip pat atsiskleidė, kad jaunimas itin vertina autentiškas, neformalias ir mažiau „dirbtines“ veiklas. Kai kurie respondentai kritiškai kalbėjo apie renginius ar projektus, kurie organizuojami daugiau „dėl varnelės“ nei dėl realaus jaunimo poreikio.

„Galbūt reikėtų nustoti daryti renginius dėl varnelių.“

„Jeigu į renginį ateina tik tam, kad išeitų iš pamokų, ar tas renginys tada vertas mūsų laiko?“

Šios įžvalgos rodo, kad jaunimas gana greitai atpažįsta formalumą. Respondentai pastebėjo, kad daug stipriau veikia veiklos, kurios kyla iš pačių jaunų žmonių interesų, kuriose jie gali turėti daugiau laisvės, atsakomybės ir realaus įsitraukimo.

Interviu metu buvo nemažai kalbama ir apie tai, kad jaunimui svarbios ne tik „naudingos“, bet ir tiesiog įdomios veiklos. Respondentai akcentavo, kad kartais jaunimo politika pernelyg orientuojama į socialines problemas, pilietiškumą ar prevenciją, tačiau pamirštama, kad jaunam žmogui pirmiausia turi būti įdomu ateiti.

„Tų paprastų veiklų, kurios yra paprastam žmogui standartiniam, sunku surasti.“

Kai kurie respondentai taip pat pastebėjo, kad veiklų pasiūloje vis dar trūksta daugiau individualumo ir lankstumo. Jaunimas nebenori vien būti pasyvus dalyvis – jis nori kurti, prisidėti, keisti veiklą pagal save arba turėti galimybę rinktis iš įvairesnių formatų.

Kalbant apie veiklų organizavimą, interviu metu išryškėjo ir santykio svarba. Respondentai pabrėžė, kad net ir įdomi veikla nebūtinai veiks, jeigu jaunimas nesijaus priimtas ar neturės ryšio su ją organizuojančiais žmonėmis. Dėl to kai kuriose savivaldybėse ypač pasiteisina veiklos, kurios organizuojamos kartu su jaunimu, o ne vien jaunimui.

Apibendrinant galima teigti, kad jaunimo poreikiai veiklų turiniui regione keičiasi. Tyrimas atskleidė, kad šiandien jaunimas ieško daugiau praktinių, autentiškų, neformalių ir įvairesnių patirčių. Daliai jaunų žmonių tradicinės veiklos nebėra pakankamai patrauklios, todėl didėja poreikis platesniam veiklų spektrui, kuris leistų jaunimui atrasti save skirtingose srityse ir jaustis matomiems ne tik standartiniuose jaunimo veiklų formatuose.

7. Jaunimo emocinė būsena, motyvacija ir pasitikėjimas savimi

Kalbant apie jaunimo situaciją regione, labai dažnai buvo paliesta emocinės savijautos tema. Nors interviu daugiausia buvo orientuoti į užimtumą, veiklas, savanorystę ar jaunimo politiką, beveik visose temose vienaip ar kitaip atsikartojo emocinio nuovargio, nedrąsos, nepasitikėjimo savimi ir socialinio atsitraukimo motyvai.

Dalis respondentų pastebėjo, kad šiandieninis jaunimas dažnai atrodo pavargęs. Ypač tai buvo siejama su mokymosi krūviu, papildomomis veiklomis, korepetitoriais, egzaminų spaudimu ir nuolatinio skubėjimu tarp skirtingų atsakomybių. Aktyviai besimokantys jaunuoliai neretai dalyvauja keliose veiklose vienu metu, todėl net ir norėdami įsitraukti į savanorystę ar jaunimo iniciatyvas fiziškai nebeturi tam laiko ar energijos.

„Jaunimas yra pavargęs, kad ir kaip nori įsitraukti į savanorystę ar kitas veiklas, sunkiai spėja.“

„Po pamokų eina į neformalius būrelius, lanko meno ir sporto mokyklą, dirba papildomai su korepetitoriais.“

Šios įžvalgos leidžia matyti, kad dalis jaunimo šiandien gyvena gana intensyviame režime. Kai kurie respondentai atkreipė dėmesį, kad iš šalies jaunuolis gali atrodyti neaktyvus ar pasyvus, tačiau realybėje jis tiesiog yra pervargęs nuo nuolatinio tempo ir lūkesčių.

Kita svarbi tema buvo pasitikėjimo savimi stoka. Mokyklų atstovai, karjeros specialistai bei jaunimo darbuotojai gana panašiai apibūdino dalį jaunimo kaip nedrąsų, uždaresnį, sunkiau įsitraukiantį į naujas situacijas. Buvo kalbama apie baimę būti įvertintam, suklysti, išsakyti savo nuomonę ar apskritai būti matomam grupėje.

„Dalis jaunų žmonių yra uždaresni, vengia tiesioginio bendravimo.“

„Labai pastebima baimė bendrauti, pristatyti save.“

„Dažniausiai susiduriama su savanorių nepasitikėjimu savo jėgomis.“

Kai kurie respondentai pastebėjo, kad šie sunkumai ypač ryškėja situacijose, kuriose reikia daugiau iniciatyvos ar savarankiškumo. Jauni žmonės dažnai lengviau vykdo konkrečiai paskirtas užduotis, tačiau sunkiau jaučiasi tada, kai reikia patiems priimti sprendimus, siūlyti idėjas ar imtis atsakomybės.

„Jie yra pratę būti tiesiog vykdytojais.“

Ši mintis interviu metu nuskambėjo ne vieną kartą skirtingomis formomis. Respondentai pastebėjo, kad daliai jaunimo trūksta ne gebėjimų, o drąsos veikti

savarankiškai. Dėl šios priežasties labai svarbi tampa aplinka, kurioje jaunas žmogus gali saugiai bandyti, klysti ir būti priimtas.

Emocinio saugumo tema ypač ryškiai atsiskleidė kalbant apie jaunimo erdves ir santykį su jaunimo darbuotojais. Respondentai pabrėžė, kad jaunimas daug lengviau atsiveria ten, kur nejaučia spaudimo, moralizavimo ar vertinimo. Santykis su suaugusiuoju šiuo atveju tampa viena svarbiausių įsitraukimo sąlygų.

„Atvirumas, lankstumas jų požiūriui, nesmerkimas, bendravimas kaip su sau lygiu.“

„Jeigu galvojame idėją, tai galvojame kartu.“

Šios citatos gana aiškiai parodo, kad jaunimui labai svarbus lygiavertis santykis. Interviu metu ne kartą buvo minima, kad jaunimas greitai pajunta formalumą ar dirbtinį bendravimą, o pasitikėjimas dažniausiai atsiranda per paprastą žmogišką kontaktą.

Kalbant apie motyvaciją, respondentų nuomonės buvo gana įvairios. Vieni akcentavo, kad daliai jaunimo trūksta ryžto ir iniciatyvos, kiti pabrėžė, kad motyvacija labai priklauso nuo aplinkos, siūlomų veiklų ir galimybės jose atpažinti save.

„Trūksta ryžto, noro bei pasitikėjimo savimi.“

„Kai kuriems atrodo, jog nieko nenori, nes neranda jiems patrauklios veiklos.“

Tai leidžia matyti, kad motyvacijos klausimas nėra vien asmeninė jauno žmogaus savybė. Tyrime gana aiškiai atsiskleidė ryšys tarp motyvacijos ir aplinkos: kuo daugiau saugumo, santykio, pasirinkimo ir galimybės būti savimi, tuo didesnė tikimybė, kad jaunas žmogus įsitrauks.

Dalis respondentų taip pat atkreipė dėmesį į socialinių tinklų įtaką. Buvo pastebima, kad ilgalaikis buvimas virtualioje erdvėje kai kuriems jauniems žmonėms apsunkina gyvą bendravimą ir socialinių ryšių kūrimą.

„Didelis laiko praleidimas socialiniuose tinkluose gali mažinti norą dalyvauti gyvose veiklose.“

Vis dėlto interviu metu emocinė būsena dažniausiai buvo siejama ne su viena konkrečia problema, o su bendru šiandieninio jaunimo gyvenimo tempu, spaudimu ir santykio trūkumu. Daugelyje pokalbių buvo juntama mintis, kad jaunimui šiandien labai reikia ne tik veiklų ar projektų, bet ir vietų bei žmonių, šalia kurių nereikėtų nuolat įrodinėti savo vertės.

8. Veikiančios praktikos ir stiprybės regione

Nors interviu metu nemažai kalbėta apie problemas ir iššūkius, daugelyje pokalbių atsiskleidė ir stipriosios regiono pusės. Respondentai gana dažnai pabrėžė, kad Tauragės

apskirtyje veikia nemažai žmonių ir iniciatyvų, kurios jaunimui kuria saugią aplinką, padeda įsitraukti į veiklas ir stiprina bendruomeniškumą. Ypač ryškiai interviu metu atsiskleidė santykio svarba – daugelyje sėkmingų pavyzdžių lemiamą vaidmenį atlieka ne pati sistema ar projektas, o konkretūs žmonės, gebantys užmegzti ryšį su jaunimu.

Vienu dažniausiai minimų stiprybių tapo jaunimo darbuotojų vaidmuo. Respondentai akcentavo, kad jaunimas labiausiai įsitraukia tada, kai jaučia nuoširdų santykį, lankstumą ir priėmimą. Jaunimo darbuotojai dažnai buvo apibūdinami ne tik kaip veiklų organizatoriai, bet ir kaip žmonės, kurie padeda jaunuoliui jaustis matomam, išgirstam ir svarbiam.

„Atvirumas, lankstumas jų požiūriui, nesmerkimas, bendravimas kaip su sau lygiu.“

„Jeigu galvojame idėją, tai galvojame kartu, jeigu sprendžiame problemas, tai sprendžiame kartu.“

Šios mintys rodo, kad regiono jaunimo darbe itin svarbi tampa ne formali kontrolė, o partneriškas santykis. Jaunimas daug geriau reaguoja į aplinką, kurioje gali jaustis lygiaverčiu dalyviu, o ne tik veiklos gavėju.

Interviu metu gana dažnai teigiamai buvo vertinamas atviras darbas su jaunimu ir jaunimo centrai. Respondentai pabrėžė, kad šios erdvės daugeliui jaunų žmonių tampa viena svarbiausių vietų ne tik dalyvauti veiklose, bet ir tiesiog būti tarp žmonių, kurti ryšius, gauti emocinį palaikymą ar atrasti bendraminčių.

Kai kuriuose interviu buvo akcentuojama, kad ypač svarbų vaidmenį regione atlieka mobilus darbas su jaunimu. Kadangi dalis jaunimo gyvena mažesniuose miesteliuose ar kaimiškose vietovėse, veiklų „atvežimas“ arčiau jų gyvenamosios vietos dažnai tampa vieninteliu būdu pasiekti sunkiau įsitraukiančius jaunuolius.

„Galima būtų vykdyti mobilų darbą į vietoves, kur jaunimui trūksta užimtumo.“

Ši praktika respondentų buvo vertinama kaip viena efektyviausių dirbant su mažiau matomu ar nuo veiklų nutolusiu jaunimu. Interviu metu atsiskleidė, kad kai kuriais atvejais jaunimo darbuotojo atvykimas į mažesnę gyvenvietę turi didesnę reikšmę nei didelis renginys mieste.

Kalbant apie veikiančias praktikas, nemažai dėmesio buvo skiriama ir savanorystei. Dalis respondentų pabrėžė, kad regionuose savanorystė tampa svarbia socialinio augimo erdve, kurioje jaunimas mokosi atsakomybės, bendravimo, komandinio darbo ir savarankiškumo. Kai kuriose organizacijose savanorystė jau turi gana stiprią struktūrą ir aiškią jaunimo įtraukimo sistemą.

Teigiamai buvo vertinamos ir mokinių savivaldos. Mokyklų atstovai pabrėžė, kad aktyviai veikiančios savivaldos ne tik organizuoja renginius, bet ir ugdo jaunų žmonių lyderystę, pilietiškumą bei atsakomybę.

„Mokiniai turi galimybę išsakyti savo nuomonę, teikti pasiūlymus.“

„Tai stiprina jų atsakomybės jausmą, pilietiškumą, ugdo lyderystės įgūdžius.“

Kai kuriose ugdymo įstaigose mokinių savivaldos atstovai įtraukiami ir į platesnius sprendimų priėmimo procesus. Respondentai pabrėžė, kad toks įtraukimas jaunimui suteikia realų dalyvavimo jausmą ir didina pasitikėjimą savo balsu.

Interviu metu taip pat gana pozityviai buvo vertinamos tarptautinės programos, jaunimo mainai ir įvairios projektinės veiklos. Respondentai pastebėjo, kad dalyvavimas tarptautiniuose projektuose dažnai stipriai keičia jaunuolių pasitikėjimą savimi, plečia akiratį ir skatina aktyvesnį įsitraukimą į vietos bendruomenę.

Kai kurie pašnekovai akcentavo ir bibliotekų, kultūros centrų bei kitų vietos įstaigų vaidmenį. Mažesnėse savivaldybėse būtent šios vietos kartais tampa svarbiais jaunimo susitikimo taškais ar saugia aplinka neformaliai bendravimui.

Tyrimo metu taip pat išryškėjo, kad viena stipriausių regiono pusių yra gana glaudus bendruomeniškumas. Mažesnėse savivaldybėse žmonės dažniau vieni kitus pažįsta, todėl lengviau užmegzti asmeninį ryšį su jaunimu, greičiau pastebėti problemas ar įtraukti jaunuolį į veiklas per pažįstamus žmones.

Vis dėlto respondentai kartu pabrėžė, kad dauguma veikiančių praktikų labai priklauso nuo individualių žmonių iniciatyvos. Dažnai viena aktyvi asmenybė – jaunimo darbuotojas, mokytojas, bibliotekininkas ar bendruomenės narys – tampa pagrindiniu jaunimo įtraukimo varikliu konkrečioje vietovėje.

Šios išvalgos leidžia matyti, kad regione jau egzistuoja nemažai stiprių pagrindų darbui su jaunimu. Didžiausią poveikį dažniausiai kuria ne pavieniai renginiai ar trumpalaikiai projektai, o ilgalaikis santykis, nuoseklus darbas ir galimybė jaunam žmogui jaustis bendruomenės dalimi.

9. Pagrindinės kokybinio tyrimo išvalgos

- Tauragės apskrityje matomas gana ryškus skirtumas tarp aktyvaus jaunimo branduolio ir mažiau matomos jaunimo dalies. Dalis jaunų žmonių aktyviai dalyvauja savanorystėje, mokinių savivaldose, projektuose ir bendruomeninėse veiklose, tačiau nemaža dalis lieka už šių veiklų ribų.

- Mažiau aktyvus jaunimas nebūtinai yra nemotyvuotas. Dažnai tai jauni žmonės, kurie neranda sau artimų veiklų, nesijaučia saugiai naujose aplinkose arba neturi galimybės fiziškai pasiekti siūlomų veiklų.

- Vienas stipriausiai tyrime atsiskleidusių veiksnių buvo gyvenamosios vietos įtaka jaunimo galimybėms. Kaimiškose vietovėse gyvenantis jaunimas dažniau susiduria su:
 - ribotu veiklų pasirinkimu;
 - sudėtingu susisiekimu;
 - mažesniu neformalių erdvių prieinamumu;
 - sunkesnėmis galimybėmis dalyvauti veiklose vakarais.
- Susisiekimo problema respondentų buvo įvardijama kaip viena svarbiausių regiono jaunimo problemų. Viešojo transporto grafikai dažnai nepritaikyti jaunimo veikloms, todėl dalyvavimas jose priklauso nuo tėvų ar kitų artimųjų galimybės pavežti.
- Jaunimui svarbios ne tik organizuotos veiklos, bet ir paprastos, saugios vietos būti. Tyrimo metu išryškėjo didelis neformalių erdvių poreikis, ypač mažesniuose miesteliuose ir kaimiškose vietovėse.
- Jaunimo centrai ir atviros jaunimo erdvės regione atlieka platesnį vaidmenį nei vien užimtumo organizavimas. Jos tampa socialinio saugumo vietomis, santykių kūrimo erdvėmis, emocinio palaikymo aplinka ir vietomis, kur jaunimas gali jaustis priimtas.
- Tyrime dažnai kartojosi emocinio nuovargio tema. Dalis jaunimo jaučiasi pavargę dėl:
 - mokymosi krūvio;
 - papildomų veiklų;
 - korepetitorių;
 - egzaminų spaudimo;
 - nuolatinio poreikio atitikti lūkesčius.
- Respondentai pastebėjo augantį jaunimo nedrąsumą ir pasitikėjimo savimi stoką. Jauniems žmonėms dažnai sunku pristatyti save, išsakyti nuomonę, bendrauti naujoje aplinkoje, imtis iniciatyvos.
- Jaunimo motyvacija labai priklauso nuo aplinkos ir santykio su suaugusiais. Jauni žmonės daug lengviau įsitraukia ten, kur jaučia pagarbą, lygiavertį bendravimą, mažiau vertinimo ir emocinį saugumą.
- Savanorystė regione vertinama kaip viena stipriausių jaunimo augimo formų. Ji padeda ugdyti atsakomybę, bendravimo įgūdžius, savarankiškumą, pasitikėjimą savimi ir profesinius gebėjimus.
- Kartu tyrime atsiskleidė ir savanorystės formalumo problema. Dalis jaunimo savanorystę vis dar sieja su:
 - socialinių valandų rinkimu;
 - papildomais balais;

- formaliu dalyvavimu.
- Kalbant apie darbo rinką, viena pagrindinių problemų išlieka praktinės darbo patirties trūkumas. Jauni žmonės dažnai nori dirbti, tačiau neturi galimybių įgyti pirmosios patirties.
 - Regionuose jaunimo darbo galimybes riboja:
 - mažesnė darbo pasiūla;
 - siauresnis profesijų pasirinkimas;
 - sezoninio darbo trūkumas;
 - ribotos praktikos galimybės.
 - Tyrime atsiskleidė, kad šiandieninis jaunimas darbui kelia kitokius lūkesčius nei ankstesnės kartos. Jiems svarbus emocinis balansas, lankstumas, prasminga veikla ir gera emocinė aplinka.
 - Respondentai pastebėjo, kad tradicinės jaunimo veiklos ne visada atitinka šiandieninius jaunimo interesus. Daliai jaunimo aktualios:
 - praktinės veiklos;
 - techniniai pomėgiai;
 - automobiliai;
 - sportas;
 - parkūras;
 - grafiti;
 - kūrybinės ir alternatyvios veiklos.
 - Regiono stiprybėmis dažniausiai buvo įvardijami:
 - aktyvūs jaunimo darbuotojai;
 - atviras darbas su jaunimu;
 - jaunimo centrai;
 - mobilus darbas su jaunimu;
 - mokinių savivaldos;
 - bendruomeniškumas;
 - stiprūs asmeniniai ryšiai.
 - Tyrimas parodė, kad didžiausią poveikį jaunimo įsitraukimui dažniausiai kuria ne pavieniai projektai ar renginiai, o ilgalaikis santykis su žmogumi, kuris jauną žmogų mato, girdi ir priima.
 - Per visą tyrimą nuosekliai kartojosi viena pagrindinė mintis: jaunimui šiandien reikia ne tik veiklą, bet ir realių galimybių jose dalyvauti – fiziškai, emociškai ir socialiai.

IŠVADOS

1. Jaunimas savo gyvenamąją vietovę dažniausiai vertina kaip saugią ir tinkamą gyventi, tačiau mažiau palankiai vertina galimybes įsidarbinti, kurti profesinę karjerą ir sieti savo ateitį su regionu.
2. Jaunimo poreikiai savivaldybėse nėra vienodi. Didesnėse savivaldybėse aktualiau veiklų įvairovė ir savirealizacijos galimybės, mažesnėse – veiklų prieinamumas, informacijos pasiekiamumas ir mobilumo klausimai.
3. Jaunimas teigiamai vertina savanorystės, darbo su jaunimu, neformaliojo ugdymo ir jaunimo organizacijų teikiamas galimybes, tačiau dalis jaunų žmonių šiomis galimybėmis nesinaudoja dėl informacijos trūkumo arba nepakankamo veiklų prieinamumo.
4. Emocinės sveikatos stiprinimas, psichologinės pagalbos prieinamumas ir prevencinės veiklos išlieka tarp svarbiausių jaunimo poreikių.
5. Jaunimas išreiškia poreikį aktyviau dalyvauti sprendimų priėmimo procesuose ir būti įtrauktas į savivaldybėse vykstančių pokyčių planavimą.
6. Profesinio orientavimo, pasirengimo darbo rinkai ir verslumo ugdymo veiklos vertinamos kaip reikšmingos, tačiau jaunimas pageidauja daugiau praktinių pažinimo ir patyriminio mokymosi galimybių.
7. Jaunimo užimtumo galimybės po pamokų ir vasaros laikotarpiu vertinamos kaip svarbios, tačiau dalis jaunimo pasigenda didesnės veiklų įvairovės bei prieinamumo mažesnėse gyvenvietėse.
8. Tarptautinės galimybės, savanorystė ir jaunimo mobilumas vertinami kaip naudingi asmeniniam ir profesiniam augimui, tačiau apie dalį galimybių jaunimas vis dar žino nepakankamai.
9. Tyrimo rezultatai rodo, kad jaunimui svarbi ne pavienių veiklų pasiūla, o nuosekli ir tarpusavyje susieta jaunimo politikos sistema, apimanti švietimo, užimtumo, sveikatos, pilietinio dalyvavimo ir laisvalaikio sritis.

REKOMENDACIJOS

Savivaldybių taryboms ir administracijoms

- Užtikrinti nuoseklų jaunimo iniciatyvų finansavimo augimą, ypatingą dėmesį skiriant mažesnėms savivaldybėms ir kaimiškoms teritorijoms.
- Plėsti jaunimo įsidarbinimo ir pirmosios darbo patirties priemones, ypač ten, kur vasaros užimtumo programos nevykdomos arba apima nedidelę dalį jaunimo.
- Stiprinti jaunų specialistų pritraukimo priemones ne tik sveikatos, bet ir švietimo, socialinių paslaugų, darbo su jaunimu srityse.
- Vertinant mažėjančią jaunimo skaičių, jaunimo politikos priemones integruoti į demografijos, regioninės plėtros ir ekonominės plėtros sprendimus.

Savivaldybių jaunimo reikalų taryboms

- Reguliariai analizuoti jaunimo poreikių tyrimų rezultatus ir teikti siūlymus dėl konkrečių priemonių koregavimo.
- Aktyviau įtraukti jaunimą iš mažesnių gyvenviečių, profesinių mokyklų ir mažiau aktyvių jaunimo grupių.
- Stiprinti grįžtamojo ryšio mechanizmus tarp jaunimo ir savivaldybių sprendimų priėmėjų.

Jaunimo ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms

- Daugiau dėmesio skirti jaunimui, kuris nedalyvauja jokiose organizuotose veiklose.
- Plėsti socialinių, pilietinių ir lyderystės kompetencijų ugdymo veiklas.
- Aktyviau įtraukti jaunimą į projektų planavimą ir įgyvendinimą.

Ugdymo įstaigoms

- Stiprinti praktinį profesinį orientavimą ir bendradarbiavimą su vietos darbdaviais.
- Plėsti mokinių dalyvavimo sprendimų priėmimo galimybes.
- Nuosekliai vykdyti emocinės sveikatos, prevencijos ir socialinių emocinių kompetencijų ugdymo veiklas.

Darbo su jaunimu paslaugų teikėjams

- Didinti paslaugų prieinamumą atokiau gyvenančiam jaunimui.
- Stiprinti jaunimo informavimą apie savanorystės, tarptautinio mobilumo, užimtumo ir profesinio orientavimo galimybes.
- Plėsti individualaus palydėjimo ir mentorystės priemones jaunuoliams, susiduriantiems su socialiniais ar motyvaciniais sunkumais.

Jurbarko rajono savivaldybei

1. Plėsti pirmosios darbo patirties programą, ją susiejant su vietos darbdaviais, profesinio rengimo įstaiga, mokyklomis ir individualiomis karjeros konsultacijomis.

2. Stiprinti jaunimo paslaugų prieinamumą seniūnijose, derinant mobilių darbą su jaunimu, vietines susitikimo vietas ir jaunimui palankų susisiekimą po pamokų bei vakarais.

Pagėgių savivaldybei

1. Plėsti jaunimo vasaros užimtumo programą, numatant daugiau darbdavių, praktikos vietų savivaldybės įstaigose ir mentorystę pirmąjį darbo patirtį įgyjantiems jaunuoliams.

2. Didinti atviros jaunimo erdvės pajėgumą ir sukurti nuolatinę jaunimo informavimo sistemą per mokyklas, bibliotekas, kultūros įstaigas bei mobilias veiklas seniūnijose.

Šilalės rajono savivaldybei

1. Plėsti jaunimo įdarbinimo ir praktikos galimybes, pasitelkiant vietos verslą, savivaldybės įstaigas bei jau veikiančią jaunųjų verslininkų rėmimo sistemą.

2. Išplėsti mobilių darbą su jaunimu ir jaunimui skirtas veiklas kaimiškose vietovėse, prioritetą teikiant seniūnijoms, kuriose trūksta erdvių, renginių ir susisiekimo galimybių.

Tauragės rajono savivaldybei

1. Sukurti visus metus veikiančią pirmosios darbo patirties ir jaunimo verslumo sistemą, sujungiančią vasaros užimtumą, praktikas vietos įmonėse, karjeros centro „KARJERAS“ konsultacijas bei prioritetinę paramą jauniems verslininkams savivaldybės verslo rėmimo priemonėje.

2. Palaikyti ir plėsti reguliarias jaunimui skirtas veiklas kaimiškose vietovėse, užtikrinant, kad jaunimą pasiektų ne tik pavieniai renginiai, bet ir tęstinis jaunimo darbuotojų, partnerių bei vietos bendruomenių darbas.

1 priedas

1 priedas. Jaunimo užimtumo situacijos ir poreikių analizės anketa

Ši anoniminė apklausa vykdyta siekiant išsiaiškinti jaunų žmonių užimtumo, karjeros, savanorystės, laisvalaikio, įsitraukimo ir gyvenimo savivaldybėje patirtis bei poreikius Jurbarko rajono, Pagėgių, Šilalės rajono ir Tauragės rajono savivaldybėse.

Tyrimas vykdomas įgyvendinant Europos Sąjungos finansuojamą projektą „TAPK – Tauragės apskrities pokyčių kūrėjai“.

Anketa anoniminė. Prašome pažymėti Jums tinkamiausius atsakymus.

I. Bendroji informacija

1. Jūsų amžius:

- Iki 14 metų
- 14–18 metų
- 19–24 metų
- 25–29 metų
- Vyresnis (-ė) nei 29 metų

2. Jūsų lytis:

- Vyras
- Moteris
- Kita / nenoriu atsakyti

3. Savivaldybė, kurioje gyvenate:

- Tauragės rajono savivaldybė
- Jurbarko rajono savivaldybė
- Šilalės rajono savivaldybė
- Pagėgių savivaldybė
- Kita

4. Jūsų gyvenamoji vietovė:

- Miestas
- Miesto rajonas / priemiestis
- Kaimiška vietovė, kaimas ar miestelis

5. Šiuo metu Jūs:

- Mokausi mokykloje
- Mokausi profesinėje mokykloje
- Studijuoju universitete ar kolegijoje
- Dirbu
- Dirbu ir mokausi
- Nedirbu ir nesimokau
- Kita

II. Užimtumas ir karjeros galimybės

6. Ar esate kada nors dirbęs (-usi)?

- Taip, dirbu nuolat
- Taip, dirbau anksčiau, bet šiuo metu nedirbu
- Dirbu tik vasaromis ar laikinai
- Ne, dar nesu dirbęs (-usi)

7. Jei dirbote, kaip radote darbą?

- Per draugus ar pažįstamus
- Per šeimos narius ar artimuosius
- Per Užimtumo tarnybą ar karjeros centrą
- Per socialinius tinklus ar skelbimus
- Per mokyklą, atvirą jaunimo centrą ar atvirą jaunimo erdvę
- Dar nesu dirbęs (-usi)
- Kita

8. Pasirinkite dvi svarbiausias priežastis, kodėl Jūsų savivaldybėje jaunuoliai nedirba, įskaitant darbą vasarą:

- Sunku rasti darbą savo savivaldybėje
- Trūksta motyvacijos
- Trūksta įgūdžių ar darbo patirties
- Trūksta drąsos kreiptis dėl darbo
- Laisvu laiku svarbesnis poilsis ar kitos veiklos nei uždarbis

9. Kaip vertinate savo pasirengimą darbo rinkai, pavyzdžiui, žinias apie darbą, praktinius įgūdžius ir pasitikėjimą savimi? Įvertinkite nuo 1 iki 5, kai 1 – labai prastai, o 5 – labai gerai.

10. Įvertinkite, kiek šios įstaigos ar organizacijos padeda Jums pasiruošti karjerai. Įvertinkite nuo 1 iki 5, kai 1 – visiškai nepadeda, o 5 – labai padeda.

Įstaiga ar organizacija	1	2	3	4	5
Mokykla ar karjeros specialistai					
Užimtumo tarnyba ar karjeros centrai					
Atviras jaunimo centras ar atvira jaunimo erdvė					
Vietos bendruomenė					
Šeima ir artimieji					
Jaunimo organizacijos					

III. Savanorystė ir jaunimo įsitraukimas

11. Ar esate savanoriavęs (-usi)?

Savanorystė – neatlygintinai atliekama visuomenei naudinga veikla, vykdoma savanorio ir veiklos organizatoriaus susitarimu.

- Taip, šiuo metu savanoriauju
- Taip, esu savanoriavęs (-usi) anksčiau
- Ne, bet norėčiau savanoriauti
- Ne ir nenorėčiau savanoriauti

12. Kur savanoriavote, jei savanoriavote?

- Mokykloje, pavyzdžiui, mokinių savivaldoje, renginiuose ar bibliotekoje
- Jaunimo ar kitoje nevyriausybiniėje organizacijoje, pavyzdžiui, Šauliuose, „Maltiečiuose“, „Carite“
- Vietos bendruomenėje, pavyzdžiui, vaikų dienos centre, bendruomenės renginiuose ar padedant kaimynams
- Kultūros ar kitose įstaigose, pavyzdžiui, bibliotekoje, muziejuje, sporto centre
- Atvirame jaunimo centre ar atviroje jaunimo erdvėje
- Nesu savanoriavęs (-usi)
- Kita

13. Įvardykite organizaciją, įstaigą ar veiklą, kurioje savanoriavote. *Nebūtina atsakyti.*

14. Įvertinkite, kiek sutinkate su šiais teiginiais apie tai, kas paskatintų jaunimą savanoriauti. Įvertinkite nuo 1 iki 4, kai 1 – visiškai nesutinku, 2 – nesutinku, 3 – sutinku, 4 – visiškai sutinku.

Teiginys	1	2	3	4
Jaunimui trūksta informacijos apie savanorystės galimybes				
Kaimiškose vietovėse per mažai savanorystės pasiūlymų				
Savanorystė jaunimui atrodo nepakankamai naudinga ar prasminga				
Savanorystė turėtų būti labiau pripažįstama, pavyzdžiui, pažymėjimais ar patirties įtraukimu į CV				
Jaunimui dažnai trūksta drąsos ar pasitikėjimo savimi pradėti savanoriauti				

Jei savanorystę būtų lengviau suderinti su mokykla, darbu ar laisvalaikiu, daugiau jaunimo įsitrauktų				
Pradedant savanoriauti jaunimui trūksta aiškaus palaikymo ar žmogaus, kuris padėtų įsitraukti				
Jaunimui būtų lengviau savanoriauti, jei kartu galėtų įsitraukti draugai				

IV. Galimybės savivaldybėje

15. Kaip vertinate šias galimybes savo savivaldybėje?
 Įvertinkite nuo 1 iki 5, kai 1 – labai blogai, o 5 – labai gerai.

Galimybė	1	2	3	4	5
Galimybės dirbti ar įsidarbinti					
Galimybės dalyvauti veiklose po pamokų ar laisvu metu					
Galimybės savanoriauti					
Galimybės kurti savo idėjas ar veiklas					
Savivaldybės palaikymas jaunimui					
Galimybės jaunimui kaimiškose vietovėse					
Vietos jaunimui susitikti ir leisti laisvalaikį, pavyzdžiui, AJC, AJE, parkai, sporto ar poilsio erdvės					

16. Kuriose darbo su jaunimu veiklose esate dalyvavęs (-usi)?

- Atviro jaunimo centro ar atviros jaunimo erdvės veiklose
- Mobiliojo darbo su jaunimu veiklose, kai jaunimo darbuotojai atvyksta į miestelį ar kaimą
- Esu dalyvavęs (-usi) abiejose veiklose
- Nesu dalyvavęs (-usi), bet žinau apie tokias veiklas
- Nesu dalyvavęs (-usi) ir apie tokias veiklas nežinau

17. Ko labiausiai trūksta jaunimui Jūsų savivaldybėje?
 Galite pasirinkti iki trijų variantų.

- Darbo galimybių
- Jaunimui pritaikytų viešųjų erdvių, pavyzdžiui, kūrybinių, sporto ar poilsio zonų
- Savanorystės galimybių
- Verslumo ar lyderystės mokymų
- Atvirų jaunimo centrų ar atvirų jaunimo erdvių
- Galimybių įsitraukti į sprendimų priėmimą, pavyzdžiui, mokinių savivaldą, jaunimo tarybas ar diskusijas su sprendimų priėmėjais
- Karjeros planavimo ir profesinio orientavimo pagalbos
- Informacijos apie jaunimui skirtas veiklas ir galimybes
- Renginių jaunimui, pavyzdžiui, stovyklų, koncertų ar kitų laisvalaikio veiklų
- Kita

18. Ar norėtumėte po mokyklos ar studijų likti gyventi arba grįžti gyventi į savo savivaldybę?

- Taip
- Ne
- Nežinau

19. Kiek esate patenkintas (-a) gyvenimu savo savivaldybėje kaip jaunas žmogus?
 Įvertinkite nuo 1 iki 5, kai 1 – visiškai nepatenkintas (-a), o 5 – labai patenkintas (-a).

2 priedas
2 priedas. Pusiau struktūruotų interviu klausimai

Bendri klausimai	Atskiri klausimai respondentams
1. Kaip apibūdintumėte savo ryšį/ patirtį su jaunimu (dirbate, bendradarbiaujate, padedate)? 2. Kaip, Jūsų nuomone, Jūsų savivaldybėje jaunimui šiuo metu sekasi įsitraukti į veiklas, darbą ar savanorystę? Kokie pagrindiniai iššūkiai, Jūsų manymu, trukdo jaunimui būti aktyviems? 3. Ką pastebite – kokių veiklų ar galimybių jauniems žmonėms šiuo metu labiausiai trūksta jūsų savivaldybėje?	Klausimai jaunimo darbuotojams
	1. Kokias darbo su jaunimu formas šiuo metu taikote/ palaikote? (Pvz., atviras darbas, mobilus darbas, darbas mokyklose, informavimas/konsultavimas, praktinių įgūdžių ugdymas) Kurios iš jų veikia geriausiai? Kurios – sunkiai? 2. Kaip keitėsi jaunimo poreikiai per pastaruosius kelerius metus, Jūsų akimis? Kaip stengiatės atliepti tuos pokyčius/poreikius? 3. Kaip vertinate nacionalinę jaunimo politiką? Ar jaučiate jos poveikį savo darbe? Ar turite galimybių dalyvauti nacionalinio lygmens iniciatyvose, teisėkūroje, tiesiogiai susijusioje su jūsų darbine? 4. Su kokiais iššūkiais ar kliūtimis dažniausiai susiduriate dirbdami su jaunimu (ypač kaimiškose vietovėse)? Kaip tai veikia Jūsų darbo efektyvumą? 5. Kaip pasiekiate ir kas Jums padeda išlaikyti ryšį su mažiau aktyviu ar sunkiai pasiekiamu jaunimu (NEET, socialinę atskirtį patiriančiais)?
	Klausimai jaunimo reikalų koordinatoriams
	1. Kokias darbo su jaunimu formas remiate ar organizuojate Jūsų savivaldybėje? Kurios formos pasiteisina? Kur trūksta resursų? 2. Ar nacionalinė jaunimo politika atliepia realius savivaldybių poreikius? Ar turite galimybių dalyvauti formuojant ar siūlant pokyčius? 3. Kaip sprendžiate darbo su jaunimu koordinavimo iššūkius tarp savivaldybės, organizacijų ir mokyklų? 4. Kokių sisteminių sprendimų reikėtų, kad jaunimo politika būtų veiksmingesnė mažesniuose miestuose ar kaimiškose vietovėse?
	Klausimai savivaldybių jaunimo reikalų tarybų nariams
	1. Ar Jums, kaip jaunimo reikalų tarybos nariui, pakanka galimybių realiai dalyvauti sprendimų priėmimo (ar JRT nariai įtraukiami į darbo grupes, komitetus, komisijas, kuriuose sprendžiami jaunimo aktualūs klausimai ir panašiai)? 2. Kaip vertinate savivaldybės atvirumą jaunimo iniciatyvoms (finansavimas, vadovų palaikymas ir pan.)? 3. Ką, Jūsų manymu, reikėtų keisti ar tobulinti jaunimo politikos formavime savivaldybės ir (ar) nacionaliniu lygmeniu?
	Klausimai asmenims, kuruojantiems mokinių savivaldas
	1. Kaip aktyviai mokinių savivalda veikia Jūsų įstaigoje? Kokią vertę tai kuria mokiniams? 2. Kiek realiai mokinių savivalda įtraukiama į sprendimų priėmimą mokykloje? 3. Ką reikėtų tobulinti, kad mokinių savivaldos veiktų tvariau ir aktyviau?
	Klausimai su savanoriais dirbančioms organizacijoms
	1. Kiek maždaug savanorių esate priėmę per savo organizacijos veiklos laikotarpį? 2. Kokius pagrindinius pokyčius pastebite jaunuolių įgūdžiuose, savarankiškume ar elgsenoje savanorystės metu? Ar ši patirtis jiems padeda planuojant tolimesnius žingsnius – mokslus, darbą, profesinę kryptį? 3. Su kokiais iššūkiais dažniausiai susiduria savanoriai Jūsų organizacijoje? 4. Su kokiais iššūkiais susiduriate Jūs kaip savanorius priimanti organizacija? 5. Kokios sąlygos ar priemonės labiausiai padeda savanoriams išlikti motyvuotiems ir sėkmingai užbaigti savanorystės laikotarpį? 6. Kaip vertinate savanorystės poveikį jaunimo įsitraukimui į bendruomenę ar darbo rinką ilguoju laikotarpiu?

	Klausimai kaimo bendruomenių atstovams
	1. Kokios jaunimo veiklos vyksta Jūsų savivaldybės bendruomenėse? Kaip aktyviai į jas įsitraukia jauni žmonės? 2. Kokias galimybes matote jaunimui įsitraukti į savanorišką veiklą ar kurti savo iniciatyvas kaimo bendruomenėse? 3. Kokių pagalbos formų ar paramos reikėtų, kad jaunuoliai aktyviau įsitrauktų į gyvenimą savo gyvenamojoje vietovėje (kaime)? Ar yra reali pagalba ar iniciatyvos iš savivaldybės pusės? 4. Kaip manote, ką reikėtų keisti savivaldybės ar nacionaliniu lygmeniu, kad kaimiškose vietovėse gyvenantis jaunimas turėtų daugiau galimybių likti, kurti ir tobulėti vietoje?
	Klausimai darbdaviams
	1. Ar dažnai priimate jaunuolius į sezoninį (arba nebūtinai) darbą? Kokie jų privalumai ir trūkumai? 2. Su kokiais iššūkiais susiduriate įdarbindami jaunus žmones? (pvz., motyvacija, punctualumas, įgūdžiai) 3. Ar jūsų savivaldybėje vykdoma jaunimo vasaros užimtumo programa, kuomet darbdaviams, įdarbinusiems jaunus žmones, kompensuojama dalis jų darbo užmokesčio? Ar naudojate šią paramos formą? Kaip vertinate programos įgyvendinimo kokybę ir procesą? 4. Kokių pokyčių ar pagalbos paslaugų Jums reikėtų, kad galėtumėte dažniau įdarbinti jaunimą?
	Klausimai karjeros centro „KARJERAS“ atstovams
	1. Kokia jaunimo nedarbo situacija Tauragės regione? 2. Kokie pagrindiniai jaunuolių poreikiai ar lūkesčiai karjeros planavimo ir įsidarbinimo srityje Jums labiausiai išsiskiria? 3. Kaip jaunimas reaguoja į verslumo, savarankiško darbo ar praktikos pasiūlymus? Ar matote norą kurti, o gal vyrauja pasyvumas? 4. Kokias priemones ar programas naudojate ugdydami jaunimo karjeros kompetencijas? Kas veikia geriausiai? 5. Kokie iššūkiai dažniausiai trukdo jaunimui kryptingai planuoti savo karjerą ar išnaudoti suteiktas galimybes (ypač regionuose)? 6. Ką, Jūsų nuomone, reikėtų tobulinti ar įdiegti savivaldybės lygmeniu, kad jauni žmonės geriau pasiruoštų darbo rinkai ar patys kurtų darbo vietas?